

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész a gyakran másfél vagy két íven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: 6 frt — kr.
Fél évre: 3 — — —
Évnyelvre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hasábos petit sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Folyogdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitóléren”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: KIADÓ HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Pesten: ZEISLER M. LANG LEOPOLD, és SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAABENSTEIN & VOLLER, MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS és SAFTLES HERMAN.

Gazdasági faültetés és erdőszet.

Nem lehet itt ezólni, az erdőszetet, melyet hasonló modorban, csak oly bőven lehetne tárgyalni, mint a gazdaságot, egész terjedelmében leírni, hanem ezúttal a kezdőgazda figyelmét csak a gazdasági faültetésekre, — melyek hazánkban, még oly bő tért lehetnek és melyek tagadhatlanul rendkívül fontosak — szándékozunk felhívni.

Mennyi gazdaságilag haszonnal föl nem használható térséget lehetne, faültetés által még értékesíteni!

Az oktatógazdának nem fog nehézséget okozni, a kezdőgazdát arról felvilágosítani, mily előnyökkel bír a szántóföldek, rétek, állandó legelők körül foglaltása, sőt ez utóbbiak részbeni beültetése fákkal. Hogy az élősvények, melyeknek csak első megalapításuk kerülnek némi fáradságba, a táblának nem megvetendő védelmet kölcsönöznek; hogy jelentékeny mennyiségű tüzelő-, szerszám- sőt épületfát is nyújthatnak; hogy a gazda ez úton a leggyorsabb és költség nélkül évi faszükségletének egy jó részét fedezi; hogy általuk a határokat állandósíthatjuk, minek folytán az idegen benyomulástól és egyéb határsérelmi kellemetlenségektől jobban megóvhatjuk birtokunkat, kivált ha egyes részlet országutak szélein fekszenek.

Hogy továbbá az élősvények tagadhatlanul sok földet vonnak el ugyan a gazdasági műveléstől, de hogy ez nálunk, hol a

földnek értéke rendszeren még nem oly nagy nem is igen jöhet tekintetbe, — azon apró alkalmatlanságok pedig, melyeket a gyökerek a szántóföldbe való benyomulása, továbbá a kárttevő rovarok és madarak elszaporodása okoz, bőven fel lesz ismírvé azon nagy haszontól, melyet az élősvények okoznak.

Végre megjegyzendő, hogy a fákkal vagy élősvényekkel körülültetett birtok meggyerő csinos tekintetű nyér és a tartózkodást rajta kellemesbbé teszi.

Alig létezik gazdaság, melyben egy kis falkolának való alkalmas helyet a szükséges események fölnevelésére feltalálni ne lehetne. Itt csekély területen számtalan hasznos fának lehet alapját megvetni, történjék ez bár magvetés vagy dugványozás által.

Mily fafajákat válasszunk a szaporításra? az a körülményektől függ. Jobb talajon majdnem mindennemű fa jól tenyész, így pl. a szil, tölgy, jávor, platán, akác, nyár, szeder, gyertyán, diófa, a tölvelűek sat. Az illető vidékben található, természetes módon előforduló fák legjobb utmutatást adnak e tekintetben.

Igen laza talajon vagy futóhomokon eredménytel nevelhető: a nyír, az akácza, az erdei fenyő, a nyárfa, bálványfa, boglárfa sat.

Nedves helyeken jó tenyésznek: az eger, a fűzfa, nyárfa, kőröscs.

Kavicsos és olhagyott földterületeken megterem még: az akác, az erdei fenyő, a bálványfa, a nyárfa stb.

Igen sok esetben esőjéket is jól lehet értékesíteni, sőt azokra a gazda figyelmét ki is terjessze, mert sokféleképp alkalmazhatja.

Meg kell magyarázni a kezdőgazdának miképp történik a fak és a események kiültetése s hogy erre az őszi vagy a tavaszi időt választhatjuk. Hogy azon esetben, habár csak tavasszal ültetünk is, még ősszel vagy lágy téli időben kell a lyukakat vagy árkokat az ültetőzők számára elkészíteni, mert a téli fagy a talajt akkor jól átjárja és fanövésre annál értékesbbé teszi.

Hogy a faültetésnél soha sem szabad eleséggé válni a kedvezőtlen időjárás vagy gonoszság-folytán itt-ott egy fa kivészett, akkor azt illő időben ismét ki kell pótolni. A faültetés körül általában nagy szívósságot kell tanúsítani azon akadályok ellen, melyek elébe szoktak tornyosulni. Legnagyobb akadály mindenesetre az érdekét föl nem fogó ember, és bizonyára nem csak egyszer lesz alkalma a kezdőgazdának is a faültetéseket a pusztítások ellen megvédeni, — mert fájdalom, népünk nem nagy kedvelője s ápolója a fának.

Általában elvül kell kitűznünk: hogy évenként inkább kevesebbet ültessünk, de hogy azt, amit kiültettünk, főny is tartjuk, ápoljuk és lehetőleg észszerűen kezeljük.

Az ember alig állíthat magának könnyebben és szebb emléksobrokat, mint a kiültetett fak által, — s a kezdőgazda is ha évek múlva netalán ismét visszatérne azon gazdaságba, melyben gyakornokosko-

dott, meglepetve fogja nézni az általa kiültetett fak előhaladását, és büszkén fog mutathatni azon szép sűrű élőkerítésre, melynek megalapításánál, ő is tevékeny részt vett.

Nemkülönben meglehet a kezdőgazdát azon erdőtételekkel ismertetni, melyszerint az erdőtételek mezőgazdasági műveléssel köttetnek össze. Ezen eljárásnak ki vált nálunk, kétségkívül még igen nagy jó véje leend.

Az erdőszet egyéb részeiből különösen még az erdővédelem fogja a kezdőgazda figyelmét igénybe venni s e tekintetben meg lehet említeni, hogy mily fontos az erdőt jó karban tartani. Ebből azonban koránt sem következik, hogy kénytelenek volnánk a meglevő erdőt mindenütt és mindenkor meg is hagyni, sőt gyakran valamely erdő kiirtása és szántóföldbe változtatása igen előnyös lehet; de őrizkedjünk különösen a hegy vagy dombtetőket a fiktól megfosztani, mert azok védelmen kívül még a föld elmosását és a csunya s árthatmas vízmosságok létrejöttét is megakadályozzák.

Az erdő legnagyobb ellensége kétségkívül az ember, ki nemesak azáltal árthat, hogy az erdőből fát elidegenít, hanem főleg akként, hogy marháját nem kellő időben bocsátja be az erdőbe. Azért tehát a jó erdőgazdaság első feltétele leend nevezetesen az erdei legelés és az alomszedés szabályozása, mely mindkettő a legszebb növényű erdőt, — ha zabolátlanul üzetik, — rövid idő alatt tönkre teheti. Hogy a tilalom

TÁRCZA.

Kinek áll a világ?

(Satyra.)

I.
Csak azok számára nyílik most a virág,
Kik a képzességek nagyban érik híjját.
Az, ha tudsz-e vagy sem? Mai nap, nem kérdés
Ugyis feltesszük: hogy érted a helyisélet.
Bálán sültet is csak négy lábbon jólt,
Mégis mennyi dicő hitünetet kösolt:
S Midás szinté híre királynak mondait,
(Noha sültetből vált volna pár ladik.)
Csak úgy uralták őt mint a kollégát,
Lásd a kártyában is mind egyformán számít.
Legyen az bár verez, tökk vagy esetleg makk,
Az alsóra bizony már nem sokat adnak...
Osszra emlékét ökrben tarták font.
Azért jó olvasóm te se léssz rosa oment
Abban ha mindentől létes ily vizsáságot,
Igy van a világban mindentéle már most...
A kenyérmézón is élül legelésnek,
A kik híret soha nem hallák az észnek...

II.
A munkás embernek fölroped tenyere,
S alig van szegénynek megező kenyere.
Sok nagyur meg vizont bár ő csak napot lop,
Egy egy rongy azivarért forintot is kidob.
Mások a kártyára, lóra, annyit költenek
Mennyi elég volna száz családnál többnek,
S míg a sorulókból koreztjét a hátán,
Könyvek közt czepele, addig némely sáttán
Milliókat áldoz hogy keresztet kapjon,
S míg előbb ember volt ezután lesz majom.
Ő pedig csak tudniak mennyit adnak rájuk!
Lejárta a régi módi magát már most,
Munkát adj a népnek, gyermekekét neveltesd,
S hidd! tisztelőben nagyban leszsz része.
Könyvekben ragrogj, ne hítvány dréketől,
Ezek által leszsz kitűnő egyedül!

III.

Még egyszer szeretnék jönni a világra,
Látván azt előttem mindenfelé távra,
Nem memék én hele soha igen mélyen,
Hancu maradóék kerültek alatt szépen,
S tudományok helyett körmeimet rávra,
Várnám mikor repül sült galamb a számba.
No de két iskolát mégis átgezölnek,
Mert latinul tudni kösules egy oly nép,
Melynek gyermekeit ha deakul tudnak,
Azonnal csimézik „Tekintetes urnak.”
A classisokkal nem sokat törődnek,
Hiszen úgy sem élnek romaiak földön,
Bár a magyar nyelvet vihessom annyira:
Hogy írásamban homszugon a hiba —
A mit tapasztalni (fájdalom!) mostauság
Az írők körül is nem igen ritkaság...
Két iskolám kínos bevégezése után,
Mégsem kamazkodnám egészen fel fután.
Járván „csizke” „fecsko” agár pajtásokkal,
Naphosszat vadászni, mely élvezet sokkal
Ő ezerte sokkal — jobban kivivelné.
Egenet miut a könyv, mitől tomplu elme...
A mi illeti az ugynevezett „bontont”
Elég ha a hőlyet szép kegyednek mondom
S vele amint illik balfelől sétolok,
Levén fakó szemén vastag szürke hályog,
Ráfogom: hogy fényed, miként otti csillag,
Melynek birtokáért az ügyalogok sírnak.
Az F betűt seleges hangon kiejteni,
O! ez ige, könnyű s e mellett isteni.
C v i k k e r t orra tőzni, beszélni náthásan
Nekem sikerülni fog ez mind pompásan.
Hát még a caillier, hübügyögő, topán?
Ez ám a felséges, mondhatni impozáns!
Főleg ha még a nagy kendőt visszatit hozzá,
El is van már érve a nőbel „netová h”
Ah! pardon nem igaz még most jön a java
Rákos, csirkus, redutto városerdő-tava,
Szinbázban, a egyébbült feqhagyon csacsogni,
Kisobb háznál le nem dojni a kalocsnit,
Polgári bálokban nagy bagariákkal
Megjelenni s ott csak tartni mágnásákkal
Kik nehogy orzokba menjün polgári szag
Mint a közös egyre saivarozni szoktak.

Másokat lemezni? ezt ugyan nem teszem.
Illik hogy a magyar barátságos legyen.
S ezt mutassa is meg ne csak pusztá szóval,
Ruházza fel magát s inast egy postóval;
Szép az egyenlőség még a ruhában is
A ki így nem tesz az öszintőben, hamis.
A ki gyermekével bruderschaftot köt,
Minek lenne tovább oly ostoba bigott,
Magát eselédével méltóságoltatni.
A régi divatot mind falhoz kell csapni.
Főképp tul adandó mindenek mi ősi,
Mert oly szük, hogy bent a nap testünket fűzi.
Még magyar aranyt sem kell tartani zöbben,
Német bankó illik bele sokkal jobban, szebben.
Az istent se mond hogy „magyarok istene”
Ez is legyen közös mert németé föle.
Oh itt nincs még vége többet ákarok én;
Azt, hogy ha egy nagy ur leend sirja szélén
Tartozzék helyette más ember meghalni,
És ez igazságos — én úgy hiszem — vagy mi?!

Bomlásnak eredt egy felfordult világ ez
Az elme, szív, hallgat s a szem mi okozt.
Ki szólni hivottot hozz módon bevonul
S eszt nem engedti át közre haszonul.
Annál jobban eszesog az üres szó-malom
S ha akarod vagy nem beszédba, szóba von
Kirávva előtöl ócska zsidókat
S hogy vennié azokat erővel ráhszít.
A gazdag kérkedik ám ninesen semmije
Főkinecz elvezett — mert elromlott szive
Vesz — azért, hogy lássák és pénzét kladja
Kinek? szegényeknek? oh nem? rang-kamatra...
S nem hogy ő kívánna ember lenni, de sőt
Elvetve mi magyar, szív német levegőt,
Hord franzia öltönyt s alatt pogány szívet,
Kedlőből a mi szép mindent, mindent kivét.
A ki tanult foled — s ki nem tud az ámit
Kinek van, tagadja, de igér valamit.
Holmi fölfúfufutó szegény agról szakadt
S alattomban várja fosszad ki érte magad
Fel van fordulva már minden a világon
Pecsenye forgatja szakácsmót a nyáron,
Nyul lövi a vadász, ló hajlja kocsist,

Gyermek apát tanit. A vak szint magyarul.
Furcsa jölek ezek! s mind oda mutatok
Hogy a divat majmok, haszontalan szajkók,
Boppant tömegének észszekere megállt,
Érzéki ninesenek, mert már se hall, se lát.
HORVÁTH GYULA.

Lisznyai Kálmán levele

1860. aug. 27-ről.

Horváth Gyulához, ki akkor Csurgón egy „Csokonai-Album” kiadását tervezte, mely így hangzik:

Édes mámorimádó pajtásom és kedélyrokonom!

Kérdésed szerint hogy ne ismernélök a pipából, melynek te is oly gyakran tiltása voltál velem együtt s szintugy égtünk, füstöltünk a jó kedvtől és jó barátságtól s ramé nyitlak volt a hosszú pipaszár.

Orülök hogy Somogyban a szellemi életnek egy új költői, irodalmi kilobbanása fog történni, — egy új szellemi forrása nyílik meg a „Csokonai-Album” által, — csak az Album szót szeretném mással fölcserélni. S ezt tegyétek is, mert a szó igen indifferens és idegen.

Márcsak azért is írok bele, hogy somogyi vállalat, amennyiből a somogyiak iránt nagyon nagy a rokonszónvau, mert Somogyból való egyik legkedvesebb barátom a világon: Bíriny Elek Jákóbul sat. hát a jelen viszonok alakulásának egyik költői kedélyű előharczosa Somssich Pál nem oda való-e? — hát a megtestesült sentimentalismus Roboz Pista az

kelő fentartása miatt az erdőhatárok szabályozandók, pl. körülzárolás vagy bekerítés által, és hogy az erdőt megbízható emberek által rendszeresen őriztetni kell.

Sokat lehetne még e tárgyról mondani, sőt az oktatógazda az itt körülvonaltottakat és más egyebeket is bővebben kifejtheti, de e lapok szűk köre azt meg nem engedi.

GY. K.

Mik a teendőink szemben az új községi törvényvel.

II.

Az országgyűlés asztalaira letett községi törvényjavaslat, a községek belkormányzatát egészen önmagának visszaadta, s ha tekintjük a községek mostani belkormányzatát; a féltelenség ezer és ezer külön alakban tüdőző jelenségeit, alig van más kívánni valónk, mint az, községrendezés jöjjön el a te országod; — de mivel a béterjesztett törvényjavaslatban az irányelvek csak homályosan vannak jelezve, ennél fogva, nem lesz tán felesleges, ha ama ódon rendszert, mely zűbbszótlog hat a társadalom minden rétegére, ha kissé olvasó közönségünk előtt szelkőztetjük, kikérve e tárgyban becses türelmet.

Nézünk körül egy nagyobb község belkormányzata körül első sorban oda hol ezen községnek tekintélyes közös birtoka van, minő például legelő és erdő, minő kezelés alatt van. — Sok, igen sok oly községet tudnék megnevezni, hová a legelő és erdő használatára csak Isten igazában a hatalmaskodók kérye és kedve szerint történi, mert igaz azon közmondás, minél több a buza, annál több a konkoly, — így minél több és nagyobb a község, annál több azok száma, kik a közvagyonot jogtalanul bitorolják, kik a nagy közönség kárára elősködnek, ily helyen aztán könnyű hallani oly kifakadásokat minőt loirni az illem nem engedi, — pedig ez mind miért van; — azért, mert községi ügyeink rendezve nincsenek holott úgy hiszem, hogy egyesek és községek vagyona részben édes hazánk is, annyiból a mennyiben a hazai közterheket viselni első sorban hivatva vagyunk, — hogy tehát e haza szerencsés és boldog lehessen, kell mikép belügyeink, s ezzel községi rendszerünk oly alapokra fektetve legyen, hogy a még késő unokáink is az alapított üdvös rendszerrel fogva kegyelettel emlékezhessenek vissza azon férfiakra, kik az ő boldogságuk épületét, melyet tovább építeni ők lesznek hivatva, oly biztos alapra fektették, mely méltán a köztisztelést és a legnagyobb megelégedést kiérdemelhessék és biztosíthassák. Kívánatos tehát, hogy a közönségre nézve községünk az aránykules megállapíttassék, s a közönség ezen kölcsönös egyesség folytán használtassanak, kezeltesse, így az erdő pusztítás is megakadályozva lévén, kiki a tulajdon szentségét jobban tudja megbecsülni, s azt nagyobb tisztelgetben fogja tartani.

Nézük tovább a belkormányzatát, — az eddigi tapasztalatokból ítélve azt lehet mondani, hogy kevés kivétellel évenként a községi bíraskodásra és előjárásra megválasztattak

ő hazafiai s emberiségi vallásos erkölcsessel tömött molancholiával, — hát az imádott *Atala* aetheri költészetével stb.

Hamarabb iram volna, de a Szent-István ünnep előzményes és utólagos behatásai, költői kedélyemet igen tehetetlen deliriumba építettek, — az a számtalan régi jó jurátuspajtásommal találkozás, — a régi élet többé utanozhatlan eredei patriarcalis voltának emléke s a jövő dőlejes sejtelmé előszoborrá tettek, — tehát csak most értesíthetek ama határozott állítéletről, hogy én írok az Albumba több költeményt, egyiket épen mint említéd, *Csokonai szelleméhez*, az ö egyéniségét némileg ha kell idealizált-neműs vonásokban visszaadva s páratlan költészetének hatásait állítintva, — de csak úgy, ha e sorok vetélével az említett összeget azonnal postára téve elküldöd, mert különben kénytelen vagyok más részére dolgozni, tő értesz engem, s tudod, hogy passzív helyzetű lityegő sorsu ember vagyok, csak úgy függök mindaddig az életben a sok csapás miatt, mint a Mohamed koporsója a levegőben. Ird meg mikorra küldjél el a műveket, s azt komoly habítú készorításomra mondom, hogy akkorra azonnal elküldöm, amikorre rád szükség lesz.

Tartad meg tapasztalt szives jó barátságodban ifju barátom e vén poetát, korhely du-dolót, nagy örömem lesz ha egész életlen keresztül szépen és nemesen fogjuk egymást szeretni s érdekelni.

A somogyi incornátus szabad magyar lelkeket üdvözölöm, — a szép asszonyokat s leányokat, különösen mint honleányokat tisztelgettel lelkemhez ölelem, esakolom sat.

azok, kik a legtöbb igéretet tettek arra nézve, hogy majd ők minő rendet fognak behozni, hogy számul fogják elődüköt kéri a jövedelmet, — megtörténi a választás, a község ismét az, vagy talán még rosszabb mint volt, mert legfolyóbb a felkorbácsolt szenvedélyek által egyeseken elkövetett tettei okozta legutóbbi fájdalmat, s a közügyektől visszavonulást fog előidézeni, ezzel tehát a szép igéretből lett nagy semmi, egygyel több hátramaradás, — ha ez az új községi törvények szorint is így lesz, ugy csak az örökös keserűség és a legnagyobb aggodalom fog meghonolni, — minő Isten ment-sen meg.

Tekintjük egészségi szempontból a községek helyzetét, az hasonlóan a legszándóbb állapotban van, mert ha az idő viszontagság miatt valami járványos betegség bármely községben meghonol, ott fájdalom a legnagyobb áldozatot hozza, igen de igen sok munkás kész a kora hajál áldozatává válik, mert az erős munka egészen más véralakot igényel, mint a könnyű, — de a test is egészen különböző tápláléko; is óhajt, orvosi tanácsokhoz csak a végső szükségben fordul, akkor is már ha a halál torkában van, holott ha a községek orvosai elláttatnának, s azok ugy díjaztatnának, mikép a beteget minden jutalom követelése nélkül ápolni tartoznának előbb eléretnek azon cél, mikép a temető nagyobbításról gondoskodni nem kellene, mikép a nemzet sarjadéka élet erős állapotba helyheztenék, mert az az illően jutalmazott orvos, kinek családja a jövőre is biztosítva lenne, a községi lakosság közt élve annak a legjobb és leghasznos tanácsot adni, s a 14 éves hajadomok férjhezadását akadályozni első köteleméhez tartozónak lenni elismerné, — tudom tisztelt olvasó, hogy itt azon eszme lobbanik fel, mikép így nagyobb teher hulna vállainkra, ezt be ismerem én is, — de ha e nemzet ép, egészséges, munka és harc képes lesz, ugy nem fog a teher oly nehezen énie, mint jelenleg a midőn csak teng, s élet erős állapotot kifejteni nem képes, — hogy mily alászállunk, azt az évenkénti hadjuttalék kiállítására legbiztosabban mutatja, mert volt midőn a követelt számarány alig az 1-ső kor osztály 2/3 részét vette igénybe, már kikerült, sokkal egészségesebb és bátrabb katonát állítottunk, mint most, olyakat is besorozni kell, ki a fegyvert és munícióját alig képes hordozni, pedig e bajon segíteni kell, — ugy mint jelenleg vannak a községek nincsen remény, hogy javulást látni és élvezni lehetne, ez csak ugy éretnek el, ha a községek oly egészségi tanács adóval, valamint szükség esetén ápolóval rendelkezének, ki mind e bajoktól első sorban egyeteket, együttvéve pedig a nemzeteket megmonteni képesek lennének, mert uraim, ha egy orvós biztos állásba helyeztetik, tudja, hogy az ő bekövetkező keresetképtelensége — vagy halála eseteire családjáról is gondoskodva, ugy minden tehetségét a reá bizandó községek lakói üdvére fordítva önképzetét is menten minden aggodalomból minél inkább tökélyesbitni fogja.

Végül még néhány szót a népnevelésügyről, itt e téren az 1868. évi 38-iki törvények értelmé szerint gondoskodva van ugyan, de fájdalom itt a haladás igen lassu léptekkel történi, bárha minden oldalról a kellő lépések és ösztönzések megtörtétek ugyan, de Isten tudja még is nagyon lassan mőn, ugy vagyunk ez ügyben, mint a hosszú betegséggel, mely után a beteg csak lassu léptekkel halad az egészség kikötője felé, de itt e téren remélhető egy szebb és jobb jövő közeledte, még csak a tanító a haza ő hű pápásomai ügyében ha nagyobb pártolás hova hamarabb létesítendő lesz, ugy a siker a várakozásnak annál biztosabban megfelelni fog, mert e téren is a multak szomorú hagyományaival szakítani kell, hogy a tanügynek minél több jolosen képzett egyeteket megnyerjünk, elmondom egyéni nézetemet, — tudom, hogy mindennek a kezdete nehéz, azt is tudom, hogy egyszerű a tanítói testület jövőjét a kívánt célra helyezni nem lehet, és mivel mind ez a lehetlenségek közé tartozik, én tudok mégis oly módot, mely lehetővé tenné, hogy mi a tanügynek minél több s alaposan képzett egyént annélkül, hogy tetemes áldozatot hozzunk, megnyerhessünk, — ez abban áll, ha az általános véd kötelezettség alul a tanítói testületet törvény útján felmentenők, a tanítókat az egyetlen konyérkoresékkal hason eljárás szerinti vitatás útján felmentenők, mert non-e tisztelt olvasó ezen felírni a nemzet szellemi munkásai, nem-e? ezek a tudomány alapjainak teremtői, ha ezekre tekintet nem lesz, sem ezen sem a más oldalon, ugy evégre a most létező agytanítóink kidőlnek, s helyettük nem lesz, ki az állást betölteni képes legyen, most arról panaszkodunk, hogy iskolák hiányában vagyunk, majd később arról kell gondoskodni, hogy a megleső iskolát, honnét tudjuk tanítóval betölteni, — ezen olmelkedésem igaz ugyan, hogy csak egyéni nézet, de bár többen is akadnának, kik ezt felkaroltan tovább fejlesztenék ugy ama várva várt jólét honolna meg, midőn azt mondhatnók, vannak jó törvényeink, van jó községi rendszerünk, — de az alapos iskolázta-

ta folytatán van is képzett közönségünk, mely a törvény ide árnya alatt magát boldognak érli. Langviz, febr. 19-én 1871.

KOVÁTS JÁNOS.

Levelezés.

Paks, 1871. martius 1.

„Szép állat az asszonyi állat, de veszedelmes” mondja Petőfi. S én azt mondom: szép a Duna mellett lakni, de veszedelmes!

Már mult évben feltűnt az áradástól, de akkor szerencsésen kikerültük. Most azonban nyakunkra tört minden veszélyeivel, s mint mondják, kilencz év előtt volt csak ily nagy a Duna. Febr. 25-én délután indult meg először a víz, de talán minden öt perczen ujra megállt, mig annyira össze nem torlódott közvetlen a város alatt, hogy többé nem mozdulhatott. E pereztől fogva egyre nőtt és minden pillanatban attól tarthatunk, hogy ha még jobban megtorlódik, a víz arra fog magának utat törni, amerre nem szeretnők látni folyását. E naptól kezdve tehát, úgy kelle őriznünk a nagy folyamot, mintha valaki elakarna lopni tőlünk. Nap-pal ugy, mint éjjel mozsár durrogások, dobszó, éktelen zaj riasztotta fel az egész várost, ha indolni kezdett a roppant jégtömeg, s rögtön talpon állt minden ember, hisz makacs ellenséggel kelle megküzdenünk. Ha pár óráig apadt a víz, kétszer annyi ideig áradt; egyszer romény, máskor csüggedés vett erőt rajtunk. Egész bizottság lett kinevezve a fenyegető ószély alkalmára, s szőnnet erélyes közbenjárásukért, nem egyszer áldozták fel éji nyugalmukat is, — de minden sikertelen volt, a Duna 26-án már a réten és mezőkön folyt, következő nap pedig a város némely részei s 28-án az egész alsó Paksot elöntötte.

Azóta már ismét apadt, de még mindig nem biznak benne, mert — mint mondják — megvan torlódvá, s ez apály csak valamely töltés átszakításának következménye. Ez igazuk lehet, mert amerre a szem láthat, mindenütt víz van s a Duna még ma sem akar igazán apadni. Annyi bizonyos, hogy az átelleni rész egész Kalocsáig, sőt maga a város is vízben áll; innét pedig, csak az Isten tudná megmondani, meddig terjed a víz!

E pillanatban ugyan már nincs több veszély, ha igaz! De nem elég-e az eddigi kár! A városokban, falvakban okozott pusztuláson kívül, csak arra gondoljunk, mi lesz ama beláthatatlan mértűldekre terjedő vetésekéből, melyek fölött most főlőlés vizen hajóknak és ugy mentik a pusztákról, házakból midazt, ami még menthető! S ha a vetések kivesznek, mi legbizonyosabb, mikor fogják a tavaszi elvet-hetni? . . .

Hába mi magyarok csak mindig későn ébredünk öntudatra. Avagy nem tehetatlenségre mutat-e az, hogy előre látjuk a biztos veszélyt, mert hisz csak a vak nem látta, s összefont karokkal nézzük és várjuk, mi fog történni. Nem töltés, mit használ az, már sokszor láttuk! — hanem 2—3 jégtörő hajó, illetőleg esavargózós kellene, s az egész ország meg volna mentve. Ez többet érne minden Duna-szabályozásnál, mert azért a víz mégis csak arra tör magának utat, merre néki tetszik. Pedig mibe kerülne néhány ily jégtörő hajó? — pár százezerbe, s megmentene milliókat!

Szegény bécsiek is rosszul jártak, de mégis vagyok győződve, hogy okultak rajta s a jövő-évi jégzajlás nem fogja őket készületlenül találni. Mig nálunk majdnem egész Pest-és Tolna-megye vízben áll, de, ha a félország volna is vízben! — még sem fog semmi sem történni, s jövőre is így járhatunk!

LEXI.

Béke hírek.

Boordeaux, mart. 1: A nemzetgyűlés teg-napi ülésében ezeket mondá Thiers: Elfogadtuk a fájdalommal küldetést; megtettük a lehető erő-feszítéseket és sajnálattal torjesztjük elő tárgyalás végett omo törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat így hangzik: A nemzetgyűlés — a szükségnek engedvén, melyért a felelősséget nem vállalja el, — 1871. febr. 26-án Versaillesban következő békeelőzeteket írta alá. (Thiers s az avaknál, rosszilléte miatt, kénytelen volk felhagyni a beszóddal és a teromból távozni.) Bartholomy folytató a következő béke-előzetek felolvasását:

1. Lotharingia 1/3 részének Metz-el, Thionville-és Ejsassnak — Belfort nélkül — való átengedése.

2. Hadikártórtés fejében öt milliárd, melyből egy milliárd a folyó 1871. évben, a hátralék azonban 3 év alatt fizetendő.

3. A kivonulás a szerződésok jóváhagyása után veszi kezdetét; a német csapatok azonnal odahagyják Páris belsőt és a nyugati departementokat; a keleti departementok odahagyása azonban a havi kárpótlás törlesztésének mérve szorint történi.

4. A hátralékos összegtől, béke szorződés-jóváhagyása napjától kezdve öt százaléki fizetendő.

5. A német csapatok tartózkodni fognak a requisitioktól, és Franciaország költségei fognak elláttatni.

6. A bekeblezett terület részek lakosságának idő engedtetik, hogy nemzetiség tekintetében választhassanak.

7. A foglyok haladéktalanul kiadának.

8. A végleges békealkudozások Brüsszelben leendőnek.

9. A megszállva tartott departementok igazgatása a német hadtest-parancsnokok alatt állandó francia tisztviselőkre fog bizatni.

Versailles, márc. 1. A németek bevonulása ina délelőtt 10 órákor vette kezdetét. A menet élén a koronaherceg ment táborkarával. Coburg herceg és a mecklenburgi herceg este követik a bevonultakat, Bismarck a császárt, a württemberg királyt, Bismarckot, Moltkót és Roont ugyanakkorra várják.

Páris, febr. 27. A „Journal Officiel” jelenti: A szerdán Párisba bevonuló német csapatok összes száma 30,000 leond, kik az állami épületekben fognak elhelyeztetni; semmiféle requisitioknak sem szabad történniök, és a békeelőzetek helybenhagyása után e csapatoknak azonnal el kell hagyniök Párisat.

Tegnap este nagy manifestatio történi; általános marsot vertek; a nemzetőrség az elyseei mezőkre sietett; hogy a poroszok bevonulását megakadályozza; rendtelenség azonban nem történi. Éjjel után minden csendes volt a katonai hatóság megtette az elővigyázati intézkodéseket, hogy az összettűközések kikerültessenek.

Az összes lapok nyugalmat tanácsolnak, és kijelentik, hogy a németeknek Párisba léte alatt a lapok nem jelennek meg.

A „Journal Officiel” Pikard miniaternek egy kiáltványát közli, melyben ez jelenti a béke-előzetek aláírását és egy 4 napi fegyverszünet kérését, melynek folytán a requisitiok megszüntnek; — a kiáltvány tudatja továbbá, hogy a német csapatok egy része bizonyos városrészekbe be fog vonulni, — és azt mondja, hogy a Párisba való bevonulás engedménye által Belfort megtartatott Franciaországnak.

Szent-Pétervár, márt. 1. A „Journal de Saint-Petersbourg” a német császárnak egy táviratát közli febr. 27-ről az orosz császárhoz, mely miután tudatja a békeelőzetek aláírását és az ismeretes feltételeket; — ezeket mondja: Igy hát végén állunk egy dicső de véres háborúnak, mely példátlan frivolitással ön rák erőszakolva. Poroszország sohasem felejtöndi el, hogy önnök közzöni, hogy a háború nem öltötte a legtulzóból mérveket. Isten áldja meg önt érte. Önnök haladatos barátja: Filmos.

Az orosz császár ugyanazon napon ezt válaszolá: Köszönöm a békeelőzetek közlését. Ösztözem önnök örömlőben. Adja Isten, hogy tartós béke következék. Boldognak érzem magam, hogy rokonszenvenem tanusíthatam ön iránt. Vajha a kötelezőbarátság a két ország-nak a boldogságot és dicsőséget biztosítaná!

Boordeaux, mart. 1. A nemzetgyűlésben, a béke-előzetekre vonatkozó szorződés felolvasása után, Bartholomy felolvasa a németek Párisba bevonulására vonatkozó okmányt. Mindkét fél fenntartja magának a fegyverszünet felmondását mart. 3-tól fogva és a 3 napi határidőt az ellenségekkel iránt.

Heti szemle.

Martius 4. 1871.

— A béke előzetek megerősítése miatt a bordeauxi nemzetgyűlés áttét, a fegyverszünet martius 6-ig elnapoltattott; A Times e békeelőzeteket súlyosoknak mondja; eljő az idő, midőn ujra támad egy Bonaparte hadnagy, ki a francziákat a németek ellen vezetendi, akiknek nem mindig lesz Bismarckjuk és Moltkéjük. — A magyarországi irgalmas rend főnöke Golencsér Privat meghalt. — Császár Miklós komoly törkévésű színész Szegeden színté meghalt. — Klapka György állandóan Olaszországba akar távozni. — Egy francia tiszt Frigyes Károly herceget leendő francia császárnak indítványozza. — Liszt Ferenc zenoroggyélei ismét megkezdettek. — Az akadémiá elnöke hirszerint Lönyay Monyhért, alelnöke Csengery Antal lesz. — A magyar gőzhajózási társaságok fusioja megtörténi: van 48 gőzösök és 194 toherhajójuk. — Hazánkban az ideure 108,000 hold terület engedélyeztetott dohánytermelésre. — Applegath Gusztáv a könyvnyomdai gőzajtó feltalálója 84 éves korában febr. 10-én meghalt. — Bismarckról a következő anekdota kering: Midőn Rothschild úgynökei a Párisba kivotott 200 milliónyi sarcot Versaillesban lofizották, a pénz közi egy hamis 25 talléros porosz bankjegy tévőd. A porosz pönztárnok éles szemmel azonnal fölfedezte a papir hamisságát, s hátsó lapjára oda jegyzé: „Mindeu porosz pönztárnál érvénytelen,” és a bankjegyet visszautasítá. Rothschild úgynökei azonban azt állították, hogy a jegy nem hamis, s azzal fenyegetöttek, hogy az összes pénzátkkel visszamonnek Párisba. Bismarck értesítetvén e viszályról, mosolyogva így szólt: „Főhadipénztárnok ur! fogadjja el a jegyet, én azt saját társamból bevállom s mint curiosumot elte-

szem. Nincs kedvem — miután egy spanyol légvár miatti háború két európai nagyhatalom közt alig végződött be — egy hamis huszonöt tallérnyi jegy miatt új nagy háborút kezdeni a Rothschildházzal, Európa hatodik nagy hatalmával. — Az „Ungarischer Volksbote“ szerkesztését Romeiser József veszi át. — Budapest megerősítése van tervezetben párisi modor szerint. — Neue-Freue Lloyd megszűnik. — Durot tbnok minden yád alól fölmentetett. — A vasúti ezüst árkeletpótlék martius hóra a magyar korona területen 20 százalékban lett megállapítva. — Dr. Samassa József apát, esztergomi kanonok és miniszteri osztálytanácsos szepesi püspökké nevezetett ki. — Petőfi Borda-látnewyorki képes lap sikerült fordításban közelebb hozta. — A simai ikrek egyike veszőlyesen megbetegedett, a másiknak is feküdni kell. A pápa mart. 15-én corsica szigetre költözködik. — Tóth Vilmos belügyér veszélyes beteg lön.

H i r e k

— Lapunk mai számától kezdve a laphomlokán olvasható, miszerint a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye lettünk, midőn e nemes ösztönű intézkedést hazafias örömmel jelezzük, kijelentjük, hogy a fentiszteft gazdasági egyesület minden hivatalos közleményét lehető gyorsan hozzuk, mire nézve, kérjük a közleményeknek szintén lehető gyors hozzánk származtatását.

— (Hymen.) Welisch Gusztáv nagykanizsai kereskedő mart. 5-én vezeti oltárhoz Triestben a bájos Edeles Evelina kisasszonyt.

— (Szörénység.) Szent-Jakabon a múlt héten, noha az idő tavasziasan viselte magát, egy sövényből épült házban a falhoz közel alkalmazott vaskályhában erősen tüzeltek, minok következtében a ház falának káros kigőzölésével a család négy tagja megfuladt, Rádon hasonló eset történt, csak hogy itt az ifjú égő szivarral ment az istállóba aludni, a szivar kiesett szájából és a gypüs talaj töle parázaba ment át a füsttől a bent lévő fiu és négy marha megfuladt. Az istálló különben nem gyult ki.

— (Jótékonyág.) A nagy-kanizsai takarékpénztár 1870-ki üzletkimutatásában olvassuk, hogy a nagy-kanizsai főgymnasiumi alapra 50 ft. közös iskolákra 100 ft. izr. isk. javára 100 ft. ker. ov. isk. javára 60 ft. görög kel. hitv. isk. javára 45 ft. városi kórháznak 80 ft. izr. házi szegényeknek 70 ft. a honvéd-rokkantak menházára 25 ft. s egyéb jótékonyásra 237 ft. 90 kr. adatott. Az egylet mérleg: 900,565 ft. 14 krt. nyom.

— (Közgyűlés.) A nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank harmadik rendes közgyűlése mártius 19-én tartatik; a közgyűlés tárgyairól bővebben értesülhetni hirdetési rovatunkban. E nagyhorderejtű pénzügyi közérdeklő intézkedéseiről lapunk utján biztos tudomás szorozható, mivel az intézet lapunkat hivatalos közlönyévé választotta. Üdvözöljük az intézkedést; korunkban oly egylet iránt táplál a nagyközönség elismerést, tiszteletet és közbecsülést, mely viszont a közönség nyílt organuniát nem mellőzi.

— (Mitraileusok Nagy-Kanizsán.) Ne ijedjen meg a t. olvasó, nem oly veszélyesek, mint a francia-porosz háboruban hasz-

náltak, ezeket Bismarck is használhatja szobájában. Wajdits József könyv s író-rajzszor kereskedésébe különféle, minőségű mitraileus-írónok érkeztek 50 krtól kezdve fölfelé különböző árúak; van 7-fele színű író egy-egyben s tetszés szerint lehet használni. Célzaserűségénél fogva mindenkinek ajánlható.

— (Jótékony előadás.) Prasser Gyula jeles bűvész Csurgón, mint szállótájdén, a ref. templom javára martius 8-án bűvészeti előadást tart.

— (Halalozás.) Zalamegye legutolsó insurgense sirba szállt; a köztisztelőben állott Chinorány Antal ur meghalt N.-Kanizsán febr. 26-án. A boldogult mint tiszt résztvett a francziák ellen felkelt s Győrnél csatázott zalamegyei nemesek sorában, ezután 40 évig mint m. kir. harminczados működött, a 48-ki szabadság-harcban részt vett, minok folytán nyugdíját elveszté s hosszabb ideig börtönt szenvedett, a jelen kormány alatt azonban ügydíját visszanyerte; a gyászjelentés így hangzik: Chinorány Hermina, férjezett Vagner Károlyné és Eugenia leányai, ugy Károly, Aranka, Imre unokái és vője Vagner Károly, valamint maguk, ugy rokonai nevében szomorodott szívvel jelentik, hön szorított atyjok s illetőleg nagyatyjok Chinorány Antal nyug. m. kir. harminczados urnak, febr. 26-án éjjeli 12 órakor, életének 81-ik évében, az utolsó szentségek átjatos felvétele után, az Urban történt gyászos kimúltat. Hült tetemei febr. 28-án délutáni 4 órakor a nagy-kanizsai temetőben levő családi sírboltban tetettek örök nyugalomra. — Az engesztelő szent mise áldozat f. é. márczius 2-án 1/2 10 órakor a szent-ferezciek templomában tartaték meg. Bóko hamvaira!

— (Klinker-ut.) A nagy-kanizsai fő-utezáról a pályaudvari raktárakhoz vezető utozán létesítendő klinker-ut, kétoldalt fedett árok és járdák elkészítésére nézve az árlejtés febr. 27-én megtörtént Kikéltási Ár 43,208 ft 25 kr. volt, erre csak 4 pályázó jelentkezett, noha a hirdetés nemesak a két helyi lapban, hanem Budapesti Közlöny, Pester Lloyd s egy gráci lapban közölve volt. Az ajánlatok következőleg jelentek: Weiss J. H. és társa Kaiser Sándor 8 1/2 % kevesbeddelttel, Hencz Antal 8 1/2 %, Weiss Samu 5 1/2 % s Hoffmann Adolf Keszthelyről 5 1/2 %-el. Minok folytán, mint legolányosabb ajánlok Weiss J. H. és társa Kaiser Sándor 39,373 ft 54 krt nyerték meg. Az építést folyó évi május 1-én megkezdeni, és f. évi október 1-ig befejezni kell, a mulasztásért minden hóra 100 ft bírság lesz fizetendő; a közlekedést egy-egy utvonalra nézve csak 30 napig szabad elzárni. Eszerint az őszszol o feneketlen sárral bíró utoza is jókarba fog helyeztetni, s nöntörténend meg az, mi márczius 2-kára viradóra előfordult, hogy egy igás ló a nagysárba belefuladt s másnap delelött csak hullájá czipeltetett tova. Egyéb-iránt nem esuda, mert oly barbarimód bánnak e városban az igás állatokkal, hogy két kis ló után 60 mázsánál is több terhet raknak. Már akármint tiltják is a bot-büntötést, ily egyén méltán megérdemelné a 60 botot a piarez közepén.

— (Hangverseny.) Nagy Jakab tilinkó, euphonion és hunyadi-ostorművész 7 évi külföldi körutazásának visszatérte alkalmával Nagy-Kanizsán, vasárnap, martius 5-én 1871. a „Zöldfa“ vendéglő nagytermében második és bucau hangversenyt adand, Grünbaum J. zenekara kísérete- és közromüködése mellett. Műsorozat: 1. Duett változatok egy stria dal fölött a tilinkón. 2. Népdalok és csárdás, a Hu-

nyadyostoron. 3. A Hátszeg vidéki román ju háza a Retyeza alatt, vizhanggal (Echovál) mulatja magát a román Fluyerán. 4. Yelenzei Carneval „közkívánatra, a bodzafa tilinkón. 5. Nagyszerű egyveleg „Hymnus“, „Ifazádnak rendületlenül“ és sláv dallamok fölött. Két hang egy lélegzettel, prim és sext, szerzettes előadja a 6-kros tilinkón Nagy Jakab. 6. „Az éneklős tót és román vak koldus csavará lanttal“ vásárban, előadja euphonionon saját talamányu vizhanggal (ECHO.) Kórszék 1 frt. Zártszék 60 kr. Belépti díj 50 kr. Deákjegy a földszintre 30 kr. Karzat 30 kr. Jögyek előre válthatók: a Zöldfa vendéglőben 8. sz. a. és este a pénztárnál. Kezdeté 7 órakor. Amerikai grandill-fából készült tilinkók a művésznél megrendelhetők, darabja 5 forintjával.

— (Baleset.) Az új takarékpénztári épület nagy pinezétébe, valószínűleg ittas állapotban martius 2-én éjjel egyik kőműves belesett és lábát törte ki, másnap reggelig ott kellett kilöndnia.

— (Banquett.) A délzalai takarékpénztár közgyűlése martius 5-én tartatván, nemesak az egylet tiszteletbeli elnöke Horn Ede leérkezett várják, hanem hírszerint Jókai Mór és Madarász József is lerámlának hozzánk. Annyi bizonyos, hogy a „Korona“ vendéglőben Horn Ede tiszteletére banquett rendeztetik.

— (Erdőszet.) Gr. Festetich Pál az országos ordézetű egyesületnek, a napokban tartott választmányi ülésben, midőn a beerdősítési célra vásárlandó futó hőmokrötület vétele iránt az eladási ajánlatok tárgyalatnak, azon ajánlatot tette, hogy az egyesületnek elfogadása esetére Somogy megyében levő nagybajomi uradalmból tetszés szerint kijelölendő 1000 holdnyi hőmokrötület ajándékoz, csak azt kötvény ki, hogy midőn az egyesület a belásítás után az erdőt eladná, egyenlő városi feltételek mellett a megvételre elsőbbségi joga legyen.

Nyílt posta.

— V. S. Sopron. Az nem sziveség, de kötelező volt tenni, s az ily kötelességet mindig szivesen teljesítjük.

— A „Széplrodalmi közlöny“ esorepéldány számait február ho folytán nem kaptuk, kérjük a szives utánpótlást.

— Válasz a „Somogy“ szerkesztőjének czimú közleményt nem hozhatjuk; nem pedig azért, mert — horesárat jóakaratu öszintéségünkért — a „Zalai Tanközlöny“ legrendesebb munkatársa ön, igen helyen van, hogy önt teljes erővel az védelmezze; mi megteszük akkor, ha az illetékesek véle — vissza vonulna, vagy védpajását megvonná.

— Miskolcz. Találd ki? József, ha más életelt adsz, én is — adok!

— K. I. Szeged. Ugy öletem keblemre nagt a Franciaországból Poroszországba hazatérő — béna férjet — felesége. A folyamodás még most sem érkezett ide.

— Sz. E. Pest. Megkaptuk s ismertettük. Eredmény addig nálunk nincs. Néhány példányt jó lesz küldeni; a kereskedésben talán kívánt kelendőségnek örvend, amin rajta leztünk.

— Anyánhoz* jövő számban jünni fog. A levelek csak nem találak ide.

— Jövő számbunkban jelenik meg Neuzsidler Jánosról az erlötörvényjavaslat tárgyában s folytatólag a községi erdöket rendező kezelsi czikkok.

— I. S. Szombathely. Nincs semmi nesz, nincs semmi zaj, nyugodt az éjmagány.

— J. I. Triest. Az igért triestzi leveleket várjuk; a historia jó. Ára?

— „Parasangi ölelmények“ — „bőjtű prédikációk“ nem férnek össze. Más kértünk.

— Vörösmarty Petőfihöz* azept. 6-án 1848. Köszönjük, jünni fog.

— Gy. P. Paks. Pár nap alatt feleltünk.

Nyíltér.*

A legegásabb
férfi és gyermek, dísz- és utazóruhák
Magyarország
3 legnagyobb férfiruhatárában
GRÜNBAUM és WEINER
m. kir. udv. szabóknál
P E S T E N.

I. Deák-terén az evang. templom átellenében.

II. Hatvani-utca és országút szegletén, a Zrinyi kávéház átellenében.

III. A régi színházterén levő házban a „Magyar király“ czimú szálloda átellenében.

Megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

Testhez nem jól álló ruhák kicseréltetnek.

(Beiktádtott.) Gyógyítás minden betegségeknek gyógyszer és költség nélkül kellemes Rovalasciére du Barry londoni tápszor által, mely felnöttek s gyermekeknek is, orvosi költségeket 50-szeresen megtakarítja. — (72.000) gyógykezelés gyomor-, ideg-, alézt-, mell-tüdő, légzés, mirigy, vese és hólyag bajban, melyekről bizonyítvány másolatok kívánatra ingyen küldetnek. 64,210, gyógyszer Népoly, 1862. apr. 17. Uram! Egy májbotyagság folytán hét év óta rémitősen elsóványodtam s szenvedtem. Kénytelen voltam olvasni vagy írni; resketten minden idegomben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság s ideg izgatótságg egy pillanatil sem engedett nyugodnom egészen bujakórossá tett. Sok bulföldi és francia orvos kimerítette tudományát bajaim enyhítése nélkül. Teljes kötségbeesésben megkísértem az ön Rovalasciére-jét, s most három havihaszalát után, hálát adok istennek. A Rovalasciére megérdemli a legtöbb dicseretet: egészségemet helyreállítá, a képezzé tett társas állomásomat ismét elfogadni. Fogadja uram belső hálám és tiszteletem biztosítását. — *Marquise de Bréhan.* (3.)

Pléhszelenczékben 1/2 font 1 ft. 50 kr, 1 font 2 ft. 50 kr, 2 font 4. 50 k. 5 fpt 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft — Rovalasciére Chocolaté táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr; 24 csészére 2 frt 50 kr; 48 csészére 4 frt 50 k; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr, 24-re 2. 50 l.r. 48-ra 4.50 kr, 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft. 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és trál-Bécsben, Wallfischgasse, Nr. 8. Pesten Trák József gyógyszerésznél, Kolozsvárott Kronstädternél, Alsó-Kubinban Tyroler és Schlesinger-nél, Debreczenben Borsos Ferencz-nél, Dunaföldváron Nathera Pálnál, Károlyfővárott Brill E.-nél, Nagy-Kanizsán Lovdk Károlynél, Eresokujváron Conlegner Ignátnál, Székes-Fehérvárott Dieballa Györgynél, Verscezen Fischer Mórnál, s minden városban s gyógyszer füzser, és csomogórusoknál.

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Batorfi Lajos.

H I R D E T É S E K:

POPP J. G. gyakorló fogorvos
Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.
Zaandam, 1869. okt. 29.

Jelen soraimmal felkérem önt, sziveskedjék nekem a leggyorsabban az anatherin saájvizből s a növényi fogporból újabb szállítványt küldeni.

Az anatherin saájviz, gyögyerejű hatásánál fogva, itt jelentékenyen kezd terjedni, és tudathatom önnel, hogy minden oldaltól kedvező eredményeket észleltem, és pedig számos saájvizben, sőt még az erős fogfájás ellen is, a hol más szerek eredményt nélkül alkalmaztatnak.

Anatherin-saájviz készletem már véget járja, s ennélfogva elvárom az újabb küldeményt minél előbb.

Waarenhaus. Mely tisztelettel
(505. -b.)
H. G. van Aken.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer., Rosenbergrósaufeld, Wellich, J. és Fosselhoff J. kereskedésben; — Pápan: Tschepel J., Karstbelyen; Elflasterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egersegere: Ilos F. gyógyszerész, Kapronczán: Werli gyógyszerész, Váradon: Halter gyógyszerész, Szmegen: Dörner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Hátországok: Sz. Győry. F. E. C. Veszprémben: Meyr és Tuszkán, ugy Guthard Trivada és fia inál. — Ségkéslelvárott: Letmann A.; Braun J. gyógyszer. Lovak-Berényben: Heister gyógyszer. Kálocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Mihoffer és Machleid gyógyszer. Pákon: Florian J. gyógyszer. Körömczén: Horváth J. Sonnenreud gyógyszer. Kaposvárott: Kohn J. Ségk. Belus és Schröder gyógyszer. Szegszárd: Brabshay gyógyszer. Bonyhádon: Kramolin J. Szigetvárott: Bacwarth, Salamon gyógyszer. Baján: Mielbach St. és Herzfeld fia, ugy Herzig Ignácz-nál. — Pécsen: Zsolnay W. és E. Zách, Nipóckh gyógyszer. Káradon: Zádóvánszky gyógyszer. — Marczaliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graf gyógyszer. — Dunaföldvárott: Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nother. — Alsó-Lendván: Kiss gyógyszer. — Kolozsvár: Simon gyógyszerész uraknál.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank

1871. évi martius 1-től kezdve további intézkedésig folyó számlára betett tőkék után fizet:

60 napi felmondással	6 %	kamatot.
30 " " " "	5 1/2 " " "	
15 " " " "	5 " " "	

Ha azonban a pénztári állomány enged, minden összeg csekély díj számítás mellett rögtön is kifizettetik.

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész a gyakran másfél vagy két lven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDIRS JÓZSEF könyvkerekeskedésben.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: - 6 ft. - kr.
Fél évre - 3 - -
Évnyegyre - 1 - 50.

Hirdetések

A hat hasábos petit sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Négyedj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitni téren”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

M. Kanizsa: KIADÓ HIVATAL. Kezthelyen: PULY
JÁNOS. Pesten: ZEBLER M. LANG LEOPOLD, és
SINGER SANDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOGLER,
MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS és
NAFTLES HERMAN.

„Egyesüljünk, hogy erősöd- jünk.”

Elveknél mint ágyuknak és szuro-
nyoknak vannak háborúik, még pedig sok-
kal makacsabbak s vérszesebbek, mint az
utóbbiaknak; mert ha az elv hőseit szen-
vedély, ingerkedés vagy féktelen magasz-
tosság az elszánás vagy megrögzés eme
szülői izgatója, akkor terrorismus, vérpatak
és nyaktilók mondják ki köztük, az igazat
vagy nem igazat.

Éjszak-Amerika, a szabadság és füg-
getlenség küzdött újvilág, Frankon, a sza-
badabb alkotmányi élet után sóvárgó óvi-
lágrész, levének az új elvek alkotói, melyek
az idő hosszu során ukáz és fermanokba is
átszivárogni látszanak.

Elveknél tehát változni és tisztulni
kell, — mert teremtoik haladnak, és köz-
vélemény, az emberi egység képviselője az
elvtan nagy mestere terjedést nem szenved.
— Mi azt hisszük, hogy ember, ki az el-
vek mezején meredten állana, ma már nem
létezik; mert a haladás oszményét kormány,
fő- és középrend s polgár barátjoknak ismerik.
Harcz tehát, véres elvek miatt hon-
unkban többé nem lehet; de igen is lesz
vita, élénk és fárasztó, de szellemi, mely-
nek boruit az ész szivárványa időről időre
eloszlatandja.

És ugyan mi volna alkotmányos élet
ily vita s ellenpártok mozgalmi nélkül?
egyfelől pangás és meredség, másfelől zsar-
noki kény, az egészben nyúlós túrhetlen
unalom, és így az alkotmányos élet bizo-
nyos halála.

Hol tehát alkotmány diszlik és virág-
zik, ott ellenzék, a nyilvánéletnek nélkül-
özhetetlen eleme oly szükséges, mint ember-
nek lég, hálnak víz.

A politikában csak két irány van,
melyet leplezni szükséges, az anarchia és
individualismus iránya; mert ki csak za-
part akar előidézni vagy a közdolgokkal
tulajdon számára üzletet csinál, azaz: ki
iparházi (patriote d'industrie) az be nem
vallhatja színétét.

Hány stadiumon, hány kézen megyen
az elv, mint körmozi arany keresztül, míg
azt a nagy közönség magáénak fogalja, és
szellemi kiútarának ékei közé sorozza?
egy szaktudós következőkben fejtegeti.

„Társasélet” — ugynond — az el-
vek elemi tanodája. Vannak egyedek, kiket
nemzet mint élőhelyeket tisztel és ádvözl;
ezek és elvbarátaik társas körökben hirde-
tik az elvekké válandó igéket, és mivel
minden új elv reformot igényel, a régiek
pedig szinte vannak hősei, itt a társas élet-
ben támad az előharoz kezdete, a jövő vita
és surlódás termékeny csirája: és ime! pár-

tok keletkeznek, haladók és maradók, egy-
más ellen idővel tüzes vitára szállandók.

„Megyei gyűlések az elvek gymnasiumai.
Itt már magány- vagy meg bántott
érdekek, megrögzött előítéletek, vetélkedés,
a megyei kormány utáni kapkodás párto-
kat buján természetnek; és ha elv, életkér-
dés nélkül kerül szönyegre, és szembeszáll-
nak egymással a tiszta meggyőződésből vi-
tázó elvhősök: amazok ahöz állanak, ki ér-
dekükben tévé a messzevágó hitványt,
vagy azt tetszésök szerint ostromlá — és
imhol a két párt tanyája!

Hírlapok, röpiratok, könyvek az elvek
academiai, nyomosak és oktatólag hatók;
mert a szó elröpül, az írott betű megma-
rad. „Pesti Napló!” és „Hon!” annak is, ennek
is vannak pártolói és kész ellenzések, mely
nélkül egyik is másik is vesztené érdekéből,
vesztené elveket tisztító hatásából.

„Országgyűlés az elvek egyeteme. Me-
gyei követek különböző utasításokkal el-
látva, mágnások, külön véleményeknek hó-
dolók, két pártra szakadnak. Itt már az el-
vek törvénylapokká válnak, és mivel tör-
vényhozásba nemzetnek és kormányának
befolyása egy, érdekeik pedig nem mindig
egyeznek, e szerint a pártok e végvonalon
magokat kitünőleg jellemzik, és nemzetet
vagy kormányt pártolnak, és ha a testté
válandó elv az elemzés elemei közt meg-

bukott: vissza megy a társas életbe, onnan
a régi nyomon ismét a hon színe elébe jö-
vendő.

Politikai pártok árnyékatairól nem
szándékom szólani; de annyit tán e helyen
is bátran mondhatok, hogy nincs kérdés,
elv, életbevágó, mely alkotmányos honban
ellenzék, pártokat ne szüljön, mely a
mozgalom és élet phasisán, eme tűz- és
vizpróbán keresztül ne monjen; és legyen
így, mert különben életünk hasonló a nő-
vényhez, mely nő, zöldellik, virágzik, her-
val és enyészik, a nélkül hogy érezne.

De mi az mégis, mely az indulat ra-
gadta kedélyek és szenvedélyszülte háborúk
hullámmata közt szenved? az mielőtt tér-
delni köteles minden igaz honfi, mit isten
után imádni főerény: az annyszor hátrave-
tett közjó. Igaz, hogy míg halandó e földi
salakból az ég csarnokában végkép ki nem
tisztuland, míg emez anyagot, melyet a te-
remtőkéz rámozolt, végkép le nem rázandja,
addig ő a gyarló többet, kevesbbet mindig a
szenevelékek játéka maradand; egy merő
szellemről, egy tiszta szentlélekről tehát e
vilá: tekején még csak szó sem lehet: de
ha vadheví szenvedély s indulat eme hus-
és csontvázból a lelket végkép ktrántja,
— ha ember jobb én-jét felejtve, állattá alja-
sul, akkor végy bucsút a nyilvánpályától,
hol a köznek csak ész és lélek, böszt és

TÁRCZA.

Anyámhoz!

Amott, a messze-kékű bércs tövé
Ki oly gyakran gondolsz epedve rám,
A gondolatnak szárnyaltu repül
Lelkem hozdát, — oh drága jó anyám!

Ott látok hűni kis virágaid
Között, arczod kezébe rejtve el,
És hallgatod a zöld csalitok közt
A csalogány mily busan énekel

Melletted ül két kis hugom; — egyik
Csokorba köt díszes virágokat,
Másik? — egy bánatos dall énekel:
„A táj fölő ha, száll az alkonyat”...

Alább, a kis lugas hűs árnyiban
Ócsém olvas — s anyám a jó öreg,
Feszült figyelemmel hallgatja, hogy
A francziák mily bátran küsdének.

Miért vagyok csak én az egy, kinek
Közöttetek örülni nem lehet?
Oh szóljatok! miért ragadta el
Tőlem az ég e legszebb élvemet?...

Talán, hogy a kedv és öröm végső
Sugárát koltsa szivemen?
Vagy tán, hogy egykoron közöttetek
Boldognagom nagyobb, dicsőbb legyem?

Igen! — derülni fog én felém is
Egy szebb jövő — s a hova most csupán
A gondolat repül, — ott élek én
Majd boldogan, körödben jó anyám.

ZALAY LAJOS.

Vörösmarty — Petőfhez,

september 6-án 1848.

Petőfinek az „Életképek”-ben egy
hozzám írt csinos verszeto jelent meg, melyben
azért fejedl és kárhoztat, hogy a katona kiáll-
tás tárgyában a többséggel szavaztam.

Ha csak Petőfivel volna dolgom, nem szó-
lanék. Ő ezen fellépésének helytelenségét előbb
utóbb befogja látni, s én önértetemben tökéle-
tesen biztosnak érzem magamat.

Azonban az ombereket a szép vers el-
szokta kábitani, s a legtisztább jellem is, ha
sajtó utján megtámadtatott, igen sok ferdeszajú
emberrel találkozik, kik hozzá vagy a kár-
örömmek, vagy a sajnálkozásnak nyomoruságos
mosolyával közelitnek. S a mi legfőbb baj,
gyakran okos és becsületes emberek is feltü-
lesen itélnek kicsiségeknek látszó dolog felett,
de minden fölülegesség mellett itéleteket egész
határozottsággal szokták kimondani.

Filkókkal nem gondolok, mit itélnek ró-
lam; de okos és jóra való emberek előtt nem
szeretnék hamis színben állni. Ezek figyelmét
kérem ki néhány szóra.

Petőfi azt írja versben, hogy én mig fenn-
jártam, nagyok mutatkoztam, leszálva ki-
csiny vagyok, hogy a földön besároztam maga-
mat, s inkább szeretne rajtam vért látni, mint
sarat, hogy a „szózat” már érthetlenné lett s
hogy nem ő, hanem én tépem le fejemről a
babért. Ehhez hozzáadja egy jegyzetben, hogy
ő szeretete és tisztelete dacára s bármily sajdá-
lommal s áldozattal ha szinte elkellene is vér-
zonie, kénytelen engem elítélni, mert jobban
szereti elveit, mint engem.

Körülbelül ezek mondatnak a versben és
jegyzetben.

A ki ezeket olvassa, legalább is azt kell
gondolnia, hogy én Magyarország függetlenségét,
szabadságát, jólétét, fennmaradását szavaz-
tam le, vagy a nemzetiségnek valamely neve-
zotes olvét sértettem meg. Mert legalább is
ennyi bűn kívántatnék ahhoz, hogy rajtam
száradjon a sár, s hogy a mit költeményeim
notalán használtam, azt országgyűlési szavaza-
taim lerontsák, s még akkor is kérdés: elvesz-
ténké-e becüket költeményeim, s nem volná-
nak-e képesek lelkesíteni az utókat, ha addig
fennmaradnak?

Petőfi elv miatt támadott meg. Most tehát

csak az a kérdés: mire szavaztam, s mi csoda
elvék sértettem meg? Hogy azt kiki minél vi-
lágozabban lássa, ide jegyzem a főbb pontokat,
melyekre a többséggel együtt szavaztam

1) a hadsereg 200,000 főre emeltessék;
2) a vezényleti, ügyvezetési nyelv magyar,
azinek, jelek, öltözék nemzetiék;
3) a régi katonaság, mihelyt a körülmé-
nyek engedik, magyar lábra állittassék;
4) a magyar katona, csak az ország meg-
támadása esetében használthassék külföldön.

Ugy gondolom, ha az egész törvényjavas-
latban elvekről van szó, csak a 2-, 3-, 4-ik
pont lehetnek azok? S megtagadtam-e ezeket?
Égy szóval sem.

S ha most azt kérdi valaki: miért hát ez
a nagy hüho olvekről, babérról, sárról és vér-
ről, sárról és felhőről? kistül, hogy semmiért;
mert én egyetlen elvet sem tagadtam meg, s az
egész ömledezés nem egyéb mint egy fiatal
haza, s a mellet költői kebelnek tulajadása.
„Igen, de ön arra szavazott, hogy a régi
ezredek három zászlóalja, meg két tartalék
század ujonczokkal töltessenek be, hogy a hu-
szár ezredek kiegészíttessenek.”

Való, erre szavaztam s megvallom nagy
bökkenő volt, míg tul estem rajta. Azonban a
tapasztalás után némí reapoktussal vagyok. Ha a
tapasztalás így szól: „adatok nekem ujonczok-
kat a régi katonák közé én két hét mulva
tűzbe viszem őket, s isten segítségével megve-
rem az ellenséget” azt mondom rá: jól van,
verd meg az ellenséget s aztán alakítsd át a
régí seregeket.”

Erre szavaztam; de ez már bármí „káká-
bólt” tudós értelmezés szerint is nem elv; ha-
nem a kivétel az alkalmazás keserű almája,
melybe bele koll harapni, ha ezélt akarunk
érni.

Igaz nekem is jobban tetszett volna, ha
valami fiatal, népszerű hadvezér, valami Napo-
leon-féle azt mondja: „Én teremtek magyar
hadsereget, átalakítom a régí, átolvasztom az
ujonczok közé s megvorem az ellenséget.” Én

magam is csináltam s ajánlottam ilyenmá ter-
veket, de melyek mind csak ilyen magam-féle
tapasztalatlan embereknek totzonok s megval-
low, hadi dolgokban nem tartom magamat
auctoritásnak.

A hadügyminiszter kinyilatkoztatta, hogy
önálló magyar hadsereget akar (mert hiszen
más hadsereget furca is volna akarnia) csak
időt kér, hogy e szándokát, mely a nemzet
kivánataival egy, veszély nélkül létesíthesse. A
kérdés tehát csak a körül forog; biztunk-e a
hadügyminiszterben vagy nem? Én biztam s
még most is bizom. Meglehet, hogy tohetséget
illetőleg, csalatkozni fogok; de már ez aztán
nem oly dolog, hogy elvtagadásról beszéljünk,
s a babért letegyünk a sárba. Ez fatum, bal-
szerenese lehet, de gyalázat nem.

Ezek nézeteim a vers s jegyzet tartalma-
ról s tárgyilagoss igazságáról. Most még Petőfi-
hez néhány szót. Többször elolvastam a verset
s véleményem ebben állapodik.

Petőfi ezen verse által mindenesetre ki-
tette magát a higidatbb emberek itéleteinek.

Nem fogják-e méltán mondani: „Petőfi
Vörösmartyról, kivel barátságos viszonyban
van, mind eddig még egy jó szót sem szólt;
honnan van az, hogy oly mohón ragadta meg
az alkalmat róla kárhoztatást kimondani?
Tisztelet-e, szerénység-e az, midőn valakiről
minden komolyabb vizsgálat nélkül így szó-
lunk: én elítélem őt! kicsoda? Petőfi, kit?
Vörösmartyt s miért? elvekért, melyeket Vö-
rösmarty meg nem tagadoit. Ez legalább is
igen nagy elbizakodásra s könnyelműségre
mutat.”

S ha mélyebb psychologiai vizsgálatokba
akarunk becsatkozni, nem tünik-e ki, hogy
Petőfi kegyelottel akarván szólani, szólt igen
rosszul palástolt s mondhatom, igen idétlen szá-
nakozással, melyre én teljességgel nem szo-
rultam.

Azonbau ezen dolgot nem füzöm tovább.
Balidők szerenésétlensége, hogy kellelténél inge-
rültbbek vagyunk s igazságtalanok a legjobb

szenvédelyt fékező, csak tiszta és szabad-
akarattal használhatunk. — Nagy szentség a
közjó, érdemes, hogy érte egy kissé túljünk,
szenvédjünk, hogy lelkünk bánalmait nagy
lelkület elnézve, szenvédelyeink és boszunk
bármily özőnét neki jobbagyilag alárendel-
jük, hogy ama lelki erőt, melyet isten keze
szívünkbe csepegtetett, ne magunk és hon-
fitársaink romlására, ne személyes har-
czokra, hanem inkább honunk közjölétének
és tökélyének minél hamarabbi előidézésére
fordítsuk! így szálland körünkbe a régohaj-
tott kibékülés viritó olajága, melyet kebl-
lünkhöz hön szoritni szent kötelesség; így
fognak fokont gondolatok és elvek az
ész és értelem rostáján tisztulni, melyekből
mint konkolytalan magból honunk tiszta,
borutlan jövője kelend ki. — Tehát jelsza-
vunk: személyes kibékülés, barátság, de
maradás elveink mellett!

Igaz ugyan, hogy igen hajlandó az
ember magát a hit hangos szövege által el-
csábitni hagyni, s a határjeleket, melyek
az emberi érdem egyes kerületeit külön
választják összezávarni . . . gyakran el-
hagyja magát külszin s csillogás által ámi-
tatni a nélkül, hogy a bélyeget s a súlyt
vizsgálja, melyek az érez becséről s tiszta-
ságáról kezeskednek.

En legalább részemről hajlandó va-
gyok hívni, hogy ha azon értelmes hazánk-
fiak, kikről feltételezik, hogy haladási kérdé-
sünk feloldását eszközölni fogják, mindazon
eszméket és elveket tökéletesen ismernék,
melyek Platótól fogva keresztül a socialis-
ták- és communistákon mindmaig a társa-
ságjavítók munkái- és javaslataiban össze-
halmozvák, edes hazánkban sem a lázadás
sem a forradalomnak legkisebb jele nem
mutakoznék azon békés, de tevéleges ha-
ladás, melyet a fenálló körülmények és ha-
tárok közt mint egyedül eszközölhetőt —
a koronázás által — felleltünk.

A rémalakok csak távolban ijesztők . . .
S ha csakugyan hitté vált e nemzet-
ben, miszerint az ő hivatása az, hogy ön-
magát kormányozza — s a vele egy apos-
toli szent korona alatt testvér és rokon
nemzetekkel az igaz ügyért egyesült erővel
küzdjön? nem rettenünk-e vissza az egye-
netlenség, — pártszakadás és cselszövő kí-
gyó bűnös fejétől, mérges fulánkjától? . . .
nem vagyunk-e keresztények, olyanok, kik
örömmel várjuk a feltámadás szabadító an-
gyalát? . . . s midőn elég erővel bírának
feltett szabadságunk s ezredéves alkotmá-
nyunk megvédésére — most hozzuk-e ösz-
szeütkezésbe a nemzeti viszonyokat önére-
keinkkel?!

Ez nem lehet . . .

barátunk iránt is. — S ebben nemcsak Petőfi
vétkes, hanem gyakran mi magunk is, kiket
fiatalság nem ment. Bal időben gyanu, bizal-
matlanság tépik a nemzet kebelét, s a leg-
jobb úgy bizalmatlanság által csirájában fojtat-
tik meg.

Epen ezért vigyázatosaknak kell lennünk
mások megítélésében. Ha a legjobb magyarok
egymásban nem bíznak, ki lesz akkor, ki bi-
zodal munkát megérdemli?

Mi az ellenemi kifakadást illeti: még
menthető volna, ha fényes szónoklattal a kép-
viselő házárt félrovezetném; de mivel e rész-
ben teljesen ártatlan vagyok (mert nem érez-
vem magamban szónoki tehetséget, mindenedeg
egyszerű szavazatra szoritkozom) nincs ok,
hogy bárki is befolyásomat veszélyesnek tartsa,
nincs ok, hogy nem elvi, hanem csupán alkalm-
mazási kérdések eldöntésénél egyszerű szava-
zatomért kiválólag megtámadassam. Mert ha
költőnek tartatom is, de az élet dolgaiban nem
szerepek ábrándozó lenni, s csak ezen feltét-
alatt tartom szabadnak, hogy költő a gyakor-
lati kérdések megoldásában részt vegyen.

Egyábránt nem gondolom, hogy ezen
kis tollharcz a jó-viszont közöttünk fel-
bontsa. A sajtó azért van, hogy írjunk, Petőfi
elmondta rólam véleményét (versben) én most
mondom el. Ő engem vétkes politikusnak tart,
én őt igen gyarlónak és könnyelműnek. Vádjai
súlyosabb mint az enyém. Az idő itélni fog
közöttünk.

S hogy én is vérszót mondjak, egy jó ta-
uáccsal végzem szavaimat:

Égy busgó, de szerény; bírónak még te kicsiny vagy.
Élj, küzdj és munkálj a várd el titétedet.

Közi: TIHANYI GYULA.

Ez megbocsájthatlan büne lenne a
magyarnak.

Két évtized küzdelme sokat eredmé-
nyezett ősi szabadsalmainkhoz képest, — s
azt hiszem *eleget egy nagy s dicsőséges jö-
vőhez.*

A magyar nemzetnek pedig elvált
becsületbeli kötelezettsége együtt törekvés
által visszafoglalni minden talpalatnyi föl-
det, honnan javára munkálhat és szebb jö-
vőjét készítheti elő.

Ennek főtényezője azonban a — *nem-
zeti jellem.*

Ez az egyedüli kincs, mely nélkül
folytonos botlás és tévedés veszélyeinek
tevéssük ki magunkat — s minnek követke-
zésében az ország sebeit csak sokasodhatni
látjuk, míg a *nemzeti jellem ősi nagyságunk
fénypontjait ragyogtatja át hozzánk Nagy
Lajos és Mátyás hatalmasan dicső ko-
raiból.*

Hisz a polgári elsüllyedés már a jelen-
ben meg van akadályozva, s Magyarország
civilisatiója által megdöntve I. Péter hit-
vallása, hogy *a természet csak egy Orosz-
országot teremt; s ez maga mellett vetél-
kedő társat nem szenvedhet.* Mert szeret-
nök tudni, miért nem válhatna e sokat szen-
vedett, a pártszakadás miatt demoralizált
magyar oly nemzet, hogy a sorsnak ellen-
nére is győzelmet vegyen?!!! avagy mik
voltak valaha azon nemzetek, melyek most
Európának kebelében fény és csillogás közt
élnék s mozognak?!

Harcz találtatott s találtatik minden-
hol, csak hogy a győzelembér nem ritkán a
levert ellenségnek teste szokott lenni.

Sokszor meghalt már e nemzet. —
Soha sem maradt a sirban: Isten mindig
föltámasztá, megnövelte, megdicsőíté.

S vajjon, miáltal lettek mindezek le-
hetségesek? Kétség kívül a tudomány
által. Felvonatott a mult időnek kárpitja,
Hellásnak és Romának onladékai közül
szedettek föl a bölcseségnek magvai, me-
lyek plántálgatás, mivélés és ápolás által
oly szép virágokká s oly szép gyümölcsökké
lettenek. Tudomány nyitott utat a tengere-
ken keresztül ismeretlen földekig, s a mért-
földek ezreivel elválasztott népeket szom-
szédokká tette; tudomány alkotta össze a
statusokat; embernek ember, nemzetnek
nemzet ellen ortalmat készített; s lelkei-
ket az állati ösztönnek fölibe emelvén, isme-
retszomj és az emberiség fölébresszett ér-
zelmei által képesekké tett bennünket, nem
csak egy szűk körű háznépnek tagjaivá,
hanem egy egész nagy nemzet, — egy nagy
kiterjedésű hazának, sőt az egész világnak
polgárává lehetünk.

„Azért kell minden egyes embernek
saját hazájáért munkálni; azért kell sze-
relme egész erejét hazájára függeszteni;
azért kellett a legszebb, legrendkívülbb
tetteknek csak ily szerelem kufejéből szár-
mazhatni. Egész világért, egész emberiség-
ért halni: azt Isten teteté; ember meghal
háznépeért, ember meghal hazájáért; ha-
landó szív többet meg nem bír.“ . . .

S mert, most oly válság küszöbén ál-
lunk, melyről előre látható, hogy birodal-
mak fognak itt szétbomolhatni, amott tö-
mörülhetni, új állam csoportulatok alakul-
hatni, nemzetek enyészni, amint okosan
yagy okatlanul választandótták állásukat:
azért *egyesüljünk, hogy erősödjünk*; egye-
süljünk annál is inkább minthogy egyedül a
legnagyobb erő sem tehet mindent, legalább
nem tehet sokat: egyesített erőknek pedig
a lehetetlennek látszó is gyakran lehetsé-
ges. Mit ér egy csepp víz? de milliomon-
ként egyesült cseppek megdöbentő erőt
fejtene ki. Ez egyszerű példa bizonyítja,
mily becses az egyesület! Vetkezd le tehát
te is testvér — *horvát* — *tót* nemzet az
elmúlt százados éj sötét homályát
kelj föl . . . fogj velünk testvér-kezet, és
lelkessülj jövő közboldogságunkért nagy tet-
tekre, magyar szent-koronánk jogait és ha-
talmát a polgárosodás látkörén Európában
felmutatni, — és bizonyítsd be még egyszer,
mit bizonyítál a történet lapjain, hogy
hosszu századok és ősi-vér által megszen-
telve azon frigy, mely a *horvát* és *tót* nem-

zetet a szent-korona árnyékában nyugvo
törvények iránt tiszta kebellet s egy érze-
lemmel kötelezi, — s csak így küzdhetünk
szent-koronánk ajált öszabadságunkért,
ha kell véres csatát . . . így áldozhatunk
életet azon szent ügynek védelmezéséért,
mely iránt egy pillanatig sem kételkedhetünk,
hogy *jogos és igazságos.*

Hogy azonban e reménynek valósi-
sáról százados sülyedésünk halotti szemfö-
dőtét szétlehbentve — a nagyszerű terv
kivitelét egyesült erő és közalkotmányos
határozottságnak mondassuk, — jöllehet
szövevényes körülményeink közt a teendők
sorát egyelőre a szándékolt kivitelnek két-
séggel határos tömkelegében látjuk va-
judni — nézzünk végig még egyszer a kor-
mánnalyi érintkezés mezején, s reformáljuk
a közvéleményt felvillanyozott jogaink azon
súlyához, hol Europa nézete és javítási
elveinek kérdései alatt edes hazánk radika-
lis reformja nem fog egy könnyen hajtö-
rest szenvedni

Döntések le a választó-falat, mely a
nemzetiségi elv tekintetéből még mindig
fenn áll közöttünk

Legyen legszentebb unio: Magyar-
Erdély-, Horvát- és Tótországokkal szent
István koronája alatt . . . s így leend al-
kotmányos nép és hatalmas birodalom Kár-
pátoktól le Adriáig . . . *tengerünk is lesz,
ha vérünk s könnyeink lesz is az út, mely
ahoz vezessen!!!*

szENTKIRÁLYI AURÉL.

Emlékirat

Zalamegyei „Borkezeskedő társulat“ ala-
kítása érdemében a zalamegyei gazdasági
egyesülethez.

(Zalamegyére nézve nagyhordejeü
eme memorandum lapunk f. évi 7. és 8-ik
számaiban, sajnálatunkra, lényeges hibákkal
jelenvén meg, a nemesbuzgalmu iró s az ügy
iránti tiszteletből ujjlag közöljük, ajánlva
az illetők méltó figyelmébe, egyszersmint
kérjük a „Gazdasági Lapok“, de legkivált
a dunántuli lapok t. szerkesztősegeit a cikk
szíves átvételére. Szerk.)

Még mikor a sorompók fonállottak, és
csak igen ritka vidéke volt hazánkban oly
helyzetben, hogy borterményeit külkoreske-
désre használták, Zalamegye helyzeténél fogva
is terményeivel minden nemesebb bort fo-
gyasztó piaczról kizárva; — egyedül a ke-
vésbbé kényes izléssel bíró helyi és szomszéd-
megyék belfogyasztására volt szoritva. — Mi-
nek folytán bortermelésünk alig részestül más
figyelemben, mintha szőlős gazdánk némelyiké-
nek figyelme szöleje ültetésénél, a jobb fajta
szőlők megválogatására torjedit, — még a ter-
melők nagyobb része, az újabb szőlők fentartá-
sánál és gyarapításánál egyedül a sokat termő
szőlőfajokat választá, a minőségrei tekintet
nélkül. Es mivel a megyei szőlők talajai na-
gyobbréast mint fehér-, mint fekete-szőlők né-
mely fajai termelésre alkalmas, így azok ve-
gyesen műveltetvén és szüreteltetvén, az előál-
litott borai, — alig említést érdemlő mennyi-
ség kivételével a kereskedésre éppen nem al-
kalmas kástalos (schiller) szünetek voltak, de
nagy részben, most is azok. Kivéve néhány ba-
laton-melléki és muraközi hegyeket, melyek
talajában inkább otthonos lévén a fehér szőlő
által a fekete mindinkább kiszorítottván, talál-
tattak fehér borok. S mivel ezen borok már
akkor is kitüntek a zalamegyei többi bor kö-
zül, — így csaknem kőzhüdelemmő vált fino-
mabb izléssel bíró körökben, hogy Zalamegyé-
nek csak balatonmelléki, különösen badacson-
nyi és muraközi hegyei teremnek nemesebb
borokat.

Ehez járult még az intelligens gazdai osz-
tálynak a bortermelés iránti ellenszenve, hon-
nan közmondássá vált, hogy a szőlő a gazda átka,
— minok folytán szőlészettünk csaknem egészen
az értelmiség támogatása és vezérlése nélkül,
minden-irányt mellözve tövolygott.

Ily helyzetben talált bennünket, — az
országunk új életet adó korszak, amidőn a ma-
gyar termények zárbástyái leomolván, valamint
minden hazai terményeinkre, úgy borainkra is
egy ujkorszak nyílt.

A kereskedés, hazai borainknak is utat
tört külföldre, s csakhamar legyőzött azon
téves hit, hogy a magyar borok távolabb, —
különösen tengereni szállításra nem alkalma-
sak, miután számtalan példa igazolta, hogy
boraink az aequatoron is ád szállíthatók, csak
azok-kellőleg legyenek kezelve.

Ezen hazai kereskedelmi mozgalom a ter-

melőknél is megtette hatását és csak hamar
felismerték, hogy ezen annyira olhanyagolt
gazdasági ág fejlesztése fogja egyik legbizto-
sabb alapját képezni az ország jövődöbeli
anyagi jólétének.

Ily meggyőződésből indulva ki a megyei
gazdasági egyesület is, — ismervo e téreni
hiányokat; — sietett hatni a megyei szőlőszet
korigénye szerinti kifejlesztésére, mint a megye
anyagi jólétének leendő egyik legbiztosabb for-
rására. — Miért is több üdvös intézkedést tett;
nevezetesen: a megyei szőlőfajok megismeré-
sére, azok nevei azonosítására, különféle tala-
jokbani tenyésztete kipuhatóságára, — szőlő-ki-
állításokat rendeztet, egybekötve bor-kiállítás-
sal, hogy az általa indítványozott különféle
fajú szőlők külön szüreteléséből nyert borok
orojo és zamatja megismerésére alkalom nyit-
tassék, mely uton kipuhatolható-bendett, hogy
az egyes fajok mily talajon mily eredményt
tüntotnek fel nemcsak mennyiségre, hanem mi-
nőségre is.

Az egyesület intőzkedéseinek biztos ored-
ményéről kezeskedett azon tisztelt egyesületi
tagok ismert buzgalma, kiknek kezeibe ezek
kivitele az egyesület által lotéttotet, miből fő-
tövény rész Herтеленy Kálmán urnak az
egyesület s egyszersmint a szőlőszeti szakosz-
tály elnökének jutott, ki e téreni fáradszatlan
tevékenysége és mások buzdítása által méltán
kiérdomolta a közölsmerést, ki n csak a
szőlős gazdák értelmiségét, de a népot is tapin-
tatosan bevonta e téreni mozgalomba.

Az egyesület reménye bennom is csalódott,
mert a megyei szőlőszet és boraszat terén alig
reményelt tevékenység és siker-fejlett ki; —
miután a megyének minden vidékén, az egye-
sek által, nemcsak a megyében divó, de számta-
lan uj szőlő fajokkal is versenyezve tett ki-
sérletekből kitünt, — hogy szöleink talaja
nemcsak a megyében általában használt leg-
jobb szőlőfajokból is, ha azok — külön szüre-
teltetnek és a nyert bor okserüleg kezeltetik,
nemcsak jó asztali, de kitünt — ugynevezett
pecsenye, sőt csamege borokat is lehet elő-
állítani, — melyek mind erőre mind zamatra,
úgy a hazai, mint a külföldi nagyhirben álló
kedvelt s a mi boraink árához képesek vorse-
nyezni.

Igazolják ezt a már számtalan szőlő birto-
kos piaczjéből kikortult palaczk borok, mert
hisz ki ne ismerné megyénkben a kéknelyi,
szigeti, sárfőjör, muskotály, rizling, karaj, bürg-
gundi, oportó és aszu — felsom említve a számta-
lan legjelesobb asztali borainkat.

De mindezek a hazai kereskedelmi téren
is csak a legzúkébb tért foglalhatták — még
a külföldi piaczokon, ha megjelennek is, csak
alig említésre méltó szük körben. — De ott
sem mint zalamegyei termény. Miről szomoruan
kell meggyőződünk, ha némi figyelemmel ki-
sérjük a kereskedés útján külföldre viendő bo-
rok sorozatát, hol zalamegyei borok a maguk
helyi neve alatt alig, vagy épen nem ész-
lelhetők.

Ezen fontobb említett névleges mellözését
borainknak a kereskedésben különösen a kül-
földiben, én a nemesobb boraink fejlődésére
hátrányosnak, de sőt veszélyesnek is tartom.
— Mert közelismert dolog az, hogy a mely vi-
dékbeli bor hitelt viv ki a kereskedésben,
azon vidékbeli keresett lesz, és nevezetesen ér-
tekesedik, mi azon vidék termelőit csak buzga-
lomra és áldozatkezésre nem jutalmaztatik,
nemcsak hogy követőkre nem talál, — de az
illető is mindinkább érezvén anyagi hátrányát,
a jutalmazatlan nemesobb bortermeléssel fel-
hagyva, az inkább jövedelmező közönséges
bortermelésre fog törekedni.

Ez utóbbi helyzetben van a mi bortermé-
lésünk is; — mert megyénkben kevés kivé-
tollal — még most csak elszórva, különféle
hegyekben állítatnak elő, külföldi kereske-
désre is alkalmas nemesobb borok, melyek —
miután drágább bort vásárló kereskedők által
ilyen hegyek, mint ismeretlenek nem kereset-
nek fel: — szinte csak a vidéken megjeleni
szokott vevők — (nagy részben kocsmárosok)
— által a hegyen divó ár szerint és így a ter-
melő áldozata jutalmazása nélkül vásároltat-
nék meg, kik a magok körülményeikhez alkal-
mazva hasznosítják, és míg egy része idegen,
de már ismert név alatt kereskedésbe hozatik,
— mit tapasztalatom után is állíthatok, — na-
gyobb része a nagytömeg között észrevétlenül
elenyészik, — hacsak a termelő maga borait
meg érlelvén, palaczkozva elnem adja, de (te-
kintve a nehézségeket, szükségét előleges költ-
ségeket és értelmet) — egyeseknél különösen a
kisebb termelőknél a kivihetetlenül azonos,
nem-is számítva, hogy terményét, csak részle-
tekben értékesíthetvén, pénzét nem hasznosítja
oly olónyösen, mintha egyszerre kapná azt.

Azért a jelen körülmények között, — a
mennyiség, más költség, és több fáradsági áldo-
zatokat igénylő nemesobb bortermelésnek, bi-
zonytalan jutalmazás mellett alig reményelhető,
hogy számos követői legyenek, de mint bizo-
nyost lehet következtetni, hogy azok is, kik az
ügyet felkarolva, a kitűzött czél felé áldozat-
kézséggel haladtak, anyagi hátrányuk által,

Folytatás a mellékleten.

kényszerítve lesznek, felhagyni buzdalmukkal.

Ha tehát a megkezdett, és szép rományokhoz jósító szőlészetünk fejlődésével tovább is akarunk haladni, szükséges gondoskodnunk az akadályok leküzdéséről — de másrészt a mindinkább fejlődő borkereskedési mozgalmakban is tért kell foglalni borainkkal, hogy későbbre különösen a külföldi piacokról ki ne szorítsassanak.

Mindezekre, a jelen körülményeink mellett egyes erők nem elégségesek, — de hol egyes erők megfognak, számtalan példa tanuskodik, hogy egyesült erő teljes sikert arat. Egyesüljünk azért egy borkereskedő társulat alakítására! mi biztosítani fogja mind szőlészetünk fejlődését, — mind pedig borkereskedési mozgalmunkban a térfoglalást.

Ezen társulatot „zalamagyei borkereskedő társulatnak“ ohajtánám nevezni, mert feladatunk akarain kikötöni, hogy csak egyedül zalamagyei borokat vegyen föl üzletében, mert csak ez uton románylenem a célt elérni. Miért is egy országos vagy más borkereskedő társulat által én részemről a mai érdeklődöt nem látnám kielégítve.

A társulat alakítására, megemlítésre méltónak tartom, a hegyvám megszüntetése folytán kifejtett azon kedvező körülményt, miszerint a megyének csaknem minden vidékén számos pinze egészen felszorelve is találhatik, melyeket illő bér mellett megkaphatván, egy igen nagy előleges költséget fog mellőzhetni, sőt hordókat is nevezetesen olcsóbb áron vehetni, mint más körülmények között azt beszerzési lehetne.

Az üzletnek feladata lenne zalamagyei hegyeken termelt borokat különösen a külföldi kereskedelemre is alkalmasakat összeválogatni, azokból a külkereskedésre alkalmasakat vidékenkint zamatra és erőre olygoltatva osztályozni, az egymáshoz rokon állókat egy vidékével nevezni p. o. balaton-melléki, kanizsavölgyi st., mert az nem képzelhető, hogy minden hogy termése a maga neve alatt szerepeljen, nem zártatnak ki mindazon által, hogy egyes kitudóségek a maguk hogyi nevet megtarthassák. — Ily módon egyminőségű bor nagyobb mennyiségben lenne előállítható, mi a borkereskedésnek egyik főkölléke. — Más részt alkalom adatának minden kisebb termelőnek, hogy szőlje termésének hacsak egy részét is jobban értékesíthesse, — minok kifolyása lenne, — hogy ha a kisebb termelők a nemesebb borok előállításából hasznukat érzendik, annak szaporítására fognak törekedni, mindaddig, míg hasznosnak mutatkozik, — és így kifejleni rományok minden szőlőhegyre egy határozott irányt, melyen haladni hivatva lesz a szőlőművelésnél; mi nagy hiány volt eddig is szőlészetünk fejlődésére, — mert akkor nem fogják a termelők tétováza, a talaj minőségével ellenkező fajok termelését erőszakolni, mit most számtalan esetben tapasztalunk, nem ritka esot, hogy oly talajokban, melyek finom fehér bor fajú szőlők tenyésztésére logalkalmasabb, — a sokat termőnek ismert kadarka fekete szőlő tenyésztete erőszakolattik, legtöbbnyire a termelő kárára, mind ez csak onnan van, mert a nemesebb fehér fajta szőlők kevesebbet termőnek tartatik, s mivel a jobb borok aránya; nem értékesíthetők, a közönség csak a mennyiség elérése után vágyódik.

A társulat által összeválasztott borokat szakavatott kezelés mellett palackozni késsé elkészíteni, (minok folytán multhatlanul egy szakképzett pinzekezelő szerzése első teendőihez tartozik) — azokat kül- és belöldi kereskedelembe hozni, és minél nagyobb mérvben árusítását, a társulat hitel fenntartása mellett a töle telhető módon eszközölni, és boraink ismertése érdemében, azokkal kiállításokon is megjelenni törekednék.

Igy boraink hitelle kapván csakhamar fognak versenyzők akadni, kik a társulattal együtt, a mind inkább nagyobb mennyiségben előállított nemes borainknak, az érdemlött árukat biztosítandják, és megyei szőlészetünknek biztos jövőt teremtenek.

A megyének több vidékén felállított pinzei pedig, mind megannyi iskolák leandnek az okserü borkozelés tanulmányozására és szakfértiük képzésére, — mik biztosítandják megyénknek az okserü borkozelés meghonosítását.

Mint az előadottakból kitűnik a létesítendő borkereskedő társulatnak nem csupán az üzleti haszon lenne feladata, hanem borainknak üzletbe hozatala és hitelle emelésé által a megyei szőlészet fejlesztését is kellene eszközölni, és az okserü borkozelést meghonosítani, — miket elérni áldozat nélkül alig képzelhető. Ezen áldozatoknak a termelő, és a társulat mint kereskedő közzött kell meg osztozni, — miért is valamint a társulat nem számíthat üzlete virágzásba hozatala előtt nagyobb szerü nyereségre, úgy a termelő sem remélhet egyszerre túlságos árakat. — De minden esetre valamint a termelő remélheti jó terményeiért a társulattól az eddigiekhez képest mérsékelt jutalmazottabb árt, — úgy a társulat is számíthat szerény nyereségre, — de mindkét

rész egymást támogatva biztos sikerre számíthat.

S miután a társulat feladata a megyei anyagi jólét emelésére szükséges két fő tényező, ugyan is a kereskedelem és a szőlészetet karöltve járó borászat kifejlesztése, nem képzelhető, ennek fontosságát mindenki felismerve, készséggel ne siessen járulni a logszobbb jövedelmet ígérő vállalat létesítéséhez. Annál inkább: mert még a befektetett pénzöt biztos jövedelmet hozó vállalatba fektetheti, másrészt a közjölétet emelendi!

Különösen alkalma lesz a hegyvámot vesztett osztálynak a nyert váltságának egy részét oly üzletbe fektetni, mely a hegyvám veszteséget eleinte talán szerényen, de az üzlet fejlődésével bizonyosan a befektetett töke arányához gazdagon fogja kárpótolni. Még a kereskedői osztály felismerve hivatását a maga és közjó előmozdítás szempontjából is lehetetlen, hogy szellemi és anyagi támogatását megvonja.

BAÁN KÁLMÁN.

Mik a teendőink szemben az új községi törvénnyel?

III.

Az eddig közölt eszmecsereim azon bajok felsorolására szorítkozvák, melyek zsalbasztólag hatnak társadalmi életünkre, s jobblétünk előmozdítására, most azonban megkísértem elsorolni azon egyéni nézeteim, melyek folytán románylenem, ha egészen nem is, taur részben elérni azt, mely minden józan gondolkozásu honpolgár hő vágya, s az t. i. hogy legyen mindenki boldog, a boldogságot pedig csak a jó rend fontartásából átszármazó élvezetből reméljük feladni.

Mindennek a jó rend a veleje, e régi közmondással kezdem, s ebből merítem azon bátorságot, melynek pajzsa alatt eszmecsereim e lap hasábjain a nagyon tisztelt olvasó előtt feltárom, — hogy jó rend legyen, most midőn a községi törvények a várva várt napvilágot rövid idő alatt meglátandják, kell hogy mi is, kik töle várjuk a községek felvirágoztatását kissé foglalkozunk, még pedig akként, hogy a községi közönséginket elkészítsük azon nagy szerü átalakulásra, melyet már bensőleg régesrégén vár, — itt az idő fogjunk tehát egyesített erővel az építendő épület anyagszereinek előállítására és a helyszíntre hordatásához, de hogy azon épület szilárd és biztos legyen, minden tartólk-gondolat nélkül lépünk a küzd tőrre, s mutassuk meg községi földmivelő népünknek, hogy mily uton kell neki haladni, ha biztosan a kitűzött célhoz jutni akar, én első sorban a füsulyt a községekint felállítandó bizottmányokra fektetem. — ezért első sorban a tárgyról kívánok elmélkedni.

En a bizottmányt a község lelkeinek, az előljáróság gyámolítójának lenni gondolom, — ezért ezek megválasztásában ohajtánám, hogy a szükséghez képest, a község minden osztálya benne vallaskülönbség nélkül képviselve lenne, félre tehát minden eddigi ellenszenv és gyölöletnek a y nagy közös munka teljesítése a községek együttes közreműködését kívánja, legyünk tehát azért egyek, olvadjunk egy kompakt testé, mely minden vihar ellen megküzdni képes legyen.

Ezen bizottmányok megalakításánál fektessük a füsulyt az értelmiségbe, kérjük töle tanácsot, keressük fel magánjában, bizalommal forduljunk hozzájuk, mert csak így remélhető, hogy a kitűzött célt kellően elérve, a község jobblétét előidézni, s azt tovább fejleszteni képesek leszünk.

Mint hogy ezen alkotandó bizottmány teendőihez hiszem tartozandónak az előljáróság ajánlatát is, azért lehetőleg oda kell hatni, hogy a bizottmány a mennyire lehetséges irásttudó egyénekből alakíttassék, kik a tanácskozmányi jegyzőkönyvet aláírni, s az abban feljegyzett intézkedéseket ellenjegyezni képesek legyenek, nohogy a tott intézkedés után bár ki is azzal menthesse magát, hogy ő azt v. azt alá nem írta, mert ezontul a községek magánügyeink elintézésébe nagyobb erölyt ohajtunk s elvárjuk, hogy a választandó bizottmány magas hivatásának megfelelően, helyét méltóan betöltendi.

Továbbá ezen bizottmány köréhez tartozónak lenni vélem a községben füsuralandó összejáratokat, minő a személykereseti adó közmunka tartozás, ha e tárgyban a bizottmány hivatásának megfelelően a törvényben gyökerező intézkedések végrehajtásában az előljáróságot támogatni fogja, úgy az előljárók ellen eddig támadt kételyek jobban megszolvá végkép elenyésznek, — hatáskörükhöz tartozónak vélem az árva ügyöt, — ez a községekben a legkényesebb valami, mert nem hiszem, hogy csak egyetlen családnya mondhasa, hogy ő árvaakat nem hagy, uraim e tárgyban a kezdeményezés a miénk, mi ha jó rendet és biztos árva vagyunkozelést hagyunk hátra, úgy a végzettteljes halál elé nyugottabb lélekkel nézünk, mert tudni fogjuk, mikép ál-

talunk megtakarított vagyon nem mén pusztulásnak, hogy azt észszerü kezelés alá bocsájtják, bárha mindnyájan gyermekeinket felnevelni s nagykorúságukat biztosítani tudánk, úgy minden kételey önmagától megoszolánk, — ha pedig tekintjük a jelenlegi helyzetet úgy kötszeres erőmegfeszítéssel oda kell törekednünk, mikép ezen ügyben minél üdvösb intézkedést létesíthessünk, ezt ismét egyesített erővel s fáradságot nem kímélő odaadással elérhetjük, hová csak akarat s ószinte szándok kell, azt pedig a bizottmány összeállításával biztosan elérhetjük.

Ezen felállított testület ügybuzgalmától lesz követelendő, hogy a községek jövedelme csakugyan a kívánt célra fordíttassék, — ezen testület lesz hivatva a község előljáróságától és a gyámotól számot kérni, innen folyólag minden nagyobb szerü kiadás, csak is ezen testület előleges beleegyezése mellett lesz eszközölhető, — valamint szinte minden beruházások, átalakítások vagy más javítások, melyeket a községek épületei, utak és hidak járható karbani tartása bizton vár, ha e tőrön okserü tanácsadókra az előljáróság számíthat, úgy nem lesz a mostani helyzethez hasonló elviselhetlen helyzet meghonosítva, — ezt pedig főleg úgy érhetjük legbiztosabban el, ha előljáróinkat nem minden évben választjuk, hanem azokat logalább három évre megválasztva irántuk mindig bizalmat táplálunk, kivéve ha a bizalommal vissza él, vagy ha a község vagyónának kezelésébe hülenséget tanusit, ez magában oly igazolt tény, mely annak rögtöni elmozdítását vonja maga után.

Itt össze vontam jeleztem azon álláspontot, melyet a községi képviselő testület hivatva van elfoglalni most megkísértem az előljáróság állását jelezni.

Ha közérőlk tekintjük ezen szót — előljáró, ez magában már mutatja, hogy azon egyén, ki e név és tisztég viselésére hivatva van, mindenben a községnek kalauza, ezen testület vállaira nehezedik a község ügye, töle várja a közönség a felsőbb hatóság intézkedésének tudtöladását, töle várja saját ügyének jó vezényletét, szóval mint községi kormányzó hivatva van, a község boldogságát saját egy mellé rendelt képviselő testülettel egyötértőlog elősegíteni.

Nagy feladat az előljárói állás kellő betöltése, mert mint fentebb is jeleztem súlyos felelőség hárul vállaira, mert valamint a község jó létéért őt illeti első sorban a dícséret, úgy a mulasztásból eredő károsodásért, őt terheli a felelőség, mert ha a felső kormány, felelős ebből folyólag az alárendelt községek is mindnyájan felelősök, e nélkül jó rendet, s jó rend nélkül jólétet képzelni sem tudok, innét következtetve az előljárók megválasztása szinte oly feladat, mely választással a község saját jólétét, vagy vesztét elé idézheti, kell tehát hogy a képviselő testület az előljáróság kijelölésénél magánérdeket félrovetve egyedül a közönség érdekét tekintse, s oly egyéneket jelöljen a választásra, kik nem csak a községnek, de a képviselő testületnek is díszérvé válnék.

Langviz, febr. 26. 1871.

KOVÁTS JÁNOS.

Levelezés.

Szombathely, marc. 8-án 1871.

Balogh Alajos jölszervezett szintársulata már néhány hete működik Szombathelyen 41-ed. magával — de fájdalommal kell megemlítenem, — hogy egypár hét óta mindig gyér közönség előtt, pedig mondhatom, hogy a legválogottabb darabokkal kedveskedett és mindent elkövet az erélyes igazgató, hogy az igényeknek megfelelően.

Pedig minden nyelv művelődésének egyetlen emeltlyója a színészet. A színészet az, mi a nyelvet mint tűz az aranyat, mint zápor a levéget, belöle minden salakot fölemésztyén, a legtisztább színben mutatja föl. Ez az, mi a bútolt, mint szinte az öröm lepte sziveket föl-villanyozza mámorából, és hol kitörő haragra gyulasztja, majd szánalomra olvasztja, majd ismét a legtisztább öröm élvezetére deríti. Ez az, mi a vétkök multhatatlan bűnhődését és az erény megjutalmaztatását nem csak szóval, de tettekben, láthatólag élő színekkel előtűnteti, minden kora s rangu embert képes mulattatva szórakoztatni, kivált a dráma, és mégis ez a színészet az, mely minden mesterség s művészet közt egyedül hatolhat legnehezebben előre, melynek működői millió nehézséggel s óriás akadályokkal küzdenek, melyek haladását gátolják, mint jelenleg a szombathelyi működővel társulat is a legjobbnak napokat elvette az itt működő társulattól, helyesen tette a „Vas-magyei lap“ a megróvást; küzdeni nyomoru életök minden porczében kitűntetvök, de melözve az anyagiatok, szellemileg hányszor támadtatik meg, s legtöbbször nem — az azt értök által. — Munkálkodjatok hát lelkes szombathelyi honpolgárok, pártoljátok ami szép és nemes, — a magyar színészetet összekapcsolvák a jótékony célok, ne felejtkezzünk meg arról, hogy a színészet általunk él . . .

Jövö levelemben egyes tagokról is teszok említést; amint hallom a bérlet letelével a társulat Sopronba megy 10 előadásra. Adja a jó ég hogy sikerrel! Majd is kifelelém: hirnevess Lakatos Sándor táncztánitót, ki csak nem egy éve működik közszereletben köztünk, e hó tizenhatodikán a nagy-kanizsai közönséget meg fogja látogatni. (Istenhozzottal fogadjuk. Szerk.)

BUS SÁNDOR.

Heti szemle.

Martius 10. 1871.

— Párisban komoly zavargások fordulnak elő; az első foglyok 7-én érkeztek be. — Hellmesberger quartettestélelyei Pesten mart. 13. 15 és 18-án lesznek. — Kolozsavárott nők számára tanfolyam nyitattik. — Páris ostroma alatt 54 léghajón harmadfél millió levél küldetett szét. — Festetics miniszter beteg. — B. Fűredre Latabár Endre kassai szintársulata fog a nyári idényre jöni. — A Neue freie Presse egyik számát Hohenwarth miniszterium ellen hozott ezikk miatt lefoglalták. — Szigligeti Jolán színművet írt. — Ifj. Dumas Sándor a németek által mint kezes fogva tartatik. — Az évenkint szokásos Széchenyi díszlakona a pesti nemzeti casinóban e hó 7-én megtartatott. — Wilhelm Károly a „Wacht am Rhein“ dallam szerzőjét szélhűdés érte. — A Montignyféle golyószórót feltalálójától az osztrák magyar kormány 90 ezer frankért megvásárolta. — A pesti takarékpénztár 28 ezer forintot adott újabb jótékonycélokra. — A kéleti vasut vállalkozóinak összes ingó s ingatlan vagyona lefoglaltatott. — A tisztántölt. f. superintendens hirszerint Révész Bálint lesz. — A németek mart. 19-ig tartják Versaillest megszállva.

(Híradalom.) — Megjelent: *Halljuk a szép szót!* című fejtűző könyv második kiadása. Szerkeszték Wajdits és Bátorfi. Az első kiadás csak 15 ivnyi, míg ez 25 ivnyi tartalmu levén, sokkal változatos s tartalomdusabb. A 372 lapra terjedő, igen esinos kiállítású, czimképes és koménykötésű könyv ára 1 ft. 50. kr. A felköszöntések főbb szakaszai: a házara, díszünnepélyek, — díszünnepélyeknél, hölgyökre, családi ünnepelelyeknél kereszteleben, születés vagy névnapon, eljegyzéskor, menyegzőben; beigtatásnál, egyleti ünnepelelyeknél, honvédtünnepelelyeknél, vegyes és tréfas felköszöntések st. összesen 225 válogatott toasztot tartalmazván méltán ajánlható mindazoknak, kik ily tartalmú könyvben irányndást keresnek alkalmi pohárköszöntések mondására. Legtöbb dolgot van Árvay József, Baranyay Elek, Bátorfi, Degré, Garay, Györfly János, Hajgató, Hoffmann Mór, Horváth Károly, Jókai, Keszler, Királyi Pál, König-majer, Könyves József, Klapka, Lévy, Lieb-bald, Notter, örökös Horváth Gyula, Petöfi, Rákosi László, Sárosy, Samay, Szentkirályi, Tuboly Viktor, Vidacs, Vitkovits, Vörös Sándor, Vörösmarty, Zalay Lajos st.

Hírek.

— (Halálozás.) Keszthelyen egy ritka jó családjára s honleány haláláról veszünk tudósítást; a gyászjelentés szerint: Csesznák László saját, egy Olga, Miklós, Ludovika, Eugenia, Eleonora, Lajos, Stephanie és Róza gyermekei — nevében elkeveredett szívevel jelentőtelejthetlen emléktű nejkének — s illetőlog anyjuknak Niczky Miskey Máriának 1871. évi martius hó 2-án esti 8 óraker, életének 43 ik, s boldog házasságának 23-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvételé után Keszthelyen történt gyászos ölhunytát. A boldogultnak hült tetemei martius hó 4-én délutáni 4 óraker a keszthelyi sirkertbe tötettek örök nyugalomra, az ongasztóló szentmise-áldozatok pedig martius hó 23-án a keszthelyi szent-egyházban délelőtti 10 óraker tartatnak meg. Áldás és béke poraira!

— (Fogorvos.) Jóhírnevű Perl fogorvos ur Bécsből Nagy-Kanizsán van; lapunk mai számának hirdeteményi rovatában olvasható, hogy a fogbajokra nézve ingyen tanácsot szolgál, mi a szegény osztályra nézve valódi jótétemény.

— Délzalai takarékpénztár mult évben 8 havi üzletforgalma 476 cs. kir. aranyat és 225,817 ft 67 krt tesz. Az egylot tiszteltheli emőke Horn Ede a közgyűlésre nem jöhettel le.

— (Franciaországból.) Schweder Adolf Dijonból kelt levele után, melyet lapunk 5-ik száma közölt, a többi közt ujjolag ezeket írja: Január 26-án irt levelemben azzal fejeztem be, hogy a poroszok erősitést vártak s valószínűleg megkapták, azonban legkisebb jel sem mutatta a poroszok közeledését, mert már tudósítva voltam a közeli napokban megköteendő fegyverszünet felől, melynek feltételei közé tartozott, hogy a Cote d'or departement, hová Dijon is tartozik, a poroszoknak átengedtetik. En a legnagyobb nyugalomban életem napjai, mat Dijonban, s midőn jan. 31-én ebédnél tölök s Talánnal elesott Báró Podmaniczky Ele-

mér felől beszélgetünk, holép és a viszonylás édes örömtől alig éledjük egy óráig, midőn kúr-
tósunk futólépésbeni gyülekezetre hi bennün-
ket; néhány poroz mulva minden további pa-
ranes nélkül jobbra át vőzönyoltottunk és a ke-
letfelől előnyomuló porozok ellen Dijnától egy
kilométernyire (1000 lépés) állást vőtünk, hol
esti 6 óráig lágy agyagban feküdtünk. Ek-
kor kaptuk a paraneset, hogy Coto d'or depar-
temenzt rögtön hagyjuk el, s mi minden pod
gyász s élelem nélkül Chalons felé vonultunk,
éji 1 óráig szakadatlanul gyors lépésekkel men-
tünk. En birtam az ut nehézségeit, de Elemér-
barátom, az nap hagyván el a kórházat, nem
birt többé akarot orszóvel győzedelmeskedni a
lábsobe által okozott fájdalom felett, s így
hátra kelle maradnia a zászlóaljtot; eddig min-
den veszélyt megosztván, most sem akartuk
egymást olhagyni. A falu nevét, hol azon éjen
aludtunk, nem tudom. Február 1 én reggel 5
órákor utnak indulánk körülbelül 12 órákor
Corgoloinba értünk, hol Elemér lábait már egé-
szen véresek voltak. Innét, hogy a főtton ne-
maradjunk egy közeli majorba mentünk, hol
nagyon szivesen fogadtak, barátom lábát be-
kenték és jó ágyba fektették. Itt kipihenve a
nap fáradalmait, 2-án reggel begyalogoltunk
Corgoloinba, hol a város hatóságánál kocsit kap-
ván körülbelül 10 órákor Reanba értünk. A
katonai hatóság kérelmünkre jegyeket adott
désességünk csillapítására. Epon a feltalaladó
levest várjuk, midőn egy madame borohan és
irtóztató jajveszélések közt mondja, hogy itt
vannak a porozok, kitekintünk az ablakon és
az előttünk ellovagló porozokat látjuk. Vesz-
teni való időnk nincs. Othagyunk ebédet,
mindont s a hátsó ajtón a vasutfél szaladtunk
hova szerencsésen el is értünk, dacára barátom
fájó lábait s a porozok folytonos czirkálásainak
5 órai keserves gyaloglás után elértünk Demig-
nie, mi már a Coto-d'or-departementon kívül
fekszik. — Meg kell itt említenem, hogy a po-
rozok nem igen teszik a garibaldistákat fog-
lyokká, hanem többnyire lomészárolják őket.
Demignieből Chagnieba, innon podig zászlóal-
junk után Bourgba mentünk. Ezután különféle
vidékeken barangolt zászlóaljunk míg végre
Cerefébe jöttünk táborozni a béke megkötése
után. (Február 27-én.)

— A szombathelyi lezárt társulat alapszabályai a földnyelés, ipar- és ke-
reskedelmi miniszterium által f. évi febr. 28-án
1801. sz. a. a törvényben bemutatási záradékkal
ellátattak.

— Bodokovics Kálmán horvát bán
febr. 27-én este a zárányi vonal egyik vonat-
ján érkezett meg Zágrábba. Kisérétében volt
Suhaj, közelebb kinevezett miniszteri tanácsos
és osztályfőnök. A megérkezés napján már d. u.
nagy néptömeg sietett az indóházhoz, mely es-
tig valóságos beláthatlan tömeggé szaporodott.
A bán a hatóságok, a város, a megye küldött-
sége, Mihálovics érsek s a város notabilitásai
zajos zsíviókkal fogadták. Az üdvözlő beszédet
a polgármester mondá, melyre az általánosán
kedvelt bán röviden, de igen szívvelyesen vá-
szolt. A tisztelgés után az indóház termében
hosszasan társalgott többekkel s aztán saját
fogatóin a bán székébe hajtatott. A nagy-
számu közönség a bán lakása előtt is óvácszi-
ókkal fogadta. A színházban tiszteletére dísz-
előadást is rendeztek.

— „Siratjuk Eötvös Józsefet, mint ha-
zánk Mózest” ezim alatt Szombathelyen 14
lapra terjedő füzeteket jelent meg, mely azon
beszédet foglalja magában, melyet dr. Rokon-
stein Lipót főrabbi mondott febr. 28-án a
szombathelyi izr. imaházban a boldogult el-
hunytának gyász-alkalmából.

△ (Banquet.) A dél-zalai takarékpénz-
tár mart. 5-én a polgári-egylet helyiségében
közgyűlést tartott, a melyben több ügy lett
szőnyegre hozva és elhatározva. Ugyan az
nap az érkező Horn Ede, az intézet t. elnöke
tisztelőre a „Korona” vendéglő egyik termé-
ben társas-ebéd rendeztetett, s mintán család-
viszonyok miatt H. E. ur le nem jöhetett, az
intézet részvényesei tarták meg a banquetet;
jókodv, zene, dal és pezsgősök közt 2 óráig
kezdve esti 11 óráig tartott. A derek Schmidt
György koronai vendéglős jó étel és italok ki-
szolgáltatásával díszletesen kielégíté a szép
számu részvényesek igényeit. Ugyazinte Boros
és Csácsi zene társulata válogatott darabok-
kal mulattatták a jöködőt.

— (Végtelen szerencsétlenség.)
Zalából — írja a V. L. — a következő szerencsét-
len majdnem hihetetlen esetről értesülünk. Pa-
kodon egy falusi gazda a vásárról, hol marhákat
adott el, este hazaérvén, pénzét, mely között
1000 frtos bankjegy is volt, az asztalra tette
s kifordult az udvarra. Azonban míg künn volt,
a gazda 5 éves kis fia, ki az asztal mellett, jüt-
szott, a 100 frtos bankjegyet darabokra tépte.
Ezt a belépő atya látván, oly dühbe jött, hogy
egyik lábával a kis gyermek mellé lépetvén,
kezeivel a gyermek másik lábát felkapta, úgy,
hogy a kis ártatlan formaliter kétfelé szakadt.

— Az anya, ki csak nem rég kelt fel lobogtatás-
ból, épen cacsomóje fűrésztésével volt elfog-
lalva, s amint a gyermek velőtrázó sikoltására
hátrafordult s azt szétszakadva látta — össze-
rogyott, s azonnal szörnyet halt; miközben a
cacsomó meg a fűrdővízbe fult. A szerencsét-
len atyát, ki ily rendkívüli módon családjá 3
tagját majd egy pillanat alatt veszíté el, — a
megyei birtónbó bekisérték. E lehetetlen ese-
mény felől tudakozást tettünk Zalamegye to-
kintetes törvényszékénél, honnan hivatalból
értesítették, hogy ott ez eseményről semmi hi-
vatalos tudomás nincs. Hanem Csáford község-
ben egy férfi nővérét a szőlőhegyen bosszúból
agyonlötöte, mivel a gazdaság együttes vezetése-
ről lemondani s elválni akart. A tettesfogva van.

— (Uj társulat.) Biztos kútból tud-
juk, hogy egy europai nagy consortium ha-
zánkra is kiterjeszti működési körét, neveze-
tesen birtokvásárlások ligyében a legnagyobb
mértvben; azonszerű még Magyarországon nem
ismert, egészen új, de nagy jövőjű eszmét karol-
tat, s i. nőülési közvetítést, mely Angolorszá-
ban és Amerikában a polgárok jólétét oly fel-
tűnő mértvben előmozdítja; és mind igen ügy-
lőmet érdemlő körülményt megemlíthetjük még,
hogy e társulat igen sok férfi és nőnek biztos
keresetforrást nyújt.

— A bécsi hazai élet biztosító bank
(Vaterländische Lebens-Versicherungs-Bank.)
működését Magyarországra is kiterjeszté; esze-
retlen hazánkban újabb s igen előnyös biztosít-
ási feltételekkel működő társulattal több osztja
jótékonyágát; alkalmat nyujtván mindinkább
a nemes versenyzésre. Mint tudjuk e társulat
főleg az ifju korra nézve, az eddigi társulato-
kat feltűnő kedvezményekkel mulja felül.

— Távirat. Horváth Antal főispáni
helytartó Sopronban pénteken reggel meghalt.

Üzleti-hírnök.

Nagy-Kanizsa, martius 3. 1871.
A „HAZA” életbiztosító bank f. évi febr. havi
fizet kimutatása: Benyújtott 321 darab bevallás
506,253 frt tökére, függőben maradt a mult hónap-
ból 535,340 frt tökére. Összesen 1,041,683 frt. Ebből
kiállított 341 darab 501,624 frt töké függőben ma-
radt 430,179 elutasítottat 109,683. Összesen 1,041,683.
A bank működésének kezdte óta tudniillik 1867 szeptem-
ber 1-től 1871. február hó végéig az összes be-
nyújtott bevallások összege 36,392,315 frt.

Piaczi ár.

Nagy-Kanizsa, 1871. évi mart. 8-ik napján.
Buzs 83 — 85 font 4 frt 50 kr. 85 — 86 font 5 frt — kr
87 — 88 font 5 frt 50 kr. Rozs 78 — 79 font — frt — kr.

79 — 80 font 3 frt — kr 80 — 81 font 3 frt 20 kr. Árpa
szélesre 70 — 71 font 3 frt — kr 71 — 72 font 3 frt 10
kr. Árpa közönséges 65 — 66 font — frt — kr. 67 — 68
font — frt. Kukoricza 3 frt. — kr; frt — kr. Kukori-
ciza olasz (coliquantia) — frt. — kr. Zab 45 — 47 font
1 frt 90 kr. 47 — 48 font 2 frt — kr. Pohauka 60 — 68
font — frt — kr. 68 — 70 font — frt — kr. Bab fehér
8 kr. — bab tarka 6 kr. Kenyérliast közönséges
9 frt 50 finom 10 frt. Zsemleliast 24 frt — kr. Lángliast
közönséges — frt. — finom 18 frt — kr. Király-lia t
közönséges — frt. — finom 16 — frt — kr. Roza
láng közönséges — frt — finom — frt. — kr.
Marha-hus fontja 23 kr. Borjú-hus fontja 21 kr. Ser-
tes-hus fontja 26 kr. Juh-hus fontja 14 kr. Sza-
lona fontja 44 kr. Zsír fontja 50 kr. Csibó párja
— kr. Kácsa — kr. — frt. Lud sovány 1 frt 40
1 frt 80 kr. Lud hizott 2 frt 40 kr, 2 frt 60 kr
Pujka — frt — frt. Kr. Tyuk-tojás 6 10 kr. Burgonya
méroje 1 frt 80 kr — 1 frt 60 kr. Egy mázsa széna 1 frt
50 kr. széna új, frt — kr. Egy kőve zsúp 14 16 kr.
Szalma mázsa 1 frt 20 kr. Ujbor vidékünkbeli
akója 4 frt 50 kr. Ó-hor vidékünkbeli akója 9 frt
10 kr.

A nagy-kanisza város tanácsának árjegyzéke
könyvből kiadta. SZIGETHY KÁROLY, biztos.

Vasuti naponkénti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Bácsa felé	reggel 4 óra 55 perc
	délután 2 óra 25 perc	
	reggel 6 óra	
	d. u. 1 óra 22 perc	
	este 10 óra 57	
Triest	regg. 4 óra 45	
	délben 2 óra 15	
Bácsa	regg. 6 óra 30	
	éjjel 1 óra 20	
	délután 1 óra 30	
Érk. N.-Kanizsára	Bácsa	reggel 4 óra 1
	délben 12 óra 36	
	Buda felől	reggel 4 óra 23
	délb. 1 óra 45 perc	
	este 8 óra 53	
Triest	délben 12 óra 52	
	este 10 óra 36	
Bácsa	reggel 4 óra 10	
	este 9 óra 40	
	délben 11 óra 9	

Heti naptár.

Maroz. 12-től maroz. 18-ig 1871.

Hé- és heti nap	Katholikus nap- tár	Protestáns naptár	U- ti
10) Jézus színeváltásáról. Máté XVII. 1 — 12			
12	Vasárnap	A 3 Gejgely	A 3 Ocul
13	Hétfő	Rozina	Kristina
14	Kedd	Mathild	Mathild
15	Szerda	Kristóf	Kristóf
16	Csütört.	Heurika	Cyark
17	Péntek	Gertrud	Gertrud
18	Szomb.	Sándor	Eduard

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K:

Előgséges bizonyság arról, hogy a t. ez. közönség mennyire
igénybe veszi az alólírott raktárát azon körülmény: hogy a hiv.
postai kimutatás szerint 1867-ben: 15,000; 1868-ban 19,800
postai küldeményt küldözött szét vidékre.

Bécsnek legjutányosb bevásárlási kutforrása.

! Az ujkor csodája!

azon kitűnő órák, melyek biztosíték-iratok mellett adatunk el esekély áru nagy forgalom csinálása
végett; ez okon senki el ne mulassza azon nélkülözhetlen tárgyat innen megszerzeni.

Minden óráért jótállás vállaltatik.

Egy igen szép bronz óra emaillos ezimlappal 1 frt 40 kr; ugyanaz finom email-porzellánból 1
frt 60 kr; ugyanaz óráitással 2 frt 80 kr; ébrasztóval 20 krral drágább; szépen kiállított nagy alakú
porzellán óra 2 frt 80 — 3 frt 20 kr; ugyanaz díszesebb, óráitással 3 frt 90 — 4 frt 50 kr; ugyanaz t
tett számlappal, vagy aranykeretben, vagy svajzi faragványnyal s óráitással 5, 6, 7, 8 frt. Salon-óra
bronzból, s üvegborítékkal 2 — 2 frt 20 kr; közönpnagságu 3 frt 20 kr; nagy 4 frt 50 kr. — Angol
utazó óra tokban s ébrasztóval 6 frt. Svajzi zseb-óra, 2 évi jótállással, csinos foglaltványos új-ara-
ból lánccsal 4 frt 80 kr. — Ezekon kívül mindenféle óra-olesón: nap-óra, irányító: 25 karajezárjával
kapható s megrendelhető e cím alatt:

[783 — e.]
Pracht-Bazar des **A. Friedmann in Wien Praterstrasse Nr. 26.**

KELLER és ZSITVAY

selyem és női divat kelme raktárunkban

Pesten Szervitater 6. sz.

A legujabb selyem, gyapju és gyapot női di-
vatkelmék, kész női ruhák és mindennemű felöltök
valamint sok más női divat cikkek, dus választásban
és lehető olesale áron kaphatók.

Ruhák készítése saját szabóműhelyünkben a legujabb
divat szerint gyorsan és izlésteljesen jutányos árak mellett
eszközöltetik.

Kelme minták vidékre készséggel küldetnek, a megrendelések pedig
kiváló figyelemmel és gyorsan eszközöltetnek.

Lyoni selyem kelmékből

gyári faktár.

! JELENTÉS!

Ezerféle beismert, orvosi tekintélyek s magányzóik
bizonyítványai által kitűnőnek jelzett

Dr. MILLER-féle

moha-növény-nedv

meglepő hatással gyógyít mell- és tüdőbajoknál, köhögés
és különösen gyermekek görcseinél.

Egy tégely ára 50 krajczár.

PRESERVATIV-BALZSAM

görcsök és gyomorgyengeségek, kolika s más bajokban,
még egy gyógyszer sem tett oly jó hatást.

Egy eredeti üvegcsével ára 80 kr.

Valódi minőségben Nagy-Kanizsán egyedül

Nentwich Gyulánál

(634 6-1) kapható.

POPP J. G. gyakorló fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.
Tobnitz, 1869. Jun. 11.

Anatherlu-szájvizét, melyet rendelőmre hogy meg-
kaptam, ezennel bizonyítom, már övek óta a legjobb erd-
ménynyel használok, miután az a fogkövét és nyálkát,
mely a fogakra tapad, feloldja és eltávolítja, s a
száj kellemetlen szagát is végkép megszünteti, miért
is ezt különösen ajánlatramlónak tartom. Mély tisztelettel:
(XÖÖ — e.)
Fendler, kir. ügyvéd és jegyző.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer, Rosenber-
Rosenfeld, Wellisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében; — Pápan:
Fischepan J. Kezthelyen: Pfisterer gyógyszerész, Singer M. Weiss
A. Zala-Egyszerűen: Isó E. gyógyszerész, Kapronczán: Werli gyög-
szerész, Vasadon: Halter gyógyszerész, Sümegen: Dörner Kajet. Szom-
bathelyen: Pillich Ferenc és Rudolf gyógyszer, Határvidéki Sz.-Gyög-
gyán: Fibic E. C. Veszprémben: Meyr és Tuszkán, ugy Guthard Tivada-
s fia inál. — Székesfehérvárott: Legmann A.; Braun J. gyógyszer. Lovas-
berényben: Heisler gyógyszer. Kálócán: Horváth K. gyógyszerész. Kec-
sémten: Milhofer és Machleid gyógyszer. Pakson: Florián J. gyógyszer.
Körmenden: Horváth J. Somzenteud gyógyszer. Kaposvárott: Kohn J.
Kögl, Belus és Schröder gyógyszer. Szegedén: Bralisy gyógyszer.
Bonyhádon: Kzámolin J. Saigetvárott: Barwarth, Salamon gyógyszer.
Baján: Michitsch St. és Herzfeld Inál, ugy Horzag Ignác inál. — Pécsen:
Zsolnay W. és E. Zách, Sipóki gyógyszer. Káradon: Zádubánszky gyógyszer.
Marzaliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graff gyógyszer. — Dunaföld-
csött Lukács gyógyszer. — szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván:
K. S. gyógyszer. — Robozcon: Simon gyógyszerész uraknál.

Első ügyvédi ügynöki iroda.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, köz-
ségek és magánzóktól stb. elfogadok minden megbízásokat,
melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Bu-
da-Pesten székelő kir. miniszteriumok, kir. Curia, váltók,
és városi törvényszékek, társulatok és egyleteknél közben-
járás, megszorgalmazást, értesítéseket stb. igényelnek.

Czélja ügynöki irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a
jövésmonési, utánjárásai időtölés, torhos költségektől meg-
menteni, gyors, kimerítő alapos tudósításokkal szolgálni
és hol akadályozva lennének, képviselteti stb.

A díjak előre küldendők be, egy fél napi időnél töb-
bet nem igénylő eljárásért 1 — 3 frt.

Irodám székhelye Pest, lövész-utca 12-ik sz. l. em.

Rézső Ensel Sándor,

(603 — 33) köz- és váltó-ügyvéd.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank t. részvényesei

a f. évi március 19-én, d. e. 9 órakor N.-Kanizsán az intézet helyiségében tartandó

harmadik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

- Az üzlet eredményéről előterjesztendő jelentés;
 - a számvizsgáló bizottság jelentésével együtt előterjesztése;
 - az osztalék meghatározása;
 - négy igazgató tanácsosnak, és három tagból álló számvizsgáló bizottságnak választása;
 - részvényesek által az alapszabályok 50. § értelmében bejelentett indítványok.
- Azon t. ez. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni ohajtanak, elismervényeiket (díjiglezes részvény) az alapszabályok 47. § és 53. § értelmében, t. e. márt. 1-én bejárólóg 11-ig naponként d. e. 9-12-ig d. u. 2-5 óráig az intézet pénztáránál, törvény és szabályok mellett letétbe lehetnek.
- Kelt N.-Kanizsán, 1871 évi febr. 19-én.

Az igazgató tanács.

* 47 §. Minden a részvényes közgyűlésen szavazatképes és pedig oly formán, hogy 1 részvény után egy szavazat, 2 után kettő, 3 után három szavazat, tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi legyen részvényeinek száma.

** 53 §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozó részvényesek 8 nappal vagy a 43. §-ban megemlített elapóztatás esetében 5 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket (elismervényeiket) a még le nem járt részvényekkel együtt a bank pénztáránál, innen nyerendő törvény mellett mely egyúttal belépti jegy díj szolgálatát, letenni tartoznak. A részvényeiket letett részvényesek udvjegyekében mindenkinek neve mellé egyszerűsítve az általa letett részvények és az út megilletti szavazatok száma is kitéendő.

Az Angol-Magyar Bank, minden az alulírott Banknak birtokában volt részvényeit elalván az alapszabályok 24. § értelmében két igazgató tanácsos kivételével, folyó évi febr. 25-én kelt levelével egyszer mindenkorra lemondott, minek következtében, a f. é. mártius 19-én tartandó közgyűlési hirdetményre vonatkozólag tudomásul adatik, hogy az alapszabályok 24. § értelmében az igazgató tanács kiegészítésére 4 igazgató tanácsos helyett hat lesz választandó.

N.-Kanizsán, mártius 2-án 1871.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank igazgató tanácsa.

! Mesterséges fogak !

PERL fogorvos Bécsből,

a ki mult évt 10 havi itteni tartózkodása következtében igen ösmert, ezennel tiszteletteljesen kijelenti, hogy útazásából visszatért, fogakat és légfogazatokat a legújabb amerikai mód szerint ércbe és agyagba minden fájdalom nélkül behelyez, a nélkül, hogy a gyök eltávolíttatnék. — Mindennemű fogmunkák u. m.: fogbetetés, beonozás, foghuzás, tisztítás is részletes kiméletesen történnek, és a fogfájdalom azonnal eltávolíttatik. Azon t. ez. eljensek, a kiknek a nevezettől már vannak mesterséges fogsoraik, más dízben igen mérsékelt áron kaphatják meg. Tanácskozás ingyen. Árak mérsékelték. Itteni tartózkodása néhány nap.

Műterme a „Korona“ vendéglő 11-ik sz. szobájában létezik. Tisztelettel: **PERL,**

535. 1. 3.

fogorvos.

Jótállás mellett a legjobb és legjutányosabb

VARRÓ-GÉPEK

a hírneves **GROVER & BAKER** bostoni

BOLLMANN LAJOS bécsi gyárukból

leszállított áron sőt

részlet-fizetés

utján is megrendelhető s

Nagy-Kanizsa és vidékére

nagyban és kicsiben (en gross et en detail)

kizárólagosan egyedüli főraktár van

(533 - 1)

Weiss és Ledofski

vegyes áru kereskedésben.

Korona vendéglő átellenében

Wajdits Jozsef kiadó, lap- és nyomdatulajdonos gyorsajtónyomása Nagy-Kanizsán.

Vidéki vevőim különös megelégedéséről elég tanúságot tesz az 1867-ik évi postakimutatás, melyszerint 15,000 postai küldeményt és 1868-ban 19,800-ot adatai tet. E számot egyetlen idevaló fizetési-ház sem érte el. Minden nem tetsző tárgy visszavétetik, s ez új bizonyítéka a szigorú szükségességnek! **Hogy a vásárlásra számított hasonló cikkeket ne az enyém gyanánt vegye a t. közönség, kérem a következő pontot elismerni:**
FRIEDMANN A. Bécs, Praterstrasse 20. sz. a.

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megnevezett tárgyak olcsó árától a vevő meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőség biztosítása mellett adatik el.

Itt a legjobb gyakorlati és fényűzési cikkeknél oly nagyszertű választéka található, min hársban hasonló nem létezik; gondolkodva van itt fiatal és öregokról; úgy, hogy esakélyességét szép és alkalmas ajándékot nemcsak hölgyek és urak, de még minden koru és állásu gyermekek számára ezerféle választékban található. Árjegyzék mindenkinek, ezime pontos megnevezése után ingyen és bérmentve küldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. ez. lakosokat érve, hogy egy példányt megszerezzenek, miután abban nemcsak az ár, hanem mindenik-aktárban létező cikkek pontos megnevezése is található. A szétküldés utánvét, vagy a pénz, előleges beküldése mellett történik.

Legjobb s legújabb gyártmányu különféle cikkek kivonata.

A ház jellegje: „Az olcsó tárgyak is lehetnek jók.“

- Bécsi bőrök a legjobb készítmények. Női kiegészítők azelőtt abroncsal, 66, 76, 90 kr. 1 ft., 1.20; legfinomabb chagrin bőrből aranyozott zárral 2, 2.60, 3.20, 3.50, 4.50, 5 ft.
- Legújabb pénztárcák 10, 60, 80, 90 kr., 1 ft., a legúj. 1.20, 1.50 2, 2.50; bankjegytárcák 60, 80 kr., 1 ft., 1.50, legfinomabbak 2, 2.50, 3, 3.50; zsebbeli jegyzőkönyvek 10, 15, 20, 25 kr., legúj. bőrkötésben 30, 40, 50, 80 kr., 1 ft.
- Dohányzások 40, 60, 80 kr., 1 ft., 1.20, 1.50.
- Utlatékek erős bőrből zárral 2, 20, 2.80, 3, 3.80, 4.50, 5 ft.
- Vízhatlan utibőröndök alkalmas berendezéssel 2, 10, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 6 ft.
- Fényképi albumok legnagyobb választékban. Díszpeldányok 10, 12, 14, 18, 20 ft.
- Zenélő-album! Mindenik album, ha kinyitják, 2 darabot játszik el a legújabb s legkedveltebb táncdarábokból, nagy operákból, kedvesen csengő hangon. 1 db 8-adrát 10 ft. 50, 12 ft. 50 kr.; 1 db 4-adrát 10 ft. 50, 12 ft. 50 kr.; 1 db 2-adrát 10 ft. 50, 12 ft. 50 kr.
- A legúj. brit-szécsi távosüvek akromatikus üvegből, biztos láterével 1, 2-3 millire 1, 5.50, 7 ft.
- Írómappák zárral 1, 1.50, 2 ft.; ugyanaz igen gyakorlatias felszereléssel 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5 ft.
- Hölgy-necesszárok minden női varrészkezőkkel csinos kiállításban 50 kr. 80 kr., 1 ft., 1.50 kr., 1 ft. 6 különböző horgolófüvel 15 kr.; 1 etel 2 vagy 4 kőteg kötőfüvel 10 és 20 kr.; 1 etel 100 különböző varrófüvel 20 kr., 1 horgoló- és ruhajegyzési mintakönyv 20 mintalappal 5 kr.
- A régi árak felől 1 pár legújabb formájú váza, francia porcellanból 10, 60, 80, 1 ft., 1.50, nagyobbak 2, 3, 4, 5 ft.
- Zsebtűlizer kanóccsal 4 anélkül drája 20, 30, 40, 50, 60 kr.
- Legjobb minőségű vastag ezüstlemezzel ellátott óhina-észak, jótállás 10 évi folytonos használat mellett. 1 tucsat evőkanál 16 ft., kávéskanál 9 ft., kés és villa 27 ft.; 1 pár gyertyatartó 4 ft. Egyéb chinai-északtárgyak gyári árért. Ezen gyártmány szín- és formában a valódi ezüsthöz hasonló modorban van készítve.
- Gyakorlati olcsó ajándék. A leg-együttal figyelmeztetem a t. vidéki vásárlókat szállító osztályomra; egyedüli üzlet ez e nemben, mely által a legkisebb s legnagyobb bizomány gyorsan s egyetlen olcsón szállíttatik.

AZ ELSŐ AUSTRIAI BIZOMÁNYI ÜZLET: **A. FRIEDMANN** Bécsben, Praterstrasse 26.

Ujlaky, Hirschler és fia fakereskedő társulat

Alsó-Dombóru-ból utolsó posta Kottori

tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. ez. közönségnek, miszerint

deszka, lécz, és mindennemű fenyű-épületfából

nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármi enemű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. ez. közönség továbbbi bizodalját kérnők, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, **SCHLESINGER GYULA** urnál lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,

Ujlaky, Hirschler & Fia, fakereskedők.

(529 - 2)

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész s gyakran másfél vagy két iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WADITS JÓZSEF könyvkereskedésén.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: 6 ft. — kr.
Fél évre: 3 — —
Évnyegyedre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hasábos petit sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 6 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N-Kanizsa: KIADÓ HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Pesten: ZEINLER M. LANG LEOPOLD, SINGER SANDOR. Bácsabony: HAABENSTEIN & VOGLER, MOSSE RUDOLF, OPPELIK ALAJOS, NAFTLES HERMAN.

Előfizetési felhívás

ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY

kiterjedve

Sopron és Vas megyékre

eziml.

hetiközlöny f. évt. második évfolyamára.

A folyó év első negyede végéhez közeledvén tisztelettel felhívjuk évfolyamos előfizetőinket, hogy a II-ik évfolyamra szóló díjt ideje korán beküldeni sziveskedjenek; ez alkalomból hátrak vagyunk lapunkat továbbra is a t. közönség szives pártfogásába bizalommal ajánljani annyival inkább, mert a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítőjévé választotta.

Igyekszünk ezentúl is a vidék érdekeinek képviselését lehető hiven teljesíteni; a legérdekesebb országos és külföldi híreket tümörítve hozni.

Hirdetéseket gyorsan és jutányosan közlünk.

Előfizetési ár:

1871 apr.—jun. évfolyamra 1 ft 50 kr.
" " —szept. félévre 3 — —
" " —decz. 3 évfolyamra 4 — 50 —

Kiadó hivatal.

Agyvelő-gyulladás a szarvasmarhánál.

Az agyvelő-gyulladás egy forró betegségből álló nyavalya, mely gyakran annyira veszedelmessé válhatik, hogy még a legerősebb ökröt is huszonnégy vagy negyvennyolc óra alatt tönkre teszi. Uralkodik nyáron a nagy hőségben, és többnyire a gulyabeli marhák között.

Legfeltűnőbb jelenségei (symptom) pedig: szomorúság, forróság és nagy szomjúság, nem különben szemgyulladás, nehéz lélekzés és reszketés; azon esetben, midőn a gyulladás a kemény-vagy-pokháló-hártyát támadta meg, a marhák kevésbé szomorúak, az eledelben turkálnak ugyan, de nem esznek, sem nem kérődznek, és fejüket ugy szinte füleiket is lehajtják.

A betegség fejlődésével, midőn a gyulladás az agyvelőbe hat, nyugtalanságuk mind jobban növekszik, szüntelen ordítanak; fejüket fölfelé tartják vagy hátrafelé szegeznek, szemek szikráznak, szájukat kitájtják, haragosak, félénken és ijedten körültekintve végre nekiiramlanak, és miután sem nem látnak, sem nem hallanak, mindennek neki rohannak és gyakran össze is török magukat.

Ez a rettentő nyavalya a tudatlan pásztorok s némely tapasztalatlan orvos által többnyire dühösségnek, vagy mint némelyek nevezik, bomlásnak tartatik és a szerint orvosoltatik. — E két betegség közt azonban nagy a különbség, mert míg az agyvelő-gyulladás forróság által mutatkozik, a dühösség hideg természetű; továbbá a dühös vagy veszett állat fejét, füleit lehajtja, szemek lankadtak s homályosak, szájából nyál folyik, nyelvét kilógatja, komor tekintetű, harapós és különösen a víztől és a világosságtól irtózik. Az agyvelő-gyulladásban szenvedő marha ellenben a vizet megkivánja, sőt folyton szomjúságot mutat,

nyughatatlan, fejét s füleit fenntartja szemek tüzesek, szája s nyelve forró, e mellett gyakran bög vagy ordít.

A betegség okai. — A kijárá márhánál ezen betegség a hosszan tartó száraz nyári meleg idő, a naptény és annak meleg sugarai, a víz és árnyék folytán keletkezik; az istállón tartott marhánál pedig a meleg és gőz által, tehát az elégtelen szeleltetés folytán. Megjegyzendő, hogy a heves természetű és vérmes fiatal marhák hajlandóbbak reá, mint a vének és lágy természetűek. Ezen betegségeknek leginkább a szarvasmarha van alávetve.

A betegség gyógy módja. A baj kezdetén szükséges a beteg marhát szellős és árnyas helyre hajtani, továbbá azon mielőbb érvágást alkalmazni. Legnagyobb hatása van ez esetben a nyak-ér megnyitásának. A kifejlődött marhánál lehet 4—5 font vért is venni, sőt, ha forróság nem szűnik, kevés idő múlva az ér-vágást ismételni kell. — Kitűnő sikerrel lehet a bajt már keletkezésében elnyomni, ha a marha nyakán — mindjárt a fültövében — egy szőr zsinórt (genykatucs, fontanella) húzunk, vagy pedig a homlok közepét egy tallér nagyságu gömbölyű tüzes vassal megégetjük.

Ezenkívül hasznos a jámbor marhának napjában két, három allövetet adni, ezt következőleg készítvén: három iteze vízben egy teli marok korpát megfőzve, ezt két marok konyhasóval és hat lat lenolajjal

keverjük s e vegyülettel lágymelegen allövetet vezetünk. Ha pedig sürgősen kell az allövetet alkalmaznunk, legezelszerűbb négy font melegvízben négy lat közönséges szappant felolvasztani s ehhez egy nagy marok sót téve, a fentemlített módon alkalmazni.

Külsőleg enyhítvén a bajt, szükséges, hogy annak belgyógymódjával is foglalkozkodjunk, mely következőkből áll: két pint vízben két teli marok korpát két lat s másfél maroknyi fehér mályvalevelet megfőzve, leszűrjük és ehhez tisztított salétromot s két evőkanálnyi mézet adunk, melyből a beteg marhának kétszer napjában egy-egy meszelyt beadunk; közönséges italul pedig szolgáljon neki sós vagy cezetes víz.

Ezen forró betegségnek kimenetele bizonytalan, mert ha a gyulladás az agyvelőnek beltartalmát elfoglalta, akkor nincs orvosság ellene s ekkor a beteg marhát — a husnak értékesíthetése tekintetéből — jó idejekorán levágnak, mert 24—48 óra elégséges arra, hogy a betegség a marhát megölje.

SCHULTZER ISTVÁN,

nyugalm. oklev. állatorvos.

A népbankokról.

Trefort Ágostonhoz.

Méltó érdekléssel olvastam önnek közgazdasági cikkeit, melyek a gyakorlati téről nemes szíve őszinte óhaja s nagybecsü tollának ereje testvéries szeretettel

TÁRCZA.

Ének a harangból.

Schiller után

Vivos voco. Mortuos plango. Fulgura frango.

— Nénapl. üdvözlötül.

Mester. Ingathatlan áll falazva
Főlében az agyakhurok.
Ma hűk, haranggá légyen
Nosza, kére járjatok!
Kell foszáljenek
Most erőitek!
Mű a mestert hád dícsérje,
Ámde áldás égből jó le!

Kar. Bizonyal ily nagy műről illik
Előbb komolyan szólnunk,
Utóbb enyelgve is lehet majd
A munkát meggyorsítanunk.
Figyelmesen fontoljuk át most,
Gyarló erő mit létesít;
Rozs, megvetendő az, ki előbb
Meg nem latolja tetteit.
Hisz ép ezas, mi embert ákit,
E végre nyerte ő az éast,
Hogy szíve bensejében éri,
Ami keze alkotni kész

Mester. Vessetek hűk a tűzre
Jól kiszáradott fenyőt,
Igy a beszorított láng a
Fémek halmuszába üt,
Fozsg a róz vegye!
Gyorsan önt ide;
Hogy a késedelmes érezek
Könnyebben eredjenek meg.

Kar. Mit a goró árkában alkot
Az ember és a tűzelem,
Magas torony haranglakában
Rólunk hangos tanú leszen.
Ott függ majd késő óvekiglen,
Sokakra megindítva hat,
Együtt zokog a bányadókka,
S nyomában kél az ábitat.

Mit itt alatt a változó sora
A földi rög hára mér,
Az béhat ércakeblébe s innét
Intón hangozva messze tér.

Mester. Hőfehér habot lövelget
A fölengedett löveg,
Most a lugsót közbevetvén
Önthetőbbre széttered,
Hozza felzárva,
Habtalan legyen,
Igy jövend a tiszta fémbe
Átható és tisztá zöngé.

Kar. Vidám öröm szaván köszönti
A kedves újjáültő hűt,
Kinek az álom karjain nyílt
Imént a lét, az életut;
Előle még el van takarva
Mi jót gonosz hoz rája éltorsza;
A jó szülő szerelme, gondja
Aranykorát híven virrasztja
Repülnek sebtben évei.
Az ifju búzke öntudattal
A játszi lánytól elszakad,
Vadul világba tör, barangol,
Már már feledve, honn akad
S dicőn ragyogó ifjuságban
Miként egy égi képmény,
Szemérmes elpirultan áll im
Előtte most a szűzi lény.
Egy ismeretlen érzet éled
Az ifjuban, magányt kutat,
Szemeiből könnyük pörögnek
Pajtási körtől elriad.
Pirulva jár a lány nyomában,
Boidog ha csak feléje int,
Virányoknak díszét kutatja,
Amelyet kedvesére hint.
Ó szende vágy, édes remények,
Elő szerelem aranykora,
Szemünk előtt az ég kitarul,
S szűzben tobzódik mámor
Ó hogy örökké így virulna
Ifju szerelmünk szép világa.

Mester. Mig barnulnak a légesők,
Mérvezzsőt m. r. itethetünk
A folyó anyagba, valjon,
Lessze-e jó már öntetünk.

Nosza gyermekek
Arra nézettek
Hogy vegyül e lágy merovvel,
Ez sikerre jó előjel —

Kar. Mert hol szigor az engedősel,
Hol a gyengéd vegyül erőssel,
Az összhangzás ott kellemes,
Azért a ki örök viszonyt köt,
Keressze a szívéhez illőt!
A késő bánat hosszú lesz.
Kedvesen leng a menyasszony
Fürtjein a zászfűzér,
A midőn az esküvőre
A harangnyelv elkisér.
Ámde élte legazobb napja
Bé is zárja tavaszát,
Mert a fátyol és a párta
Szétoszlatja mámorát
Elzáll a szenvedély.
Kell hogy szeressen;
Lehull virága,
Kell hogy teremjen.
A férjnek ki kell
A küzdőterre lépni,
Müködni, és küzödni.
Teremtni, névelni,
Ucel s erővel nyerni
Vételkedni, merni,
Szerencsét vadászni.
Áldás ömöl ime a házra azonnal,
Megtelnek a csűrök a drága vagyonnal
A mely gyorsan szaporodva emel
A házban itéz
A rény szerető nő.
A gyermekek anyja,
Uralgva bölcsen
Kis házi körében,
Lánykát oktatja,
Ügyel a hura,
Sürgőve, forogva,
Vegyülve dologba,
S hasznat szaporít
Jól osztva ügyit
Szekevénye telteve lesz kincessel, arannyal,
Zörgő rüptök oranja pörg a fonallal,
S a tiszta gyapottal a hősziű len,
Látába gyülem a vely telve leszen.
Igy egybevegti a fényesét is jól
Nem löve nyugtot.

Az atya örömitázan
Magszó-lálja a ház magasáról
Gyönyörű javadalmit.
Látja a szépen növekvő fákat
Még a tömve tömött pajtákat.
Csűrőit a teherbe hajolni,
A tengernyi kalászt inogni,
Búzke dicőkvőn szől:
Nosza hatalmától
Nincs oka mért tartson,
Nézet elé bizoni!
Am a végezt erejével
Örök egységre ki sem ko
Széttöri rögtön baj —

Mester. Rajta! kezdjük most az öntést
Szép tördelt az anyag,
Mignem átbocsátjuk, keljen
Hő imára az ajak!
Ég legyen öntetünk!
Folyjon öntetünk,
Füstölögve a fogóra
Széttörekell az öntet léngja.

Kar. Jótékony a tűz ereje,
Amig korlátha rájuk azt.
Mit emberalkot, létrehoz,
Mindent az égerő fakaszt;
De horzadályt idéz elé,
Korlátait ha szétörö.
Önkényes vad nyomába lép
És mindent csusz vissza tép.
Jajvesztéklős támad ott hol.
Ellenállás nélkül nő,
És a népes utcaszorban
Dulva futva vágat ő;
Mert minden olem utolja
Mit kezünk állít elé
Fellegekbből
Áldásként jő,
Le az eső;
Fellegekbből az ádáz
Láng cikáz.
Hall! toronyban kong a hang!
Vészharang!
Tűzben ég!
Vérvörösen
Lángolóan áll az ég!
Éz a csűrben
Tűzvesztély
Látma kél.

Ölkekze emelkednek fölényre, s szerencsések vagyunk belőle magunknak hasznot huzni. En mint a mindennapiasság érdemjel nélküli közembere s az anyagi küzdelem szerencsétlen harczoza, lelki gyönyörrel olvasom érdekesítő cikkeiket, s engedjen meg, ha tövises fészkekből kiröpülve, mohó vágygyal szedem a csabacsüdi édes mézet a gyermeki rajongással eszem Csabacsüdnök buzgó s ernyedetlen szorgalmu kertésze által nevelt jó zamatu gyümölcsét, és ezért a régi kornak mamár névleg s szótárilag ismert hagyomány-szerű hála-jelül vegye igénytelen soraimban tiszteletteljes elismerésemet.

Napjainkban anyagi érdekeink felett folynak a cikkek, tanácskozások. Telve lévén valamennyi jó tanácssal, szebbnél szebb eszmecserével, csak az kár, hogy gyakorlatilag általában véve, kevesebb vétetnek igénybe; mert a nép, a nemzet e nagy törzse, még mindig messze van attól, hogy a hírlapokban közölt jótanácsokat magáévá tegye. És így némi tekintetben a cikkek értelme reájok nézve holt anyag marad.

Szép és magasztos eszme, midőn többen azt állítják, hogy felülről kell a nép boldogságát kezdeni, s következőleg megállapítani. Nehogy összeütközésbe jöjjenek, e pontnál kellett volna tovább maradok.

Általános felosztása a nemzettestnek háromrészre osztatik; a.) felső-, b.) közép- és c.) alsó osztályra. Azt is tudjuk, hogy a felső osztályba kizárólag a magánzókat, földes urakat sorozzák; közép osztályba a kisebb birtokosokat, míg a harmadik osztályba a népet, a szegények roppant legióját. Ha tehát valaki anyagi érdekeink gyógyítását felülről kezdi; csalódik, mert a felső osztály saját nézete szerint cseleksedik, hiába annak minden jó tanács, példa rá a hűzreg Eszterházy roppant birtoknok történet bérbeadása, mennyi nemes eszme, helyes nézet merült fel, falra borsó volt hányva. Érdemes földes uraink előtt, kik a hazát házajoknak ismerik, tiszteletteljesen kalapot emelek s becslili minden magyar, ki nem hideg szó, de érzelme-szerint ma-

gyar; és ezek mosolyogva fogadják a helyes tartalmu cikkeket, kezöket szívökre téve mondják: megtettem magamét lelkiismeretesen; a mit a haza nyujt, visszaadom én is annak. Ilyféle örözemmel birva, a keveseknek nem sok hasznot nyujtanak a papiron heverö cikkeik.

A középosztály inkább köszörövel veszi, de az meg kevésbé teheti, mert önsúlylyal nehezedvök vállaira az idő s körülmény okozta ternek különböző ágazatai. Inkább jó vezérek válnak a közép osztályból, de vajmi kevesen! Itt tehát mégis terem gyümölcsöt azon fa, melyet lapjaink nevelnek. Csak hogy a bibliával ellehet mondani, a fa gyakran a jó és gonosz tudásának fája, mert tudok igen sok közép osztályu családot, kik vagyunkkal tönkre jöttek, mert a különböző új gépezetek mohó alkalmazását iparkodtak eszközölni. Azért lassan a székérrel, s kevés a jóból, mert sebesen menve a székérrel, hamar felfordulunk, és sok a jóból szinte meg árt.

Főfigyelmet az alsó osztály igényel, e méh-szorgalmu sokaság, e mérhetlen tenger, mely örökké működik s mégis egy helyben marad. Küzd, izzad; fárad s a jutalom: lenézés, megvetés. Huzzák, vonják a természet e megszakadhatlan kötetét jobbra balra, egy-egy szálát kiki csipnek ugyan s megmeg tépik, de túrnie kell, mert túrés, szenvedés osztályrésze, s ebben a nép kimondhatatlan gazdag.

Ide a főfigyelmet uraink ide. Hiába ápolja a gazdász nagynehezen összehányt garmadáját felülről, vagy közepén, ha alját, hol a legtöbb szem van, féreg dulja, vagy rothadni kezd. Alulról fölfelé jön benne a nagyobb kár s láthatatlanul. Ha az alja veszi ki, romlani kezd, a középe s teteje reája dől, mert rajtok fekszik, nálok nélkül a felső szemek is a földön hevernének, s így az egész hasznavehetlen lesz; míg ellenben a garmada tetejére, ha rabló madár száll, elrabolni akárván a felső szemeket, legyünk hü örök s fűzzük el ideje-korán akár saját egyéniségünk, akár általunk eszközölt s helyesen választott tárgy alkalmazásával. Eh-hoz ugy hiszem nem kell commentár!

A nép tehát minden előtt! Midőn idő és sors esapások nehezednek egy nemzetre, akkor ébred többnyire tevékenységre, akkor kipked-kapkod ide s tova, midőn a szükség körmére égett. A magyarnépnek ez egyik rossz öröklése öseinkről, melyet még nem változtattunk meg. Ha egy falusi ember tartozik bizonyos öszszeggel, addig mindig vár valami jót, hiu reménnyel táplálja magát, míg nem háza előtt megütik a dobot, elárverezendök feje alól a párnát, ekkor futkos ide s tova pénzért, s ha kap, leköti több évi jövedelmét előre, s így lánccs szeméknint egész életén áthuzódik a baj, melyet eleinte egy kis gondos takarékossgal megmenthetett volna.

En, mint látszik, anyagi oldalról értekezem a nép jobblétének előmozdítása érdekében. E jobblét hajója megvan, csak hogy igen messze még a cél, révpártra, biztos kikötőbe érhetve látni.

Hazánkban épen ugy, mint bárhol egyesült erővel, közakarattal lehet valamely üdvös irányu eszme létesítését eszközölni, innen van, hogy egy Németországban keletkezett eszme sas-szárnyakkal repült Magyarország borus ege alá szinte, de a mitsem gondolás vétke tudata miatt igen barátságatlan úton fogadtatott. Míg ma midőn a nyomor Malthus jósolása szerint állandó s koldus fejedelmi tanyát épít, megragadták az idegen eszmét és hódolnak a népbankok felállításának.

A népbank eszméje nálunk különféle olnevezést kapott, de a cél valamennyinél egy, a befizetések aránya. módja szinte egy, csak könyveik vitelében különbözök; erre azonban el lehet modani: valahány ház, annyi szokás.

Ily népbankok felállítását jelenleg több helyen eszközlik. És igen igen helyesen, mert a pénz tökéltve, hasznával együtt bent marad az országban. Ugyanazok használják, akik megtakarított filléreiket beteszik.

Ezen népbankok részletekre osztvák, egy részlet utáni fizetés, hetenként 50 kr. s az alakulás első határa 10 év, tehát hetenkénti betétellel 50 kronként 10 év alatt

260 frt tiszta betétele van az illetőnek, erre kamatot ad az egylet alapszabálya értelmében. Vannak, a hol 5% adnak s 6% vesznek s a hol 6% adnak és 8% vesznek. Azaz a részletbíró betétei után 5 vagy 6% kamatot nyer, s a kikölcsönző, ki nem lehet más, mint a részletbíró, 6 vagy 8% fizet kezelési illetőleg írászati díjakkal együtt.

Melyik mód hasznosabb? Nézetem szerint az, a hol 6% adnak és 8% vesznek; mert a pénzt megtakarító szivesebben adja oda fillereit, honnat több kamatot kap; s így nem szenved kétséget, hogy a részletvevök száma is több leend, s mennél többen s több részlettel vannak egy ily népbanknál, annál virágzóbb, mert a költség eskély kivétellel ugyanannyi 2,000 részletnél, mint 4,000-nél, pedig mennyiségiileg középszámítással is egy fél milliónál több, vagyis 52,000 frt az alap s a kölcsönzött föösszegnek 10% negyedévi visszafizetése mellett az első év után, melyben a betétel 2,000 részlet után 52,000 frt, a forgalmi töke 1.872,000 frt kilencz év alatt. Mennyi anyagi baj elhárítása rejlik ez összeg alatt, s mily szorgalmat és iparkodást fejt ki e kétezer részlet utáni forgalmi összeg a népben!

Nagy számokkal beszélek, lesz több oldalról a gúnymosoly, nem a népek való! Ily vádat visszautasítok; s kérdem, van-e valamire való városka Magyarországon, hol 2,000 magányos, vagy családfő egyenként ne tudna hetenként 50 krt megtakarítani, bizonyára nincs, ez ötven krajczárt hetenként a legutolsó napszámos is megtakaríthatja, csak akarni kell.

A nyomoron hetenkénti 50 krral nem nagy segítség van téve, s bátran el lehet viselni azon biztos tudatért, hogy egykor — 10 év múlva — ha a kezdő nemi, annak családja 260 frt betét után körülbelül 400 frtot kap.

Aztán csiklandósan ingerlő eszköz az a 2% kezelési díjvétel, mert a megmaradt haszon aránylag valamennyi részletbíró közt részletarányban kiosztatik.

Folytatás a mellékleten.

Láng emelkedik gomolyban,
Oszlopokként utca hosszan,
Növe nő a bűz viharban,
Mint kelemenze belsőjében
Izz a lég, gerenda recszen,
Ablak csörren, ajtók dölnek,
Kisded sir, anyák tévelygnek,
Hűg az állat
Romok alatt,
Minden ment, menekszik, futkos,
As éj nappalként világos
Lánca gyanánt fűzött kezebe
Gyorsan egyre
Viaszder repül; ivekben
A vizek sugára fecsen.
Hűgve jó a bűz vihar, mely
Zúgva lángokat kutat;
A csür belsőjébe hat,
Szerzeg ott a száraz gabna
A kiszáradott gerenda,
S mintha csak leheltével
Vágya terhét a földnek
Felragadva mentni meg,
Óriásilag a magasba
Ugy lebed!
Csüggeteg
Enged ember égerőnek,
És csodálva nézi mint kell
Szép javának vesztü egy el.

Mester. Dultan áll
Háza tája,
Vad vihar szomortanyája,
És a pusztá ablakürben
Borsádály ül;
S fellegek néznek keresztül
Mint madárnak lombzat közt,
Kedvetek most telhetik.
Ha a csillagok
Fénye felragyog,
A legény szabad lesz már;
Mesteréte gond, dolog vár.

Kar. Messze táján a vadonak,
Felvidulva tart a vándor
A szálló lakóanyának,
Hol juhok bekegye mennek,
És az ökrök
Célzatosan fehércsoportja
Törve bűgve
Jö a jászolyok elébe.
A székér
Gubnatelvo
Még rökögve,
S garmadára
Lány csoportja
Vet fűzért,
És a garlóok ifju népe
Táncra kél.
Utca, tér elcsendesedvén
A családi tüzhelyekre
A lakók mind egybegyűlvén
A kanál el lesz rekesztve,
E, homálya
Száll a földre;

Ámde biztos a lakosnak
Éjjele,
Míg a rozsat elriasztja,
Védi őt a törvény őrzeme.
Baldogító rend malasztos
Égleány, amely hasonlót,
Könnyű, vig. szabad költéssel
Államokká egybeesatlott,
Mely a rengeteg lakót
Társalomba egybehívta,
És az emberlákba lépe
S lett szelid cökölcsök lakja
És a kapesok legdicsebbjét
Szűlte itt a honszerelmét!

Mennyi kar sürgő serényen
Kölcsonna segélyllyel itt,
És a szorgos mozgalomban
Egyesült erőt foszt.
Mester és legénye biztos,
Szent szabadság védi őt;
Helyzetében meganyagodva
Áll a megvető előtt.
Polgári munka ékesítsen,
Érte áldás bére lesz;
A királyon fény s hatalma,
Bennünk szorgalom díszes.

Szende béke,
Édes egység,
Lengje lengje
Át a várost kedvesen!
O ne viradjon reája
Nap, melyen hadak csatája
Völgyölét áttombolandja
És egére,
Hol szelid leb csatugára
Tündököl
Véres falyaknak parázsa
Vérszínét dmszesti föl.

Mester. A harang agyagburokját
Szétszakítani már lehet,
Hadd tekintsük szívgyönyörrel
Jólalált remekművet,
Zuzzon a sulyok,
Hulljon a burok!
A harang csak úgy jöhét ki,
Ha salájkját elvetendi.

Kar. A burkot a mez lerontja
Ügyesen annak idején,
De jaj, ha lángoló patakban
A tüzes érez szabadba men
Dühösen és villámübrájja!
Szakítja megrepedt lakát,
És mint kinyílt pokollorokból
Gyulasztva rombolást okád
Hol nyers erők vadul parágnak!
Ott vége minden szép alaknak!
A nép ha oldja láncait,
Jólét nyomába nem virít.

Jaj ha a városok keblében
Gyulószer halmozódik fel,

A nép letéplelvén bilincset,
Önvédelenre száll dűhvel!
Sikolt csatára a harangszív,
A felkelés rángatja azt.
S mely békehangra volt avatva,
Most kényttusára felriaszt.
Szabadság és egyenlőség! zúg:
Bákés lakos fegyvert ragad,
Urcák és csarukok aszulfóvak,
Körülvonul gyilkos csapat.
Iszonynyal is a gunyt fúz;
Szívét baldokló ellenének
Vadállatként szétépedeli.
Nincs semmi szent, minden biliucez
A jámbor érzetnek szakad;
A jó helyet ad a gonosznak,
S a bűn uralkod most szabad.
Vészes felkelni az oroszlányt,
A tigris körme kegyetlen;
De mégis legkegyetlenebb szörny
Átlag át.

Végre még
Siralomra
Várt javára
Visszaéve távozik,
Nyugottan megy a vándorutra;
Mert bár a birtok elvesze,
Maradt édes vigasztalása,
Körültökintve egy talája
Hogy im meg van kedvese.

Mester. Az anyag a földbe ment át,
Az anyag harang betelt;
Szépen jö-e napvilágra?
S fáradsámat érdemelt?
Nem tört az anyag?
Avagy az alak?
Ah talán amig reménylünk,
Már veszélybe is jöhettünk.

Kar. Elrejtjük a süttő talajba
Ami kezünk megalkotott,
Miként földműves a magot,
Ha hogy kihajt reményli bizton
És ha istenáldás rá hullott,
De még becsesab magot teszünk le
A földölébe gyászolón,
Remélve bizton, hogy a sírból
Dicsőn kihajt az egykoron.
Bűt zokog, sir,
A harang,
A halottra
Szól a hang.
Gyászverése úsan most kiser egy
Földi vándort, míg a véguton megy.

Drága nő temetnek éppen
Ah a hű szülét, az édest,
Kik a gyászának árnykírálva
Férje karjából szakita,
És sok kisdedét reá,
Árvaságban itt hagyja,
Kiket a szálló kebel
Kéjjel látá nőni fel.

Ah a házak róza lánca
Már örökre megszakadt;
Mert a házak anyja nyugozik
Rejté e siri hant alatt;
Mert a hű vezér hiányzik,
Gondja már nem örködik;
És kihűlt hűyén az új nő
Mostohán uralkodik.

Mester. Míg az új harang kihűlvén
A nehéz dolog szűnik,
Az ember ültetődében.
De jaj, kik az örök homálynak
Nyujtják az égi fátylafényt!
Nem fénylik az lamba döntend.

Mester. Istentőlás van műtünkön!
Mint a csillag fényesen,
A harangnak érczanyagja
A hűveltyt úgy longyja el
Játszi napsugár
Fénylik rajta már
Kép, betűkkel rajzolatja
Minden a művészt mutatja.

Ide! ide!
Képezetek kört most legények,
Kezéljünk harangkeresztelésnek!
Concordia legyen a neve,
Hogy egyetértés és sziváráulásra
A szeretett községet egybehívja.

Kar. S legyen jövő feladata,
Melyért a mester alkotta:
A földi lét fölött magasban
Kék sátorában az égnek
Lebegjen, villámok körében
S hol csillagok koringenek
Legyen az egyszózat fölülről,
A csillagok csoportjaként
Mely vándorolva áldja Istent
Az év kört vezérelvén,
Csapán örök, komoly dologra
Legyen szentelt az érekebel,
Beérje az örök futását
Sebes emelkedésével.
Szívét a szornak adja kölcsön.
Bár érzés, részvét nélkülít;
Lengésével kísérje álltunk
Oly ingatag járókain!
S mint hangja, mely hatalmasan zong;
A fülbe és elhangozik,
Tanítsa, hogy misem marad ten,
Hogy minden földi elmulik.

Mester. S most emeljük a harangot
Kötelekkel ör fölé,
Száljon az a hangvilágba
Égi légkörök közé!
Húzza huzni kell
A toronyba fel,
Üdvöt zengjen városunkra,
Béke legyen első hangja.

Vonni pedig a kölcsönzöttől e 2%-et valódi jótékony, mert

1-szor, e 2%-ból reá. magára a fizetőre nyereségben visszaháramlik egy kis rész;

2-szor, mint fentebb mondám lép a többlet, s következésképp eszköz az egyet virágzásához;

3-szor, a pénztársulástól feleknek, alkalom van menekedni az uzsorások körmei közül.

BÁTORFI.

Visszatekintés a közzéneli tüzelesre.

Múltkorai cikkekemben felmutattam, hogy van oly betéti készlet, mely által a schvéd kályhák elkészíthetők kőszén vagy fával...

1. En azon betéti készletet két példányban meghoztam Bécsből, melynek darabja 8 forintba került. Egyiket felhasználtam magamnak...

2. E napokban értesültem biztos egyén által, hogy a Bázai község területén igen jó kőszénre találtak és van remény ahoz, hogy oda vasut vonat építetik...

3. Ismét egy új gazdasági tüzelő készlet, mely által a fa és kőszén meggazdálkodása eszközöltetik.

Franké Károly Prágából hirdeti, hogy raktárában (Hauwags platz No. 29) petroleum tüzeléssel főző pló, és réz komenczék (kályhák) megvásárolhatók...

- a) a legolcsóbb tüzelő szert igényelnek;
b) szagtalanok;
c) korommentűek;
d) veszélytelenek;
e) tiszták;
f) könnyen kezelhetők;
g) legkisebb helyen is felállíthatók, még az asztalon is;
h) erősen és egyformán melegítenek.

TERSÁNCZKY.

Jegyzőkönyvi kivonat

a soproni kereskedelmi- és iparkamarának 1871-évi január hó 30-án tartott közös üléséről.

4. A kamara által a cs. kir. szab. déli vasutársulat igazgatóságához, a vasuti kocsiaknak helyben és ezen társulat vonalain uralkodó hiánya alkalmából intézett következő tartalmú átirat: „A kereskedői javak szállításában beálló csak pillanatnyi fenakadás is képes, a közforgalomra károsan visszahatni...”

„Nineson tudomásunkra, vajjon és mennyiben van a vasuti kocsiakkal ezen hiánya azon körülményvel összefüggésben, hogy az asztrák vasutak kocsiainak erősei Németországban jogellenesen visszatartottak és csak most érkeznek diplomáciai közbenjárás folytán...”

igazgatóságához azon megkereséssel: sziveskedjék minden tőlhető módon oda hatni, hogy mind a soproni jelentékeny állomás, mind általában az igazgatása alatti vonalok a vasuti kocsi szükséges mennyiségével mielőbb ellátassanak, hogy a teljesen beállított forgalom ismét felvételhető legyen.

(Helyeslő tudomásul vétetett és miután az ügynek sürgetősége dacára a panaszolt baj orvosolva nincs, a címzett igazgatóság ismételt megkeresését határozatott.)

8. A nagym. magy. kir. kereskedelmi miniszteriumnak f. é. jan. 19-én 24756/1870. sz. alatt kelt rendelete, melylyel a kamara 1870-ik évi október 10-én tartott üléséből kelt felterjesztése folytán értesítették, hogy miután a sürgönyforgalmi adatok a helybeli táviratállomás eddigi szolgáltatásának meghosszabbítását nem indokolják, a teljes napi szolgáltatás — a forgalmi viszonyok jövőben bekövetkező megváltozásáig megtartatik, — hogy azonban a sürgönykézbesítés gyorsításának céljából a hivatalküldőzők szaporítása elrendelvetett, hogy ekként a közönség igényeinek elégtétessék.

(Tudomásul vétetett.)

Ezek után a

tanácskozmányi ügyek

vétettek tárgyalás alá:

1. A bécsi kereskedelmi- és iparkamarának átirata, a szállítási ügyben tartandó szakbizottmányi tárgyalások iránt, melyben két rendbeli kérdőpontraik átküldése mellett tudatja, miszerint az előreláthatólag hosszabb időt igénylő szakbizottmányi tárgyalások valószínűleg február havában fognak megindítani, minél a kamara magát küldött által képviselheti, ha pedig nem ezelőzná, úgy írásbeli véleményét nyilvánítsa.

Miután az időközben írásilag felhívott győri kereskedelmi gyűlése azon kérdésre: mégis hajlandó-e az ez ügyben már korábban választott képviselőjét az említett szakbizottmányi tárgyalásokra elküldeni? igennel válaszolt; annál fogva határozatott, miszerint győri lakos idős Peregi Mihály ur a bécsi kamarának mint a kamara küldöttje bejelentessék. Mivel mind a címzett társakamara, mind pedig a győri kereskedelmi gyűlése, az előbbi azon megkereséssel hogy a megnevezett küldöttet közvetlenül a szakbizottmányi tanácskozással meghívja, az utóbbi pedig azon hozzáadással, hogy Peregi ur küldetésének eredményéről a kamarának annak idején jelentést tegyen, — sietőleg értesítendők.

Vas megyei Gyánafalva községe négy országos vásárra kér engedélyt.

A bizottmány ez érdemben odanyilatkozik:

„Miserint azon körülmény mellett, mert csak két mértföldnyi környezetben, és pedig Szt.-Mártonban 3 országos és 1 bucsu-vásár, Dobráu 2, Szt.-Gothárdon 5, Alsó-Strázán 3 és Felső-Lendván 5 országos-vásár, összesen tehát 18 országos- és 1 bucsuvásár tartatik; mert továbbá magában Gyánafalván 2 bucsu-vásár esik és a stajorországi Földötüm és Fehring, melyek Gyánafalvától hasonlóképp csak két mértföldnyire esnek, szinte vásártartó helyek: a vásároknak szüksége Gyánafalván fel nem ismerhető és a körvény e miatt elutasítandó volna.”

A tanácskozmányra kitűzött ügyek eltárgyalása után, kamarai tag Rosenfeld Jakab ur következő írásbeli indítványt terjesztett elő:

A helybeli vasuti állomásnak rendelkezésre álló raktári helyiségek elégtelensége oly baj, mely a helybeli kereskedelmi forgalomra általában, különösen pedig a gabonakereskedelmre nem csak súlyosan nehezedik, hanem egyenest káros hatással van.”

„A soproni pályafőn egyetlen raktár van, holott a kanizsai, székesszékhelyi és budai állomásokon egy fel és egy lerakó, tehát két raktár áll a kereskedelem rendelkezésére, melyek mindegyike nagyobb a helybelinél. A forgalom az itteni pályafőn havanközt mintegy 60,000 mázsára rug, e szám tehát világosan bizonyítja, hogy a helybeli pályafőn való raktározás körüli baj — különösen élénkebb forgalom idejében, midőn a meglovó üzleti eszközök gyors elszállítására elégtelenek — folotte nagy a különösen a gabonakereskedést sújtó. Eánél fogva tehát a raktári helyiségeknek nagyobbítása, illetőleg egy második téres raktárnak építése, kereskedelmi forgalmunk érdekében égető szükségnek mutatkozik.”

„Az egycsek által ezen nyilvánvaló és köztudomású bajok ellen emelt panaszok mind-éddig, mint tények bizonyítják, figyelmen kívül hagyattak; bátorodom azon kérelmet előterjeszteni: miszerint a t. kamara a kereskedelemnek károsított érdekeit pártolása alá vévén, minden befolyását oda irányozni sziveskedjék, hogy a pályafőn elégséges raktári helyiségek iránt kifejezett kívánatnak a cs. kir. szab. déli vasut részéről valahára elég tétessék, és e célból indítványozni bátorodom: hogy a forgalomnak és az itteni pályafőn létező raktári helyiségeknek megállapítására bizottmány küldessék ki, azon meghagyással, hogy eljárásról annak idején kimérítő jelentését a kamarának bemutassa.”

„Egy további baj, mely a termény kereskedelmre nehezül, abban áll, hogy innen is általában a déli vasut állomásaira, Bécs és Kanizsa felé, a szállítmányok közvetlenül Penzingre — a nyugoti vasut állomására, föl nem adhatók, hogy az áru Matzleinsdorftól a nevezett állomásra szekereken szállítandó, mi a költségeket lényegesen szaporítja. Győrből Penzingig a forgalom közvetlenül történik; sziveskedjék tehát a kamara ezen körülményt is a terménykereskedés nagy részének érdekében fontolóra venni és azon lépéseket megtenni, hogy Matzleinsdorftól Penzing közöt közvetlen összeköttetés létesíttessék.”

Ezen indítvány fontossága elismertetvén, a kamara Rätz Ágoston alelnök urnak előkötö alatt, kamarai tag Dux M. A., Meller Manó, Müller P., Ritter Lipót, Rosenfeld Jakab és Schaffer Antal urakból álló külön bizottmányt küldött ki, azon meghagyással, hogy ez a szükséges nyomozásokat megtéve, a kamarának jelentést barmutassa.

Továbbá ugyan e bizottmánynak m. é. december hó 30-án tartott ülésben kamarai tag Hild Károly ur által előterjesztett azon indítvány is tárgyalás alá került, mely a szómlyvonatoknak a helybeli pályafőn kívüli hosszas várakozását megszüntetni célozza.

Töplér Károly. Schindler Ferencz. elnök. titkár.

Heti szemle.

Martius 17. 1871.

— Az országos képző művészeti tanács alapszabályai a Felsőgo által helyben hagyattak. — A „Rotorn” írja, hogy az akadémiai 100 aranyos vigjátéki pályázatnál „A szívtelen” című lesz nyertes. — Nagyhét szerdáján Pesten színész-congressus fog tartatni. — Az ideai londoni nemzetközi kiállításra szánt tárgyak mart. 25-ig Posner Károly Lajos biztoshoz (Pest, Erzsébetter 1. sz.) okvetlen beküldendők. — A francia kormány összes személyzet 13-án Párisba költözködött. — A poroszok 15-én adák át a még kezükben volt vasutakat az illető társulatoknak. — Boszörényi sirjárá fumei honleányok virágokat küldöttek. — Horn lapja a „Neuer Freier Lloyd” heti lap lett. — Petőfi szobrára eddig 12 ezer forint gyűlt be. — A posti béke-ünnepélyre Bismarck táviratozta: Köszönöm a szives megemlékezést és teljes szívemből viszhangoztatom a „hocho” mely a Magyarország — Ausztria és Németország közötti egyetértésre hangoztatott. — A szuzi egzortniát az angolok megváltják. — Női bazar lesz Pesten a redouteban az árt-károsultak javára. — A magyar honvédség jelenleg 122,000, 1032 tisztal; a gyalogságnál 392 tiszt hiányzik, a lovaságnál 46 több van. — Az igazoltóság a francia társadalom rétegeiben, mely fokra hágott, arról a következő ítélet tanuskodik, „A szabadkőművesek és internationalisták Lyonban összegyűlt képviselői következő határozatot hoztak: Vilmos két segédelvél, Bismarck-kal és Moltké-val, az emberiség ostromaival, kik kielégíthetlen dicvágyuk által annyi rablás, gyújtogatás és gyilkosság okozói, mint három veszett eb, törvényen kívül állóknak mondatnak ki. Minden testvérünkro Németországban s az egész földgömbön bizatik a jelen határozat végrehajtása. A három vadállat mindegyikéért az illető egy millió frankot szerez, melyet a hét negypárhely a végrehajtóknak vagy ezek örököseinek kifizeti! — Zagrásban „Agrar Lloyd” új lap jelenend meg. — Golyó-azoró kezelés a honvédeknel. Miután a honvéd tisztek és altisztek, kik a golyó-azorók szerkezetének és kezelésének megtanulására Bécsben voltak, már letették a vizgát s hazaindítottak, hogy a honvéd legénységgel a golyó-azorók kezelését megismertessék, minden egyes honvédkerület szék-helyen iskola fog állítatni, a hol 10 altiszt és 40 közlegény a golyó-azorók kezelésében oktattatni fog. Minden zászlóalj négy legényt és egy altisztet küld az oktatásra, mely turnsonkint történik. Czóltáblául 52 öl hosszú és 9 láb magas deszka-fal fog szolgálni. — A magyar király pár 5 Felsőgoik Budán vannak. — A berlini békeünnepélyen, Ausztriát Potoeki fogja képviselni. — Huber Károly egy comicus operettet irt. — Maros-Vásárhelyt írói egyület alakult. — Gr. Somssich nöl vesz egy gráci szinigazgató leányát. — Uj országház építését tervezik. — Ulmban a német diadalok fölött tartott öröm ünnepély s kivilágítás alkalmával egy hó keblű sortés-kereskedő, ki a „disznó-piaczon” lakott egy lámpa-golyó belsejére a következő kivilágított verset irtát: Auch auf dem Markt der Säue, Wohnt echte deutsche Treue. (A „disznó-piaczon” lakik is valódi német-hűség.) — Pesten „Assizentz” társaság alakult, mely a behajthatlan adósságokat hajtja be! — A Csokonai-szobor Debreczenben ez év folytán felállítatik. — Bécsben a fegyver kivitel tilalom megszünt. — Bécsben az árvíz 160,949 ftra rugó kárt okozott. — Andrássy, Beust és Lónyay minden befolyásukat fölhasz-

nálják a Hohenwalth cabinet megbuktatására. — Megható jelenet ment a napokban az országház előtt végbe. Ugyanis ott egy rongyos öreg ember kéregetett alamizsnát a járókelőktől. Egy ur, ki már épen zsebébe nyúlt, egyszerre vizsgán tekintett a koldusra. Nagyon meg volt lepelve és tévőázva kérdezte: „Nem volt honvéd?” „Di igen” — volt a válasz. „És nem ismer engem?” „Ismerem, ön gróf Lambert.” — „On pedig Nécsy, hisz együtt szolgáltunk!” A gróf megelölte a koldus honvédt, ki egykor bajtársa volt s aztán karon fogva kérdésősködött tőle. Jelentékenyebb összeget is adott neki mindjárt, felszólítva, hogy jöjjön birtokára, a hol állást fog neki adni, miöl megélhet. — A magyar képviselőházban f. hó 13-án szavazták meg véglegesen az Esztorházy-képtár megvételét, a törvényjavaslatot azonnal átküldvén a felsőházhoz. Örvéndetes, hogy ez ügyben egyetlen szükköblü hang sem emelkedett a megvétel ellen. Megemlítjük, hogy 12-én Madocányi Pál oly kérvényt nyujta be, melyben a nők szavazati jogát kérik a községi és képviselőválasztásoknál, a mi közderültséget okozott. elhatározták továbbá, hogy huavéig reggeli 9 órátol 2-ig tartják az üléseket.

(Irodalom.) — (Benedek Aladár) „Hullólevélek” című legközelebb megjelenendő költemény-füzére az előfizetők határidőt márczius 20-ig meghosszabbította. A szinózt jel képes borítékú könyv előfizetési ára füzve 1 ft, aranykötésben 2 ft. Ez alkalommal Benedek A. előbb megjelent három költemény-füzőrt kedvezményáron — 1 ft-ával megrendelhetni; összesen 3 ft, a „Hulló levélek”-kel együtt 4 ft. — Az előfizetési pénzek Benedek Aladárnak Pest, ezimzondók. Megrendelések utánvétellel is elfogadhatnak. — Ujlag ajánljuk a széptehetű ifju költőnek ez ujabb kiadványát t. közönségünk méltó pártfogásába.

H i r e k.

— (A miskolci első kiházasi tődegyelet) megküldte múlt évi kimutatását s ebből látjuk, hogy az egylet igen derekasán működik. Összes vagyona 19,889 ft 69 kr., s 384 beírt tagja van. Hogy az egyletnek a tagok mily hasznát veszik, kitünik a jelentés következő pontjából: A múlt évben az egylet tagjai közül férjhez ment és megöszült 50 tag. Ezek közül 11, mert a kiszabott időt meg nem tartá, nem kapott díjat s csakis beírtett pénze adatotl visza, míg 39 tag, (37 nő, 2 férfi) kapott 1596 ft 10 kr. tevő összes befizetésért 5076 frtot, tehát 3505 ft 90 kr. tiszta nyereséget vagyis közép számítással kapott egy-egy tag 40 ft befizetésére 10 és fél hó után 90 ft tiszta hasznat, mi ha egyszerre fizette volna be az illető, 253% -tőltenno; s ily nyereséggel bizonyára mindenki megelégedhet. Midőn a kimutatást közöljük, csak annyit jegyzünk meg hozzá, hogy nálunk is vannak e fölé jótékony egyletek feles számmal, miknek működése nem kevesebb üdvös eredményt mutathat. Czólszerű volna, ha az illető elnök urak tavalyi számadási kivonatukat közölnék velünk, hogy így áldásos működésükrol a nagy közönség is tudomást nyerve, az egyletek pártogására annál nagyobb mérvben ösztönöztessek.

— (Kinevezés.) Lapunknak több év óta rendes munkatársa Szerényi Endre ur a debreczeni pénzügyigazgatóság által a debreczeni adóhivatalhoz tisztte neveztetett ki.

— (Primitia.) E hó 5-én tartotta Moórott Ballázsk. latván győr-püspök-megyebeli új felszentelt pap első miséjét szülőföldjén; meglopó volt az új misés papa, szülei, testvérei- és rokonaira nézve, midőn Szentgyörgyi József karnagy 40 iskolás gyermekkel az általa szerkesztett magyar szövegű „Veni sanctae” — „Add rá uram áldasodat!” szabatosa előadta. A szép egyházi ének és zene általános elismeréssel fogadtatott.

— (Martius 15.) Egyes baráti körökben ünnepeltetik ma már, ezölött 23 évvel nagy nap volt. Igaza van a költőnek:

Kelaz és lenyugszólyszrevélenél, Ünnep volnál, de seki meg nem ül. Végzetes évi nap! Oh a tömeg meg napot ünnepel, Titkon, ha megsohajta egy kebel, Halomra dől oltáridát!

— (Balesetek.) Nagy-Kanizsán egy ifju atya fegyverét titokban magához vette és vadászni ment vele, azonban a töltérez töltést akarván tenni, elöslt s lehet mondani még szerencsésjére, hogy karját sértette meg. — Egy őri asszonynak kis gyermeke gyúfával játsván, meggyújtotta és épen anyjának ruhájába akadván, totemesen öszedgett.

— (Távirad.) A helybeli távirat hivatal következő rendeletet tesz közzé: A kereskedelmi ministerium 2200. IV. számú rendeletöl meghagyatott a távirat állomásoknak. 1) a sürgönyküldőket utasítsák, hogy minden sürgönynél a boríték alján az e célra fentartott helyen írják be azonidőt, melyben a sürgöny a küldőnek kézbesítés végett átadatott. 2) a küldőnek hagyják meg, hogy a sürgöny-kézbesítési idejének a vévényre leendő pontot

Nyitlter.*)

A legegészsőbb
férfi és gyermek, disz- és utazóruhák
 Magyarország
 3 legnagyobb férfiruhakártaiban
GRÜNBAUM és WEINER
 m. kir. udv. szabóknál
PESTEN.

I. Deák-téren az evang. templom átellenében.
 II. Hatvani-utca és országút szegletén, a Zrínyi kávéház átellenében.
 III. A régi színház-téren levő házban a „Magyar király” című szálloda átellenében.

Megrendelések a legpontosabban teljesítettek.
 Testhez nem jól álló ruhák kicseréltettek.

(Beküldetett.) A finom *Revalesciere* du Barry tápgyógyszer meggyógyít minden kórt, mely gyógyszerekkel dacolt, nevezetesen:
 *) F. rovat alatt közzétettéért felelősséget nem vállal Szank.

gyomor, idag, mell, tüdő, máj, mirigy, takhártya, légzési, hólyag- és ves-bántalmat, gümőkört, szédülést, széknelkülösöget, köhögést, emésztési gyöngeséget, szorulást, diarrhoát, álmatlanságot, gyöngeséget, aranyéret, vízkórt, lázat, aszkórt, vértorlódást, fulzúgást és hányási ingert még terheség idején is, diabotest, buskomorságot, soványkodást, esuzt, sárgaságot a 72,000 gyógyeset, melyek minden gyógy-szerrel dacoltak; többi kőzt bizonyítványok pápa ő szentségétől, gr. Pluskow udv. marsal-tól, de Brehan marquisnótól. — A husnál táplálóból lévén, a Revalesciere felnőtteknél és gyermekoknál 50 szerte megkíméli a gyógy-szerok költségeit.

Castle Nous. Alexandria, Egyiptom. 1869. mart. 10. A finom Revalesciere du Barry engomet egy igen makacs idült bődüglásból, melyben 9 évig borzasztóan szenvedtem, s mely minden orvosi kezelésnek ellenállt, ki-gyógyított, s ezennel forró köszönetemet küldöm önnek mint feljűdözök a természet e be-cses adományáért. Örüljön minden szenvedő. A miro semmi gyógyszer nem képes, azt teszi Du Barry Revalesciereje, mely akkor som volna tudrága, ha aulyát arauynyal mérnék. — Tisz-telettel Spadaro C. (5)

Pléhszelenezékben 1/2 font 1 ft. 50 kr, 1 font 2 ft. 50 kr, 2 font 4. 50 k. 5 fut 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft — Revalesciere Cho-colatée táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr; 24 csészére 2 frt 50 kr; 48 csészére 4 frt 50 kr; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr, 24-re 2. 50 kr. 48-ra 4.50 kr, 120-ra 10 ft. 288 ra 20 ft. 576-ra 30 ft. — Kapható: Barry du Barry és t-rál Bécsben. Wallfischgasse, Nr. 8. Pesten Tó-rök József gyógyszerésznél, Kolozsvárott Kron-

stüternél, Alsó-Kubinban Tyroler és Schlo-singernél, Habroczában Borsos Erenoznál, Dunaföldváron Nathera Pálnál, Károlyi-Évrott, Brilli F.-nél, Nagy Kanizsán Lovak Károlynál, Ersekujváron Conleger Ignátnál, Székes-É-hérvárott Diebala Györgynél, Varsoczen Fj-acher Mórna, s minden városban s gyógyszer, fűszer, és csomagegyrusoknál.

Beküldetett. Dr. J. G. Popp fogorvos ur Bécs-ben Anatherin-szájviz név alatt ismeretes essentiat készít már 20 év óta, mely kellemessége, jóssága és elterjedtsége miatt európai hírré jutott. E szájviz gyógyító hatással bír minden szájbetegségnél, orisíti a szájt gyöngébb részelt különösen a foghuzt, elüzi el kellenneilen szájt zt, a fog és borkövet; sőt sikerre használható a cariesnél és scorbutilnál; s elidíti a ki-nos fogfájdalmat, s a szájt minden részének fűdeséget köleszinti, erejét és egészséget visszaadja s folytonos használata mellett meg is tartja. Ajánlandó még ugyan e fogorvos ur által készített névelny-fogpor, mely a fogakat a fogkőből tisztítja, annak fényt fo-hérséget és keményiséget ad. Az Anatherin fogporra továbbá oly tulajdonsággal bír, hogy nem tartalmaz ártalmas anyagokat — mint többnyire minden más-féle pasta, hanem csupán oly ártalmatlan tisztító szer-t, mely a fogra úgy hat, hogy annak nem árt, tisztítja a fogat minden létező lerakódásoktól, s szép fehérre teszi. Olvas fogaknak ajánlandó végre a fog-plombo, melynek használata által a további fűdés a fognak megszűnik, s megakadályozza az ebből fejlődhető betegségeket. Emilitetek valóságát illetett kezoakodik azon körülmény, hogy nem csak orvosi tekintélyok bizonyítványai mutatathók fel, hanem azon tény, miű olterjedésben és fogadásban részesül Dr. J. G. Popp ur Anatherin készítménye az egész világon. A kereslet oly nagy, hogy a feltaláló minden évben több mint 100,000 üveggel készít. A legteljesimere-tében ajánlandók tehát mindenkinek Dr. J. G. Popp fogorvos ur Anatherin készítményei, melyekből min-denkitt raktárak vannak állitva. Lakik Bécsben, Stadt, Bognergasse 2, szám.

Figyelmeztetjük a t. cz. közönséget lapunk mai számának hirdetésrovaiban levő Ujlaky, Hirschler & fia által dobombori faraktá-rára, mely a Dráva mentében a legnagyobb.

Főhívás
 Az öreg korban őlékhöz, ugyisint a veslékhöz! Alulírott sokévi tapasztalataim folytán s korábbi felhívásaim következtében hoztam intőzött írásbeli megkeresésekre az ország különböző vidékeiről több ezerre menő betegekkel sikeresen gyógyítván meg különféle betegségeket, elhatároztam s magamban, hogy tapasztalataimat őregbitendő, az ország külse-gő vidékeit személyesen is meglátogatom, s a nép-nak szokásait, életmódját s a vidéken notán divatozó betegségeket tanulmányozni fogom.

Midőn erre hagán őnai és leányai figyelmezt fel-hívom, egyszerűmű ügyelgostatom az ő reg ő b b -ket, hogy alulírott a fűdésért, makacs köhögést, fulladást, mellőgést és szvdobogást sikeresen gyó-gyítom; a szűléket pedig arra, hogy n ő k n ő l előfordulni szokott ronletlen havi tisztulást, vér-és fehér őnyat, méhmozgást, méh-, fű- és gyomor gű-gést s ezekkel kapcsolatban levő vérszegénységet s magtalanvágót, — továbbá gyer mek ő k n ő l ő fű-fordulni szokott görvölty (scrophulát) és sápkórt (Hleichenucht) biztos sikerrel gyógyítani szerencsés válik; azért kik orvosi tanácsommal ilyen vagy bármí másféle betegségekben is, őni kívánunk: azok levélben megkereséseiket intőzék, mely levélben betegségük miben létét — titoktartás ígérése mellett — körülményesen közöltemni kérem.

Óraváry Ede m. k.
 orvos és szűléz, a m. kir. term. tud. társula s több társulat r. tagja.
 A beíratást külön
 Pesten, Hatvani utca 19 szám.

H I R D E T É S E K:

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank t. részvényesei
 a f. évi március 10-én, d. e. 9 órákor N. Kanizsán az intézet helyiségében tartandó
harmadik rendes közgyűlésre
 tisztelettel meghívotnak.
A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:
 a) Az üzlet eredményéről előterjesztendő jelentés;
 b) a számvizsgáló bizottmány jelentésével együtt előterjesztés;
 c) az osztalék meghatározása;
 d) négy igazgató tanácsosnak, és három tagból álló számvizsgáló bizottmányának választása;
 e) részvényesek által, az alapszabályok 50. s. értelmében beterjesztett indítványok.
 Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvoni ohahtának, ellenserevényeiket (ideiglenes rész-vény) az alapszabályok 47*) és 53.**) §§ értelmében szerint, f. é. márt. 1-15i beakórlag 11-ig naponkint d. e. 9-12-ig d. u. 3-5 óráig az intézet pénztáránál, térítvény és szavazó jegy mellett lehetetik.
 Kelt N. Kanizsán, 1871 évi febr. 19-én.

Az igazgató tanács.
 *) 47 §. Minden a részvényes közgyűlésen szavazatképes és pedig oly formán, hogy 1 részvény után egy szavazat, 2 után kettő, 3 után három sat. esik, tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi legyen részvényeinek száma.
 **) 53. §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozó rész-vényesek 8 nappal vagy a 43. §-ban megemlített elnapoltatás esetében 5 nappal a közgyűlés előtt részvé-nyeiket (ellenserevényeiket) a még le nem járt szelvényekkel együtt a bank pénztáránál, innen nyeresendő té-rítvény mellett mely egyuttal belépti jegyűl szolgálnd, letenni tartoznak. A részvényeiket létett részvényesek névjegyzékében mindonkinek neve mellé egyszerűsárad az általa létett részvények és az őt megillető szava-zatok száma is kiteendő.
 Az Angol-Magyar Bank, minden az alulírott banknak hirtokában volt részvényeit eladván az alap-szabályok 24. §. értelmében két igazgató tanácsos kinevezéséről, folyó évi febr. 25-én kelt levelel egyzer mindenkorra lemondott, minek következtében, a f. é. mártius 10-én tartandó közgyűlést hirdetemnyre vonat-kozólag tudomásul adatik, hogy az alapszabályok 24. §. értelmében az igazgató tanács kiegészítésére 4 igazgató tanácsos helyett hat lesz választandó.
 N. Kanizsa mártius 2-án 1871.
 A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank igazgató tanácsa.

Monogramm és pecsétbolyg
 K Y Á R .
KANTZ C.
PAPIR-RAKTÁRA
 Pest, Deák Ferenc utca 6-ik szám „a fehér hajóban”
 ajánlja gazdagon felszerelt raktárát író- és levél-papírjából, levél-borítókk, acsól toll tolltartó, tollkés, pecsét-viasz, másoló és alirarintinta, írón, rajz- és töltes rajzeszközök, tusek és technikai festékek, rajzpapírok, göngyöltve, pausz-papíros és pauszírten, másoló gépek, fűszerelt író- és asztali esz-közök acél- és bronzból, finom tintatartók, albumok zene és audikül, szivar és szob-tárczák, utazó-szívtartárczák, ugy mint mindenemű tárgyak os kola és fűdél használatokra.
 Különösen ajánlom saját gyártmányú levélpapírosomat, a legújabb szinezett monogram-mokkal, látogató jegyek és levélpecsétlő bélyegok, különös finoman készitve a legújá nyosab árakon.
 442-24 11)

Levélpapírosok. 100 darab névvel nyomva 50. 80 kr. 100 levél és 100 boríték nyomva 1 ft. 1 ft. 50 kr. 100 levél festék-nyomatu mo-nogrammal 1 ft. 40-80 2.50 100 levél és 100 boríték festék-nyomatu monogrammal 2 ft. 80- 3.60 kr. 100 levél ezimtel fekete nyo-matu 80 kr. 1 ft. 20 kr. Minden száz levél- és bo-rítékhoz egy igen finom papír-árczák ajándékoztatik. Irizsma 960 levél negyedét, dzim-mel fekete nyomatu 7-8-12 ft. 1000 darab boríték kender pa-pírból nagyobbféle ezimtel fe-kete nyomatu 5-6 ft.	Látogató jegyek a la minute szinnyomatnal 100 darab legfinomabb bristol-papírra 50 kr. 100 darab finom szinesített car-ton 80 kr. 100 db legfinomabb francia Majtlaek-costonon 1 ft. 100 darab finom francia bril-lant papírra 2 ft 50 kr. 100 darab lithogr. finom kettős fényű bristol 1 ft. Minden egyes sor 10 kr több. Levélbélyegok. 1000 db arannyomatu 2 ft 50 1000 - veres pecsétviasz sin 2 ft 75 kr. 1000 - congrève dobombor be-tűkkel 2 szimnel 3 ft 75 kr. Minden további ezer 50 krral olcsóbb.	Papír gallérok. Készülök imitativ a legfinomabb vázonból leeresztett árakkal. 1 tuczat lehajló gallér (Lincoln) 35 kr. 1 tuczat egyenes gallér (Empire) 30 kr. 1 - készülök (Cordett) 35 kr. Legújabb divatu. Ismét eladók százaléket nyernek. Nagy választék mindennemű üzleti, jogyszó és másoló könyvekből. Nyomatványok kívánat azorinti gyorsan és szépen a leg-jutáyoosabb árakon készitettek. Levélbeli megrendelések utánvétel mellett a legpontosab-ban és gyorsan eszközöltetnek
---	--	--

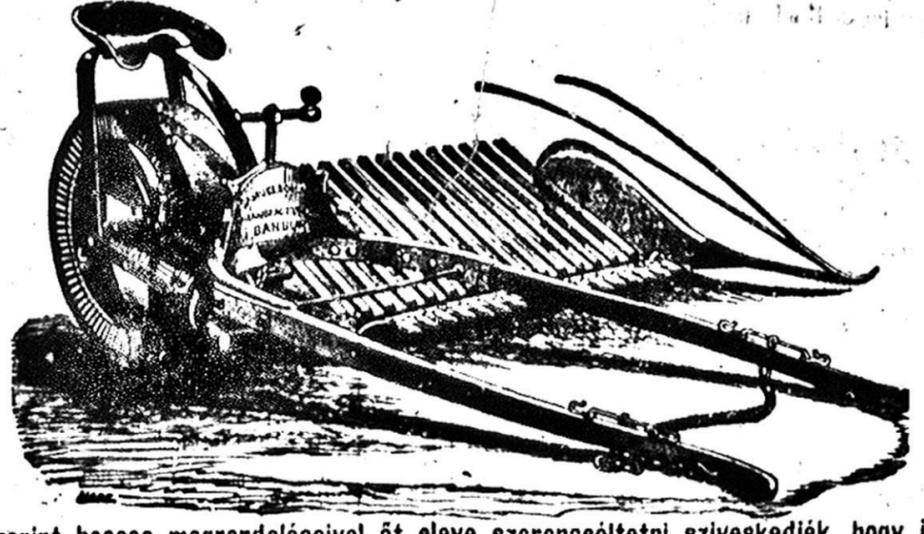
Raktára valódi angol pergament (holyagpapír) befűzött gyümölcs bekötésére.

GARRETT R. és FIAI
 Leiston, Suffolk, angolországi gépgyáranak főügynöke KOTZÓ PAL gépészmérnök
 Pesten, vácoziut 39. szám,
 ajánlja e gyár újabb javított gyártmányait, melyek a világ minden kiállításain több mint 1000 font sterling pénztalommal, és több száz arany és ezüst éremmel kitüntettek, névszerint:

Gőzmozdonyait, melyek 5 légkörtű gőzfeszülésre hatóságilag megpró-báltattak nagyobbított tüzi szekrényvel, szab. gőzosztóval és előmelegítővel láttattak el, tete-mesen esekélyebb tüzelő-anyagot igényelnek, mint minden más ilyenmű gyármány, munkaképességök pedig a megnevezettet majdnem kötszeresen meghaladják;

Sorvetőgépeit 9. 11. 13. 15. so-rokkal, melyeknek hire mint legezél-szerűbb gazdasági gépnek a világ minden részei-ben elterjedt;

és kéri a t. cz. gazdaközönséget, miszerint becses megrendeléseivel őt eleve szerencsételni sziveskedjék, hogy így minden kívánatnak megfelelően.

Gőzcséplőt, melyek a magot tisztán kicsépelik, szalma- és polyvától elválasztják, és a gép másik végén a második szélhuzam által újra megtisztítva súly szerint két osztályra vá-lasztva, a zsákba vezetik. E gépeket szerkezetük, munkaképességük, egyszerűségük, és tartósságuk-nál fogva semmi ilyenmű gyártmány felül nem haladja;

Samuelson és társa
 Magyarország viszonyaiha legjobban megfelelő arató- és kaszáló-gépeit,

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által rosz órákat ajánlanak a t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. M kereskedők sem órák, sem — mint állítják — órágyárosok, ennél fogva az órák belső szerkezetéről legkevésbé értelmük sincs. Eladnak például avult lógyművet, pakfongállványban mint új szabatos műszerű órákat, valamint másféle legközönségesebb órákat valódi angol órákú stb. Azért óvakodjék mindenki ilyféle haszontalan órák vevésétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni, forduljon a jó hírnevű **Óráshoz.** ki általában csak az órágyártással foglalkozik.

HERZ M.
Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.)

HERZ M. polg. órák Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. Aussenseiten des Zwettelhofes) számos év óta jó hírnevben részesülő legdusabb tartalmu

ÓRA-RAKTÁRA
ajánlja mindennemű jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzék szerint.

Genfi zsebórák. [471-17, 6---11.]

kitűnő minőségűek a cs. k. kémlészeti hivatal által megpróbálva. Minden szabályozott óráról jótállási jegy adatik. A nem szabályozott drbja 2 ftal olcsóbb.

Férfi órák:	email, 30-36 ft	ellenőrző 40-48 ft	Legnagyobb választék a legdusabb párisi bronz órákban. 18, 20, 22, 25-30 ft-ig; — ugyanaz utóművel 28, 30, 35, 40, 50, 60 — 100 ftal.
Exzist henger ór. 4 rubl 10-12 ft	hölgyórák ar.lap, 35-40 ft	Legnagyobb raktár ingaórákban.	Tulajdon gyártmány, két évi jótállással; Naponta felhuzandó 10, 11, 12 ft. — Minden 8-nap felhuzandó 16, 17, 18, 19, 20, 22 ft. — Ugyanaz óra- és felóráttal 30, 33, 35 ft — óra- és negyedóra-átállással 48, 50, 55 ft. Hónapos regulateur 28, 30, 32 ft. Csomagolás ingaóráknál 1 ft. 50 kr.
aranyker. 13-14 ft	email gyémánt. 38-48 ft	Minden javítások lehető legjobban végeztenek. Vidéki megrendelések az összegnek készen beküldése nagy postai utánvét mellett legpontosabban teljesítenek. Meg nem felelő órák kicseréltenek.	Órák cserébe is elfogadhatók. Külön kívánatra küldök bejött órákért aránylag órákat és láncokat választásra, és a meg nem tartott áruért járandó összeget visszaküldöm.
rugóval 13-14 ft	krisztálylappal 36-45 ft	Keltő órával 7 ft.	Keltő órával, mely a keltésnél gyertyát gyújt 9 ft. — Biztosító keltő, riasztó tűzzel, mely egyszámszámú gyertyát gyújt 14 ft. — Párisi költő óra díszes bronzórákban 12, 13, 14 ft.
kristály üveg, 14-17 ft	kettőslap 8 r. 40-48 ft	Hordozható órségi ellenőrző órák.	Hörgonyfélé, rubinnal, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari órászére, színházakban, gyárakban stb. Ezen óráknak mindegyike úgy van szerelve, hogy hat különféle helyen
hörgony r. 15 rub. 16-19 ft	email gyémántok 50-65 ft	3. 4. 5. 6. 7. 8. 10-12 ft.	Arany óraláncok 18, 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100. ft
fin. exzist lappal 20-23 ft	hölgy horg. órák 40-48 ft	Keltő órával 7 ft.	
kettős fűddel 18-23 ft	jegecsüveg 45-60 ft		
finomabb 24-28 ft	kettős lappal 50-56 ft		
ang. h. kriszt. üv. 18-25 ft	remontóórák 60, 70, 80, 90-100 ft		
horg. hadiór.k.lap 24-26 ft	ket fűddel 90, 100-110 ft		
remontóóra a nyak	Azonkívül mindenféle óranem készletben van.		
nát huzandó fel 25-30 ft	Exzist órák 1-1.50-ig aranyoztatnak.		
rem. kettős fűddel 35-40 ft	Exzist óraláncok 2 ft 50 kr.		
jegecsüveggel 30-36 ft	3. 4. 5. 6. 7. 8. 10-12 ft.		
horg. hadi rem. 38-45 ft	Arany óraláncok 18, 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100. ft		
Arany hengerór.Nr.3ar. 8r. 30-36 ft			
hörgony 15 r. 34-44 ft			
finom. ar. lap 45-60 ft			
kettős lappal 55-65 ft			
aranykő-			
penyvel 65 70, 80, 90, 100, 120			
jegecsüveg. 42-60 ft			
Arany exzist. arilap 60,75			
remontóór 80, 90, 100 ft			
ket. lap. 100, 110, 120 150 ft			
Vadász és munkás remontóór pakfong talpai aranyokban 13-47 ft			
Hölgy órák			
Exzist exzist. 4 és 8 r. 13-18 ft.			
Arany 25-30 ft.			

Sensation!

Amerikai patent. A ki azt akarja, hogy szép s ép fogai legyenek, ezt csak az új villanyos kautschuk fogkefe (serte nélkül) által eszközölheti. Ezen szerfele bizonylatok által magasztalt kefe, serte helyett egészen kautschukból van készítve, a mely a fogról minden ártalmas részt eltávolít; és a kautschukban elektrikai erő is van; a mi által nemcsak tisztít, de a megromlástól is óvja a fogakat; azért már a gyermeknél előnyösen alkalmazható. E fogkefe annyira tartós, hogy egész évig lehet használni és árabbja csak 90 kr.

1 frtért egy gózkészülék az ártalmas légiszívására; Ezen készülék parfümmel töltetik meg, mely a hozzá alkalmazott szeszlámpa által felhevítetvén, az ekként előállított gőz néhány perc alatt a legnagyobb szobát a rozslévegőtől megtisztítja s kellemes illattal tölti meg. Nélkülözhetlen kórházak, iskolák, műhelyek, lakások és salonok stb számára. A készülék aranybronzból igen csinosan van készítve; drbja 11. l üveg parfüm hozzá, — szeszlámpa egyétt 80. Elég 50 használatra.

Személyes vagy vonó-vejelmi végetti fegyverek a legújabbban javított Lefauheux-revolverek biztosítják zárval a kettős mozgással a lövés; egyszeri töltésre egy perc alatt 6 biztos lövés, 1 db 7 millimeter 15 ft, 100. töltés 350; 1 db 9 millimeter 17 ft, 100 töltés 4 ft; 1 db 12 mill. 19 ft; 100 töltés 4,50.

A tudomány új vívmánya: az athempreservatív, — a mely a kilehelésnek minden rossz szagát eltávolítja; minden szájját nélkülözhetővé teszi leg a pipázók számára. Ez essentia; melylyel reggel az aját kikélléltetni; s ennek még kellemes látszó hatása is van. Ezen teljesen új vegyészeti eljárás szerint készült

Ezen cikkek az oszt. birodalomban egyedül a FRIEDMANN in Wien, Praterstrasse Nr. 26. (378-4)

elmozdítására szolgáló a már 100 év óta a földgömb minden részén ismert, **Redlinger labdacok.** 159,045 bizonyítvány, orvosi tekintélyek és magánok részéről elég tanúságot adnak arról, hogy ezen labdacok hatása csakúgyan feltűnő, mint a **REDLINGER-LABDACOK** hatása és sajátjai: Ezen labdacok hathatós olvasztó- és tisztító gyógyszerkeletkezésből vanak összeállítva. A fűhatást az állat bélrészire gyakorolják, a káros hatású anyagokat, tisztáltságot, epét, nyúlós nedveket kihajítják és így az állat dagadását megkeményedését gátolják. Mellék- és próbátunk az, hogy az étvágyat és étkevényt előmozdítják, az epét és vért tisztítják. Ennél fogva 100 éves tapasztalás alapján a következő esetekben üdvös hatásnak a labdacok, 1) Epét, tisztáltságot a hasonló bajok keletkezésnek könnyen. 3) Hypochondria, obstructio, felfúvás és láz, ha ezek állélmód által keletkeztek. 4) Nehéz és kemény székelés. 5) Sárgaságnál, ha ez keményedés vagy májhaj által okozott. 6) A máj, vesemáj, méhnyak, bélbél, ágyantárfajfaj 7) Hasvis kórság ellen. 8) Gilitzák és kor nyulánk nedve ellen. 9) Gyermekek haspuffadása ellen. 10) Bizonyos mellbetegségekben és pedig: lélegzet szorogatás, elnyálósodás, tüdőbaj fejtájás, szédülés ellen, ha ezek erede- tükét állatbaitban veszik. 11) Tavaszkor tisztáltságra és a megrögzött nedvek mozdítására, különösen oly egyéneknél, kik állélmódolt folytatnak. 12) Uralgós és járványos betegségekben ezen labdacok használatát ajánljuk, mert az általuk okozott hatás folytán a járvány nem ragadhat oly könnyen. Ujabb időkben származó levelek azt bizonyítják, hogy ezen labdacok mint **hasznos óvszer a cholera** ellen bizonyultak be. **Redlinger J. C. Augsburgban.** Az osztrák-magyar állam területén Bécs, Praterstrasse 26. Egy doboz ára használati utalással 25 kr. (378-4)

Életszükséglet

ezernyi betegnek, a legtöbb betegségben kitűnő gyógyerejű **Hoff-féle maláta-gyártmány.**
Udvari-szállító Hoff János főraktára Bécsben **II. Kärntnerring II.**

Székesfehérvár, okt. 16. 1870. Én és nőm önnök chocolatejáról, mely **egész gúnket tökéletesen visszaállította.** Félig meddig leszokni akartunk, azonban a tapasztalatra jöttünk, hogy az ön készítményének használatáról lemondás visszacsúszást idéz elő; ennél fogva ön chocolatejának élvezése nálunk életszükséglet. Rendelek 6 font maláta-hocoladet és 2 köteg mell-malátábanonst. Önnök halálkötelezettje

Frank Leo izr. közs. jegyző.

Bécs (Wieden, Favoritenstrasse Nr. 8) (kivonatlag.) Feltűnően szenvedék tüdőbajban, mely rögzött köhögéssé vált, és már felhagytam gyógyításával, mert semmi sem használt, **Önnök maláta-gyártmánya megmentett, a maláta-kivonat-egyszérségér és maláta-kivonat-bombonja.** Ön hasonlíthatatlan maláta-chocoladoporánál köszönhető leggyengébb gyermekemnek már előbb életbeni fenartása, és most én önnök maláta-gyártmánya által tökéletes jólétnék örendek, és most már azoknélkül nem is élhetek.

Felbacher Károly
polgári mérnök, vezérő és helyettesítő a cementöntőben sat.
Egyedül valódi raktár van **Nagy-Kanizsán WAJDITS JÓZSEF** urnál.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank

1871. évi martius 1-től kezdve további intézkedésig folyó számlára betett tőkék után fizet:

60 napi felmondással	6 %
30 " " "	5 1/2 " "
15 " " "	5 " "

Ha azonban a pénztári állomány engedi, minden összeg esekély díj számítás mellett rögtön is kifizetetik.

Ujlaky, Hirschler és fia fakereskedő társulat

Alsó-Domboru-ból utolsó posta Kottori

tisztelettel jelenti a magas uraságoknak s egyáltalán a t. cz. közönségnek, miszerint **deszka, lécz,** és mindennemű **fenyő-épületfából** nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármilyen emű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. cz. közönség további bizodalmat kérnek, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, SCHLESINGER GYULA urnál lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,
Ujlaky, Hirschler & Fia,
fakereskedők.
(529-2)

Wajdits József kiadó, lap- és nyomdatulajdonos, gyorsajtonyomása Nagy-Kanizsán.

Sorsjegytársaság

A legjobbat és legajánlatraméltóbbat nyújtja az általunk rendezett

A) 52 db. sorsjegyre,
melyek a legnagyobb nyereleményekkel és egyenkint 23 húzással bírnak. Ez áll a következő sorsjegyekből:

5 db. 100 ftos magyar	díjsorsjegyből főnyerelemény	250,000, 200,000 forint.
1 db. 15 1839-diki Rothschild		300,000, 280,000 forint.
20 db. braunschweigi 20 talléros		80,000, 50,000 tallér.
5 db. 100 ftos 1864-diki		220,000, 500,000 forint.
1 db. 400 frankos török		600,000, 300,000 frank.
20 db. szász-meiningeni		40,000 forint

tehát majdnem minden hónapra 2-3 húzás esik.

Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 30/400 frankos török sorsjegyre évenként 6 húzással. Főnyerelemény 600,000 frank, legkisebb nyerő 400 frank aranyban és 1 db. 1/5 1839-diki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 ftos magyar díjsorsjegyre, főnyerelemény 250,000, 200,000, ft stb. adómentes, hagonkénti 6 ftos részletekben.

Az első 6 forintos részlet fizetésével mindenki, a 20 részvevő mindegyike, egy részletjegyet kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalvák, melyeknek nyerőből a részlet részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 ftos magyar sorsjegy, 1 braunschweigi, 1 szász-meiningeni és egy részletjegy az 1839-diki Rothschild-sorsjegyről.

B) 3 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 12 frank aranyban és egy részletjegy az 1839-diki Rothschild-sorsjegyről.

C) 1 db. 100 ftos magyar díjsorsjegy eredetiben kézbesítetik. — Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet. — Huzás jegyzékek minden húzás után ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesítenek.

Magaziner és Sterk,
(538-1)
váltóháza Pesten, Deák Ferencz-utca 7-ik szám.

Aug. 16. magyar sorsjegyek, sept. 1-én 1864-diki, okt. 1-én török, nov. 1-én braunschweigi, meiningeni, nov. 15-én magyar, decz. 1-én török 1864-ki, febr. 1-én török, braunschweigi, febr. 15-én magyar, márczius 1-én 1864-diki, meiningeni sorsjegyek.

Zala-Somogyi Közlöny

(a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítője.)

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton,
egész s gyakran másfél vagy két lven.
Nyerkeztől kezdve és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve
Egész évre: 6 ft. — kr.
Fél évre: 3 " — "
Évnyegyedre: 1 " 50.

Hirdetések

A hat hasábon petit sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyitott téren”
egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

M. Kanizsán: KIADÓ-HIVATAL. Keszthelyen: PULY JÁNOS. Pesten: ZEISLER M. LANG LEOPOLD, és SINGER SÁNDOR. Bécsben: HAASENSTEIN & VOGLER, MORSE RUDOLF, OPPELIK ALAJ OS, & NAFTLES HERMAN.

Előfizetési felhívás

ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY

kiterjedve

Sopron és Vas megyékre

csatlakozva

hettközlöny f. évi másodikk évfolyamára.

A folyó év első negyede végéhez közeledvén tisztelettel felhívjuk évfolyamunk előfizetőit, hogy a II-ik évfolyamra szóló díjt ideje korán beküldeni sziveskedjenek; az alkalomból bátrak vagyunk lapunkat továbbra is a t. közönség szives pártfogásába bizalommal ajánlani annyival is inkább, mert a zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos értesítőjévé változtatta.

Igyekszünk ezúttal is a vidék érdekeinek képviselését lehető hiven teljesíteni; a legérdekesebb országos és külföldi híreket szívesen hozni.

Hirdetéseket gyorsan és jutányosan közlünk.

Előfizetési ár:

1871 apr.—jun. évfolyamra 1 ft 50 kr.
" " —szept. félévre 3 " — "
" " —decz. 3 évfolyamra 4 " 50 "

Kiadó hivatal.

Felhívás

a Sopronban alakítandó gazdasági egyesülethez való csatlakozásra.

Az egyleti élet áldásai, azon örvendetes kedvező eredmények, melyeket a polgári tevékenység különböző ágaiban egyedül a társulási észmelésselésítésének köszönünk, s melyek sorából ez uttal különösen a már kiváló sikerrel működő többrendű hitelintézeteket, a légszesz-világítást és a torna-

túzóto egyeletet akarjuk kiemelni, szülővárosunknak haladásra törekvő lakói előtt saját tapasztalásuk s észlelésük után ismeretesekek, — elegendőnek véljük, a figyelmet egyszerűen odairányozni, hogy az egyleti élet sokoldalú s különönmű vívmányait meggyőzőleg constatirozzuk.

Szinte oly ismeretes a napi sajtó által már gyakran kifejtett azon tény, hogy a földmívelés és marhatenyésztés, a mezei gazdaság és szőlészet érdekei még nem találta eddig a tárgyhoz méltó és a körzellemnek megfelelő képviselést és gyarapítást.

A mezei gazdaság terén, — a különben oly élénk és sok oldalú egyleti tevékenység közepette — észlelhető eme hiány pedig annál feltűnőbb, ha figyelembe vesszük azon körülményt, miszerint a legújabb népszámlálás tanúsítása szerint Sopron városában a földbirtokosok száma majd nem 1000-re rúgván, — ekként a mezei gazdaság és szőlőmívelés a lakosság főfoglalkozásául tekinthető.

Nyilvános tény továbbá, mennyire hátrányosan és gátlólag hatnak a mezei gazdaság sikeres emelkedésére a felette nyomasztó adóztatási viszonyok is.

A földmívelés gyarapítását célzó mindennemű haladás — nyilatkozzék az akár a gazdasági szakképzettség körül gazdasági ismeretek terjesztésében, — akár a gyakorlati üzlet terén mívelési költségek megtakarításában, mag- és munkaki-

mélésben, — továbbá czélszerű szerszámok és gépek alkalmazásában, vagy a termelés, jelesen a nyors jövedelemnek javított földmunkálás és tökélyesített marha-tenyésztés és táplálás általi növelésében, — egy szóval mindennemű haladás a jobb felé felette kívánatosnak mutatkozik, s valóban kétséget nem szenved, hogy a gazdasági néposztály anyagi helyzetének emelésével annak erkölcsi gyarapodása is karöltve fog járni.

Ezen fontos nemzetgazdasági kérdés komoly megfontolása folytán alulirottak gazdasági egyesület megpendítésére és életbe léptetésére egyesültek. Minél fogva ezen sz. k. város és környékének minden földbirtokosaihoz, valamint általában a gazdaság és szőlészet minden pártolóihoz azon hazafiúi felszólítást intézik: miszerint a tervezett egyesület létesítésében minél számosabban részt venni, s buzgó közreműködésük és támogatásuk által ezen közhasznú vállalatot hatályosan előmozdítani sziveskedjenek. Alulirottak e célra alapszabály-tervezetet is készítettek elő, melynek közzétételét egyuttal eszközlük.

Aláírási izek s az alapszabályok tervezete következő uraknál vannak letéve: u. m. Csöndes Ferencz, Flandorffer János, Manitius F. L. Meyne János, Schindler Ferencz, Seyring Adolf, Trakl Mihály, Thirring Károly, Unger Mihály, Wurm Mihály és Zehetner György uraknál.

Mihelyt 300 tagnak aláírása által a

társulat megalakulása biztosítva leend, — az alapszabály-tervezet felülvizsgálására és a megalakulásra még szükséges egyéb intézkedések feletti tanácskozássra az aláírt tagok által közgyűlés tartására fognak egybehivatni.

Bauer Ferencz, Bosch Gáspár, Bruckner Tófor, Flandorffer János, Lunkányi Károly, Meyne János, Otcoska Ignác, Szilvási Márton, Thirring Károly, Trakl Mihály, Unger Mihály, Wurm Mihály, Zehetner György, Zwirschitz János.

Pályázati hirdetmény.

A földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministerium a fennálló vagy még felállítandó gazdasági tanintézetek, vinczellérképezdek és földműves iskoláknak jól készült tanárokkal leendő elláthatása, esetleg vándortanítók kiképzésére céljából, a következő 1871/2-iki tanévre hat, a gazdasági tanító pályára készülő fiatal embert szándékozik egyenkint nyolcz száz forintnyi államségély mellett jelesb külföldi tanintézetek látogatására kiküldeni.

Ezen hat ösztöndíj elnyerésére pályázat hirdetettik a következő módzatok mellett:

1. Pályázó tartozik kimutatni:
 - a) korát és egészségi állapotát,
 - b) eddigi tanulmányai és erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítványokat. Fel-sőbb gazdasági tanintézetet sikerrel végzett

TÁRCZA.

Mit nem beszél ez a világ....

Mit nem beszél ez a világ utánam,
Pedig roszban életombon so jártam.
Megkeresi más szemében a szájkát,
Még ő — tudom — száz annyitól alig lát. —

Vakon itél, miszem adok én rája,
Még azután másnak is van hibája...
Aki gyakran ketté tör a pálcát,
Fogadok, hogy nem ismeri önmagát.

Egyik tesszem: rátartósnak mond nagyon,
Már atyá! azt kerekben tagadom;
Leikem ugyan megválasztja emberét,
De ezzel a becületnek soh' sem vét.

Mond a másik: takarékosab lehetne;
Már az igaz, én se szólok ellene.
Ámde nem is panaszkodom senkinek,
Hogy az Isten mért teremtett szegénynek.

Az is mondják — sok a baj! — hogy gyakorta
Fél szeretet önteni a garatra,
Vétkes ebben az örökös bubánat,
Mely a sorssal lépten-nyomon megtámad.

Oh! vagy talán szerelmem a fő bibi?
Ép azért fáj rágalomtól bűnhödni:
Hisz ha oly nagy véték az a szerelmem,
Ugyis régen kárhozat őt azivemen. —

HAJGATÓ SÁNDOR.

Az ember gondolatját Isten vezérli.

(Beszély P. J. után)

A leáldozó nap utolsó sugarait veté egy ablakra, melyből a szeretetre méltó Antonia — hollófürűtől fejtő-kezőre hajtva — epodátelti tekintettel nézett a távolba. A tarka színezott virágok dua illatát árasztának a kis gunyhó

körül, de ezen buja tonyészott virágok nem voltak képesek a hölgy figyelmét magukra vonni. Antonia szeméi a távolban egészen el voltak merülve, de mitsem láthattak, mint a messziről látszó Malbourghotto falut, mely egy nagy hegylécztől volt körülveve.

— Ó nem jó — libegte a hölgy szomoruan, s egy mély sóhaj vala hallható.

— Hol késhetik? — ekkor hárfájához nyult, s a szerelem hangján így kezdett énekelni:

Csendesen repül panaszom
Bérezveste völgyön át;
Mégis mindentit e kinom
Hangja rezi bus dalát:
— Ah Rudolf! az édes ajkak
Zengik est az ég felé;
És ósinto vágyak szállnak
Mossze szép vidék felé.
— Ah de mért eped szívem hát;...
Mért van öröm a szerelem;...
Ha e drága kedves karját...
Válva hagyni képtelen?

Ekkor ősz atyjának szavai hallatszottak a mély völgyből, s Antonia meglepetve futott eléje. De az atyának szeméi nem nyugodtak oly örömteljesen szeretett gyermekén mint egyebkor, arczvonásai zavartak voltak, s mély bú ilt a barázdás homlokon, s amint a szelid lány gyöngy ajkaihoz szorítá a naptól éggett kezeket, s egy pillanattal mintegy kérdeni látszott atyja busongását, akkor az öreg szeretet-teljesen kebléhez szorítván kedves leányát s így szólt: — Oh Antonia kedves gyermekem bárcsak nyájasságod forrása soha ki ne apadna! — Atyám! rebegé a lányka megszorítván atyja kezét — hogyan kételkedhet ezen!

— Üljünk le kedvesem a kertbeni árnyas hársfa alá — folytató az ősz komolyan, — mert neked még ma sokat kell tapasztalnod, s azután tetszésed szerint határoznod.

A mint a mondott helyre elérkeztek így kezdé az öreg:

— Tudhatod kedves lányom, hogy tartományunk legyőzetett, s a győzelemittas frankok már határunkba léptek mindent elfoglalandók; eyről meggyőzhettek a szapora ágyudörgések. En gyanitom, hogy az ellenség az országutat elnem hagyandja s így kis völgyünk meg lesz mentve. De az országutoni haladása igen nagy nehézséggel jár, s nem tudja elszórt csapatait összpontosítani, hogy egész erővel a tartomány szivéig hatólhasson, azért száguldoznak e horgya vidék felé, hogy a sziklákon keresztül utat törhessenek. De Auguszt vitéz csapatja őrti e sziklaútat, s ágyui fel vannak állítva, hogy e bős csoportot, mihielyt közelíteni mer, egy pillanat alatt elcsapthessék. Amint észrevehetni a hegycsúcra siet, hogy az ellenséget biztosabban üdvözölhessék.

— Holnap hajnalban Rudolf is elfog men-ni hazája védelmére.

— Antonia mért vagy oly halvány, s mért könyeznek szemeid? Lányom! bátorodjál, s halld atyád szavait, ki alkalmasint utólszor van oldalad mellett.

— Sohasem szoktam én gunyhóm magányában sokáig maradni — gondolta magában az aggastyán; én mint a winei nagy kereskedő fia gazdag palotákban laktam, s derék nőm oldala mellett megszóktam mindazon élvezet, melyek egy jó birtokú, s szükségét nem látó családban elkerülhetlenek. Kereskedésomban mindentit a szerencse követett, s ez okozta, hogy Olaszhon legnagyobb kereskedő városival érintkezésbe jöttem. Gazdag, tekintélyes, nőmnek bálványja, minden jó embortól becsültetve a földi boldogság tengerében usztam. Ez felcsigázta kevélységemet, s bizván mindenkor a szerencsében, minden megmondás nélkül a legmerészebb vállalatokra adtam magamat-ugy

annyra, hogy ezek legtöbbször sikertelenek maradtak. Ekkor tanultam tapasztalni, hogy a gazdagság némely egyénekre valódi átok, arczom becsott a busongástól, nem volt egy nyugalmas ójjelem, hanem borzasztó álmalak mint rémképek jelentek meg előttem, az aggasztó gond elhomályosítá szemecimet, hűtlen lettem nőm, s hideg minden társaság iránt, míg végre nyomasztó szegénységre jutottam.

— Így ültem én vassal fűdött pénzes lédámon, s annyira belemerültem a számítások tömkelegébe, hogy napjában alig engedtem egy órát pihenésre. Egy napon épen unalomból szabadba menvén az országuton megpillanték egy bérkocsit földölve, melyből a kocsis egy ájult nőt húzott ki. Egy alig 3 éves kis leány volt e számandó karjain. Es meglepetve odaugrottam, s enyhítettem a mennyire lehetett e szerencsétlen sorsát, felségítettem a bérkocsira, s a kocsisnak meghagytam, hogy lassan hajtson házam elé. Oda vitte tehát a botogot, — ki a kocsis mondása szerint francia nő vala, — lefekteté s orvosért sietett. Az orvos kinyilatkoztató a botog állapotát, hogy velejében történt a sérülés. S valóban igazat szólt! Több napig eszmélet nélkül feküdt a beteg, s nem sokára bekövetkezett a velögyűladás.

— Végre egy este felébredt, engem ágyához inte, s különös bánathangon így szóla:

— Élttem végéylátom közelíteni, s örömet is itt hagyom ez életet, mely annyi könnyembe került; de a gondolat, — hát gyermekem?! — még utolsó küzdelmemet is nohezíti. Mégis nyugodtan halok meg, de kérlek, tedd egy hal-doklónak utolsó kérelmét. En vagyok — monda hosszú szünet után — Marquise Karesurt. A frankforradalom rémnappjai elől bujdoskoltam ki hazámból, férjem pedig a király iránti hűsége miatt sötét börtönben bűnhődik, s minden órán várja a halálos ítéletet. Megmentett

egyéneknek más folyampók felett elsőbbség adatik,

c) a gazdasági gyakorlatban szerzett ismereteit,

d) nyelv ismereteit,

e) tanítási vagy előadási képességét a mennyiben e pályán már működött vagy e tekintetben képességéről kísérletet tett,

f) azon tanszakot, és tanítási kört, melyen működni különös hivatást, vagy hajlamot érez,

g) esetleg irodalmi működését, vagy irályának egyéb mutatványait.

2. A teljesen felszerelt folyamodványok folyó évi augusztus 15-ig a földmivelés, ipar és kereskedelem ügyi m. kir. ministeriumhoz nyújtandók be.

3. Az ösztöndíjt elnyerők a jövő 1871-iki teljes tanévet egy az általuk választandó szaknak leginkább megfelelő külföldi tanintézetben, esetleg az innen adandó utasításban kijelölendő helyen és módozatok alatt tartoznak töltetni.

4. A kiképezetési évet jó sikerrel végzett ifjak gazdasági szaktanítói állomások esetleges betöltése alkalmával az említett ministerium által előnyben fognak részesítettetni, a nélkül azonban, hogy az az illetők alkalmazására nézve kötelezettséget vállalja.

Kelt Pestén 1871. mart. 15-én.
A földmivelés, ipar és kereskedelem ügyi m. kir. ministeriumtól.

Életbiztosításról.

Az új „Hazai életbiztosító bank” — Vaterländische Lebens-Versicherung-Bank — kibocsátott tarifái meglepő kedvezmény a illetőleg előnyben részesíti a közönséget, mire nézve elmulasztatlan kötelességünknek ismerjük több vonatkozásban e nemcsin versenyő társulatot ismertetni.

1870. május 15-én a biztosítási tőke 3,350,000 forint volt.

Elnök: herczeg Jablonowszky Károly.

De nézzük az életbiztosítás jelentőségéről nézeteket:

Az életbiztosítás, a legközelebb mult években még aránylag kevésé használva, lassanként a nép köztulajdonává válik. 1706 óta Angolországban megismertette, ott először a legszorgosabb gondoskodásnak örvendezett, úgy hogy jelenleg a nagy társulatoknál 2000 milliónál több van biztosítva, ide nem érve a más segélyezési célokat is előmozdító és több ezerre menő „friendly societies” ezimű társulatokat. Bár mennyire hatályos is ezen eredmény, az amerikaiak mégis csakhamar túlhaladták mesterüket, úgy annyira, hogy most Amerikában már majdnem minden nagyobb városunk meg van a saját életbiztosító intézete vagy több is, és több ezer millió dollár rug az utolsó évekbeni üzleti összegük.

Javaim egy részével, s szívem alatt lévő gyermekemmel átbarangoltam egész Németországot, epedve várva azon pillanatot, melyben ismét hazám földjét szokolhatom. Nemrég olvastam egy nyilvános lapban, hogy Karsurt tábornok tudakozódik elveszett nejéről, s kéri, hogy minél előbb életbe léte esetére Olaszországba siessen. Ugyanis Robespierre halála után a börtönök kiplyittattak, ő szabadon bocsájtatott, s Rómát rendelé találkozás helyül, de én azt többé életben

Az ég másképp akarta, mert éltöm vége nincs mesze; azért kérlek még egyszer, teljesítsd a haldoklónak egy kérését. E haldoklót, melyben minden vagyonom van, kézbesítsd férjemnek, s tudósítsd őt, hogy még utolsó lehelletemben is ő volt eszemben, s hogy gyermekét malad fogja találni.

A nő megkísértette a további beszédet, hanem arczát halálveríték futotta el, teste rángatózni kezdett, szemei megtörttek, még egy sóhaj hallatszott kökölő ajkáról — és a marquis nem volt többé.

Ném Philomela sürü könyűket hullatott a boldogultért, s a gyermeket annyival nagyobb szorgalommal ápolta, mert mi gyermektelenek voltunk.

Hónap, hónap után mult, a meghaltak kívánata mégsem teljesített. Ném semmi áron sem akart a gyermekét megválni, mert igen megszerette, s én sem voltam oly állapotban, hogy a marquis akaratját teljesíthettem volna. Mert amint én a láda tartalmát egy héttel a marquis halála után megvizsgáltam, a mely a drágakövek és pénzértékben 10000 aranyat tett, abban egy levél is volt, melynek elküldése szerencsétlenségem alapja leendett volna. Ugyanis merész vállalkozásaim dugába

Legutóbb tört magának útát ezen biztosítás neve Németországban és Austriában, de most már itt is hathatósan terjed. Valamint a társítás elve jelenleg különösen Ausria s Magyarországon érvényre jut, így az egyesületi ügy legnemesebb vívmánya az életbiztosítás is itt tanopl legelsőbb diadalait. Egyetlen egy évben ezen magasztos intézmény több pártívrő tes szert, mint azelőtt évtizedekben, mindenestre örvendeztető haladás, melyet eddig a nép jólétének minden barátja joggal irigy lehetto a prakticus angolok- és amerikaiaktól.

S nem csak naponta növekedő népszerűségnek örvend az életbiztosítás, hanem a kormány és a törvényhozás is élénkebb érdekekkel vjéseltetik irányában. Ezen intézmény meg is érdemli azonban ezen mindenfenn előbb kerülő rokonszenvet, mert a takarékosagot a legszelb rendszerre fejleszté ki, egyes csakély öszszegeket úgy sommákká növeszteti, a családi szeretet eredményeképen a családi jólétet, a takarékosag és rend iránti tisztónt, és ezzel a nép boldogságát, melynek amazok mind megannyi támpontul szolgálhat, hathatósan elő mozditván. Ha a múltval államokban a szegénység és az inség megszüntek rémképek lenni, az nem csakély részben az életbiztosításnak köszönhető, mely a balsors csapásainak súlyát enyhíti és az inség percében segélyt nyújt.

Valóban magasztos és áldásdús a halálcaestrei biztosítás alapeszméje.

Ha mai nap már nem mulasztjuk el házunkat, készleteinket, gyárunkat, áruaktárunkat a tűzkár ellen biztosítani, ha a földbirtokos bizonyos díjt fizet, hogy földjét a jégeső által előidézhető kár ellen biztosítsa, ha az ipar és a földterményeit a szállítás eshetőségei ellen biztosítjuk, hogy ne látnók át, miszerint fontosabb ennél még, hogy önmagunkat és a mieinket azon nyomortól megóvjuk, melyet a bizonytalan jövő, melyet a halál magával hozhat.

Legfőbb tulajdonunk az élet, és az az adja meg minden egyébnék értékét. Valamint minden vagyonnak, így az önberbi életnek is anyagi tekintetbeni értéke mebecsülhető, különösen, ha ez mások létélőösszefüggésben áll. A családtyának élto a legbecsesobb tulajdona a családnak, mely legalább azon jövedelem szerint becsülendő meg, mely annak halála folytán veszendőbe megy. Vagyonunkat minden eshetőség ellen biztosítjuk, és életünket a folyvást felettünk lobogó veszély ellen, a biztos habál tudatára ne biztosítanók!

Oly becses értéket, mint az élet, kockáztatni, anélkül hogy az ideje koráni halál következményeinek elejét vennök, a nélkül, hogy a tortiesztő erő pótlásáról gondoskodnók, az sok esetben a férj és atya kötelességei elleni vétsége, úgyszólván legsúlyosabb mulasztási bűne, mely feleségén, gyermekeken bosszolja meg magát.

Minden családtya, s ha csak egyszerű munkás is volna, köteles magát az övéi tulajdonának tekinteni, mely a sors minden csapásai öken biztosítandó, azon arányban a melyben ipara a létértékét képviseli. Ha a tőke, az élet, el is vész, legalább annak haszonélvezete biztosításassék. Minden józan gondolkodású férfi ebből szent kötelességet felismerendi, és ekkép rokoni iránti szeretetét örökösíteni, úgy, hogy azok emlékéit még halála után is áldani fogják. A halálesetrei biztosítás által, elvállalja a biztosító intézet az elhaltak szerepét, alkalmat

döltek, egy idegen család, melylyel én összeköttesben álltam, megbukott, s azon nagy öszszeg pénzt, mely rám esett, a láda letartóztatása nélkül kifizetni képtelen valék. Nem maradt volna más szánómra, mint szövevényeim rágalma s lenézése, nőmnek jajveszékése, s a fogság nyomasztósága.

— Ekkor egy hang suttogá: — Esztelen, te epesztet magadat, holott bírod azt, mivel magadon segíthetsz. Használd fel a rád bizott kinészt, s bizonyosan jobban fogod használni, mint ama tábornok, a ki hazád ellensége, s talán életben nincs már. A gyermeket úgy tekintsd mint tulajdonodat, s élted végén tedd javaid örökösévé.

— E kísértő eltűnt, s a bűnös beleegyezést a tett követte. Általános volt a csodálkozás, hogy adósságaimat kifizőttem, s kereskedésemet úgy fiztem, mint az előtti; határtalan bizalmu volt most irányomban a világ, s minden oldalról sereglettek hozzám úgy, hogy elbízván magamat, még egyszer rábíztam magamat a szerencsés szárnyaira, míg végre oly örvénybe keveredtem, melyből kiszabadulni lehetetlen vala. Hiába volt minden törekvésem, Isten keze igen ráj nehezült. A elemek dühössége szövevényezett ellenségeit gonoszságával, alig mult el 2 év, már ismét a nyomor ajtajánál voltam, azon különbséggel, hogy most a vétek törhe is nyomott.

— Ekkor öszszeszedtem javaim hátralévő részét s sötét éjjel lányommal e völgybe futottam s a kis kunyhót építettem. Tapasztalásom s kereskedési tudományom óvtak meg a borzasztó éhségtől. Philomelát, kedves pómet megölték a bánat, s gyermekem — óh kedves lányom! — e szavaknál, térdre esett a lány előtt; — Óh szerencsétlen Antonia! — s ezen

nyújtán a hátrahagyottaknak egy új lét meg-alapításához, s megakadályozván ekkép a háztartás felbomlását, és az elszegényedés által néha előidézett elfajulást. A gilyl vigasztaló lehet utolsó pereztünkben kötelességünk teljesítésének öntudata, ép oly aggasztó lehet azon szemrehányás, hogy a mieink jövőjét könnyelműen eljásztuk, s gyakran lehet biztosítottak-tól hallani, mily könnyű szívvel vészedék napi munkájukat, mióta a jövő iránti aggasztó gond-uk már nem nyugtalanítja.

A takarékosag maga nem olégséges, a megtakarított fillérek egy bizonyos öszszegig leendő szaporodása hosszabb időtartamot igényel, de hányszor nem nyulunk megtakarított-hoz, vagy szaktjuk félbe a betételeket a leg-jább szándék mollat is?

A takarékpénztár különben is csak a tőkét és a kamatokat térítheti meg, melyek csak határozott időszak lefolyása alatt szaporodhat-nak fel egy bizonyos öszszegig, mely ézél azonban korábbi halál által megfusiúttathatik.

A biztosítás azonban erkölcsileg kényszerít a következtetésességhez; gyakran sokkal többet eredményez a tőke és kamatoknál és a halál esetére a bizonyos öszszegot folyóvá teszi, arra való tekintet nélkül valjon mennyit kapott ezért. — Egy valamennyiért és valamennyi egy-ért — ezen elv legszelb alkalmazását találja. Az egyik soká él, az intézet nyer a másik előbb hal meg, s az intézet veszít és az előbbeni nyereséggel fedezheti a veszteséget. De ha sokáig él valaki, még sem tesz be többet, mint a bank annak időjében megtérít, legfőkébb, hogy kevés vagy semmi kamatot nem eredményez. Ezen csakélyebb kamat felérték azonban mindenesetre azon értékkel bíró öntudat által, hogy rokonainkról gondoskodtunk, a vesztésé meg mindig nyereséménynek mondható. Különbön, ha a biztosítás nem is köttetett volna meg, azon kis öszszegeket nem is lett volna mindig szándékunkban sem, s így a hosszú életnek kedvezőtlen eshetősége nagyon is csakélynek tűnik ki.

E szerint a vagyonosnak betétele, ki a dolgoznak haszonhajtó oldalát tekintti, minden veszélytől ment, s csakugyan találunk is az intézetek névjegyzékében nagy földbirtokosokat és pénzes embereket, kiknek vagyona milliókra rüg, sőt hercegi nevetek is. A létnek ezen haszonkémlet korszakában valózatosságánál a biztosítás a szükség perczeiben nyújtja segéd-kezt. Ezen szempontból is annyival inkább kényszerítő szükség arra nézve, ki öszze, vagy kéze munkáján, ipar vagy fizetéséből él, ezen átruházatlan tulajdont biztos vagyonná átalakítani. Gazdag emberek számára az életbiztosítás csak feltételeken előnyös és szükséges, például hitbizományok birtokosainál egyes családtagok biztosítására, földbirtokosoknál általában az ingatlanok együttes egykézre való öröklél hagyása mellett a többi örökösöknek aránylagos biztosításának létesítésére, jétékony alapítványoknak különös áldozatok nélküli hátrahagyására sat. de a kereskedők, iparosok, hivatalnokok, tanítók, ügyvédok, orvosok számára, a biztosítás előnye nem igényel bővebb magyarázatot.

A kereskedőre nézve, ki hitele után él, a halálesetrei biztosítás: üzleti tapintata, igényelt csakélyvénye, miután ez hitelt erkölcsileg növesztí, a mennyiben ez által elővigyázata és jó házigazdái tulajdonsága kitünteték, de anyagi-

gyermek, kit lelkiismeretlenségem állása — vagyontól megfosztott — te vagy Antonia! — Vétkem iszonya s a könyvtak, mely igaz bánattól származik, elégtelen ama sobnak onyhítésére, melyek évek óta belsőtmet rongálja. — Hidd a boszulló eget, s átkozd meg élted boldogságának zavaróját, csak arra kérlek, ne távozzál el tőlem!

— Ah! — kiálta a lányka gyöngéden, s a levortnek kezét mellére tette. — Felejtél el a setét multat, s maradj ezután is mind eddig jó atyám! Én éltömnek neked köszönhetem, s mi lett volna belőlem a jó anya ápolása nélkül. Amit egykor akarodt ellen tőlem elvontál azt szereteted s ápolásod kipótolta; sohasem kívánok megválni e csendes magánytól, s a magas jéghegyektől, melyek minden reggel engem közzöntenek, hol találhatnék én a szivtelen világban oly barátságosan mosolygó virág-kertecskéket, mint ez; s hol találnam fel ama szent békét, mely itt számomra kézen van. Azért üzd el atyám agyából e kompr gondolatokat, s enged, hogy ezután is kedves Antoniad lehessék.

— Jámber gyermekem — felszóla a kimerült öreg, — te buborék gyanánt játszadozol vézró szivemen; hanem halld tovább: Ha én már nem leszek, vagy pedig te a világ gyönyöreit éldelni akarod, itt o la alatt van egy ládában születésed bizonyítéka. — Hadd nyugodjék ami a földbe van temítve — szolt haragosan a lányka.

Ime itt ez emlékpénz — folytatá az öreg — melyet haldokló anyád nyakáról vevék le, itt láthatod kedves szüleid képmását. — Antonia szeméi könybe borultak, midön az öreg oda adá az emlékpénzt, melyen egyik felöl egy

lag is támogatatták, a mennyiben a házának mindidig realitással érteke van.

Mindenki, logyen az bár a társadalomban legfőbb vagy legesekélyobb rangú is, az életbiztosításban előnyét fogja lenni. A mindennapi filléryi megtakarítások ép úgy biztosítják a szegényes viszonyok közt élőknek családját a nyomor előtt, a mint a nagyobb mérvű megtakarítások a biztos birtokállapotot váratlan megingatásoktól megóvják.

A hazai életbiztosító-bank biztosítékai. Egy jól rendezott életbiztosító társaság szilárd fennállásának főbiztosítéka abban rejlik, hogy intézményei a mennyiségtannak a természet törvényével egybevetésé által képezott rendíthetle alapon nyugodjanak. A tudomány és tapasztalat a halandóságot bizonyos számokban megalapította. Az intézetek ismerik az elvállalt veszély nagyságát és a szükséges öszszeg magas-ságát, mely a követelés és tartozásoknak egyensulyba hozására igényeltetik, mi az által tartatik fenn, hogy a folyó kötelezettségek mindig kellelőleg fedezve vannak. Az életbiztosító intézetek a beszolgált díj-pénzeket a biztosítottaknak reájok bizott vagyónának tekintik, mely a mennyiségtanilag kiszámított halandóság szerinti veszély értékeig mindenesetre kellelőleg fedezendő. Általában elismert dolog, hogy a díjtartaléknak pontos és lelkiismeretes megalapítása az első és legfontosabb biztosíték. Ez tiszta életbiztosításoknál nagyobb, mint az ugy nevezett vegyes intézeteknél, melyek túzkár elleni biztosítások mellett életbiztosítással is foglalkoznak, minthogy a „Nuova Società” példája szerint, — valamennyi üzletág alapja egyetemleges közösgéül szolgálván, e szerint az életbiztosító osztálynál befolyt pénzek rendelkezésük alól el is vonhatók. A porosz törvényhozóság fel is ismerte e veszélyt, a mennyiben az életbiztosításnak egyéb biztosítási nemekkel együttes kezelését tiltotta.

Főleg kölcsönös életbiztosító intézeteknél a díjtartalékhoz épenséggel nem szabad nyulni, miután itt részvényeseknek ellentétes érdekei nem fognak szönyegnek, és senki érdekében nem lehet ezen biztos alap megingatása. Ha azonban a díjakkal való kezelés lelkiismeretlen, ha a jelennek: — az osztadéknak — a jövő: — a folytonos fizetés képességé — feláldoztatik, akkor a legnagyobb részvénytőke sem olégséges az intézet életképességének fenntartására. A részvénytőke e szerint életbiztosításoknál csak mellékes tényezője, mely a biztosítást drágábbá teszi. — Menjünk végig részvényekre alapított életbiztosító-intézetek során s majd a legtöbb-öknél egy 2 milliónyi névszerinti tőkét találunk, niből azonban csak egy millió 30%-kal van kibocsájtva, úgy, hogy az üzlet tényleg csak 300,000 ftal kezdett meg. Ezen 300,000 ftból egy ismeretes, most „nagy” intézetnél például 100,000 frt az alapítási költségek s majdnem az egész fennmaradt öszszeg egyéb előmunkálatok fedezésére fordítatott, úgy, hogy azon társulat, ma a díjakkal már milliókra menő alapot gyűjtött, az első évben, semmi tőkével sem bírt, és ezért mégis a részvényeseknek örökké lekötve marad. Elégge jellemző, hogy azon intézetek, melyek semmi vagy csak kisebb alaptőkével kezdettek működésüket ma Európának legvirágzóbbjai.

(Folytatása következik.)

halvány nő, kecses arczvonásokkal, másik részről pedig egy harez-olított sórtu vala látható.

— Oh legkedvesebb emlékem! — sikoltá a lányka, s azon pillanatan földre rügött.

— Kedves gyermekem — kezdé Endre hosszú szünet után, a bánat és szeretet vegyült hangján, még egyet akarok neked mondani: Amint én ma Malbourghetto faluban az ellenségtől tudakozódtam, Cettini Anselm s falu szatősa boltjába intvön, nagy bevezetés után így kezdé beszédét: — Endre ur, nekem nőre van szükségem, ki a gazdaságot vezesse, a mivel bírok, az boltomban néhány becses kolme, gazdagnak senkisen mondhat, hanem boldoggá egy tehetne s ez ön; — én — mondam csodálkozva; — igen — viszonozá ő; — adja önül lányát — folytatá szenvedélyesen, — én őt régen szerettem, s oly nagy megindulással legeltettem szememet rajta, midön a szomorúak vigasztaló apjának képe előtt imájt rébegette, s bünei elengedéseért könyörgött. Az ellenségtől félelem, ön nyomoru állása, a lány alligya-tottsága s lakásom, mely ellenség ellen valódi véd-falul szolgál, ezou okok határozta véleményem kijelentésére, melyet még ma kunyhódban akarom elvégezni, ha vélotlenül öszze nem találkozunk. — Szavamat adom uram — válaszoltam kis mefontolás után, Cettini ugyan gazdag — de

— Rudolf bírja szivemet — szolt a lányka — ő nemes, ha szegény is, — s sietett atyja előtt megmondani, hogy szövevények csak halál által bontathatik fel.

Ekkor lépések hallatszóttak, — Rudolf jó — szolt a megdöbbsent lányka s futott az ifju elé.

(Folytatása következik.)

Gr. Bethlon Ferencz 10 ezer forint értékű gyémántját a francia sebesültek a árvák javára ajánlotta fel. — A porosz hivatalos lap igen érdekes visszapillantásokat hoz a háború folyamáról. A háború 1870. július 29-én lett megüzenve, 1871 febr. 16-án ért véget. Tehát egészben véve 210 napig tartott; július 26-ig az összes német haderő mozgósítva volt, 13 nap alatt pedig a trier-landauai vonalon állt. A vaspályák naponként 42,000 embert szállítottak. A tulajdonképeni harc csak 180 napig tartott. A német hadak ezalatt 150 kisebb nagyobb ütközetet, 17 nagy csatát vívtak, 26 erődített helyet elfoglaltak, 11,650 tisztet és 364,000 embert elfogtak, 6700 ágyút, 120 sást és zászlót elvettek. Átlag tehát minden óra 26 ütközet, 3 csata, 14 vár, 1950 tiszt, 60,500 katona, 1110 ágyú és 20 sas vagy zászló esett. — Tényleg augusztusban 13 ütközet, 4 vár, októberre 37 ütközet, 3 vár, novemberre 10 ütközet, 2 csata, 7 vár, decemberre 30 ütközet, több csata, 2 vár, januárra 49 ütközet, 3 csata, 5 vár, végül februárra egy vár esik. Páris ostroma 130 napig tartott, mely idő alatt 22 nagyobb kitörés történt. 3 tengeri ütközet is fordult elő. Ez a nagyfontosságú harc folyamán csontváza. — Hugo Károly meghalt. — A német császár 17-én ért Berlinbe. — A királyné Eötvös bárónénál tett látogatást, mely majdnem félórát tartott. A királyné igen részletesen tudakozódott az Eötvös család minden tagja után s a házból levőket bemutatatta magának. Aztán félkörte a bárónét, hogy mutatná meg neki az üdvözölt dolgozó szobáját s a helyet, a hol meghalt. Eötvös iróasztalánál a feleséges asszony néhány pillanattal megállt s elmerengve sohajtott fel: „Itt dolgozott tehát az a nagy szellem! S a helyre nézve, a hol Eötvös kilehelte neműs lelkét, könyvek gyűlték a feleséges asszony szemébe. Kinn, a királyné fogadtatá látna, sok ember gyűlt össze, s midőn a királyné a házból kijött, a közönség lelkesedve eljött. — Párisban nagy zavargások vannak, Thierst letették, a poroszok vissza-készülnek nagy haderővel Párisba. — Napoleon öcsészsár fényes kísérettel Angolországba utazott. — Hátszeg és Fogaraszvidéken sok zerge van. — Atemesvári színpadon Murat Effenai temesvári török consul által írt „Ilü Selim sultán“ című szomorújátékot adtak elő nagy sikerrel. — Posten a Ferencziok templomában husvétkor 60 nő énekkarral működik, élén Wencheim Krisztina grófnő áll. — A Teleki-féle pályadíjat Szigligeti nyerte el. — Udvari bolond“ című vígjátékával. — Szent-Pétervárott cholera dühög. — Mutzigban (Strassburg mellett) a badoniek huszonhat óda való lakost, mivel fiai „franc-tirours“ök közé léptek — elfogták s egyszerűen agyonlőtték, de a vad esorda még ezzel meg nem elégedvén, a kivégzetteknek orraikat és füleiket levágták s az ekként megcsontított hullákat a templom falára egymás mellé felaggatták, melléjük pedig egy táblát szegtek, mely a következő tartalommal: „A ki e rendkívüli, s közszemlére kiállított tárgyakat eltávolítani megkísérlelé, az golyó általi halálának osik martalékul.“ A szörnyes cselekedet az egész hónapig, az összes lakosság borzadásiára függve maradtak. És ez istentelen tett elkövetői, nem szégyenlik magukat a művelt nemzetek közé számíttatni! — Az első pesti hazai takarékpénztár évi forgalma 58 millió frt volt. — A trónörökös francia trónörökös 16-án ilte 15-dik születésnapját.

(Irodalom.) — Lapunk mai számához van mellékelve a legújabb magyar képes-irodalmi folyóirat, a „Magyarország és a nagy világ“ előfizetési felhívása. Mi, kik e lap minden számát feszült érdekléssel kísérjük, a felhívás következő szavait csak megköszönhetjük: „Szószaporításnak tartjuk arról beszélni, mit adunk a lefolyt évszázadban s hogy mint feleltünk meg egy a várakozásnak, mint ígéreteinknek.“

Minden száma a lapnak tükrö a világeseményeknek, s legutóbb vizshangja a jelen történelmnek. Jankónak ép oly szeretetreméltó, mint művészi kivitelű életképei, egy a többi kitűnő metszet egyaránt lekötő figyelmünket.

Az utolsó előtti számban a következő rajzokat találjuk: Bogovics Imre, a horváth-szlávon minister-tanácsos életmű ábráképét; a háborúból hazatért zruv, amint családjának és ismerőinek mesél; a falusi borbély (egyike Jankó sikerültebb képeinek); párisi mészárszék a katastrófa előtt és után; egy bomba rombolása egy Páris melletti nyaraló tornábján; két képet Róma ókorából; (a hasonczimű általános föltűnést okozó műhöz) végre a „magyar himnusz“ szövegbe nyomott hangjegyekkel, s jellemző oszmányi rajzokkal, mely első e nembeli kísérlet. A zenerovat megérdemli, hogy minél hathatósabban pártoltassék a közönség- és műveltség a kiadók részéről.

A 12-ik (legutóbbi) szám gazdag szövegbe nyomott képek: A pesti közmunkatanács vezérférfiainak eszmény-körrajzolatokkal díszített areképei, u. m. Tisza, Reiter és Országh; a jövő est 4 óráig tartó előadás, és az építendő post- és táviratépülettel; gyászoló francziák; s végül a német birodalom császárjának, és a többi német fejedelem 15 hatásosan rajzolt areképecsarnoka.

A nagy közönség nevében köszönet a kiadónak és szerkesztőnek, hogy oly kevés, de gyedőre csak 2 forint előfizetésért, ez árba még egy egyszerű s hatásos jutalomképet: (Az 1870-71. évi háború és béke emlék lapja) is bold számítva — annyi erőt és áldozatkészséget fejtjenek ki.

A „Kis Ujság“ előfizetési felhívását kaptuk, s készséggel ajánljuk a szűk közönségbe e valóban jó kis gyermeklapot, mely az utóbbi időben, különösen édes rajzai tekintetében, szépen haladott előre. — Előfizetési ára április hó 1-től az év végéig 3 frt, szept. végéig 2 frt, jun. végéig 1 frt. — A pénzesz Dolui Gyula a „Kis Ujság“ szerkesztőjének, Pest, Sándor-utca, 12. sz. ezimzendők.

Ugyancsak lapunk mai számához van mellékelve „Kis Lap“ című új képes gyermeklap előfizetési felhívása. Az első számú tartalom és igen sok szép képpel jelent meg. Bővebben az előfizetési felhívásból értesülhetni.

Beküldött hozzánk is: „Die deutsche Wacht an der Donau“ című lap, melyet Pozsonyban dr. Lang Gyula szerkeszt; ezéjja hazánkat is a porosz uralom alá terelni, tartalma a német császár dicsőítése és a porba tipott Franciaország gnyolása. Cseropoldány helyett mi kancsukat küldünk a derék doktor-nak, ki nem tudjuk inkább együgyű-e, mint arczátlan, hazánkban ilyen lapot adni ki. Tűzbe vele!

(Tűzesetek.) Hahóton e napokban 5 ház több mellékelettel, Nemes-Apáthiban pedig mintegy 30 ház esett a tűz martalékává. — (Névmagyarosítások.) Kirschner Armin körmeneti m. kir. sómázasztiszts. száját, továbbá Gusztáv, Ernestin és Frigyes nevű gyermekei vezetőknöknek „Száles“ re kért átvaltoztatása f. évi 5319. sz. m. kir. belügy-ministeri rendelettel megengedtetett. — Steiner Samu szinte körmeneti lakos száját és Berta leánya vezetőknökét „Kövesi“ re magyarosította.

(Insurgens-kérdés.) Boldogult Chiorányi Antal ur halálesetének megírásakor azt jelentették ki, hogy ő zalamegyei utolsó insurgens volt; e körülmenyt a hazai lapok longum et latum felelítették, azonban a „Pécsi Lapokban“ Schmauroth György nyilatkozik, hogy ő is insurgens s nem a legutolsó; örvendünk hosszú életének, de figyelmeztetjük, hogy mi nem azt értük, miszerint nálunk legközelebb az utolsó insurgens szállt a sírba, hanem hogy tudunkkal a zalamegyei utolsó insurgens volt a boldogult élethosszuságára nézve; ha Schmauroth ur zalamegyei, állításunk nem áll s szívesen visszavonjuk.

(Gyász-hír.) Általános részvétet költött egy ifjú anyának sírba szállta; a gyászjelentés így hangzik: Plichta Károly maga és gyermekei Károly, Ferencz, Györgyike, Ágoston, Carolina és Fanni, ugyszinte szülőinek, valamint testvérei és rokonainak nevében szomorodott szívvel jelenti feledhetlen neijének, — illetőleg anyjok, menyők, és szorgonyjöknek Plichta szul. Kovács Apollóniának folyó hó 18-án reggeli 1/2 8 órakor tüdőlob következtében, életének 29 ik évében történt gyászos kimúltát. Béke hamvaival!

Mexikói császár utóda Montesuma Vasmegeyében van és egy ottani földbirtokos leányát veszi nőül, kiél Velenczébe ismerkedett meg. — (Nagy nyerő.) B. K. Somogy-megyéből Hamburgban először 410 ezer, másodszor 160 ezer frankot nyert. — Bismarck hercegi rangra emeltetett.

Nyilt posta.

Nyiltter.)

A legelőgánsabb férfi és gyermek, disz- és utazóruhák Magyarországon 3 legnagyobb férfiruhakaraktárában GRÜNBAUM és WEINER m. kir. udv. szabóknál PESTEN.

I. Deák-térén az evang. templom átellenében. II. Hatvani-utca és országút szegletén, a Zrinyi kávéház átellenében. III. A régi színházterén levő házban a „Magyar király“ című szálloda átellenében.

Megrendelések a legpontosabban teljesítettek. Testhez nem jól álló ruhák kicseréltettek.

(Beküldetett.) — Mióta pápa ő szentségo egyszéget fiaom Rovalascière du Barry használata szerencsésen helyreállította, senki sem kételkedhet többé e becses gyógytápszer hatása fölött, mely gyógyszer is költség nélkül meggyógyítja a következő betegségeket: gyomor, ideg, mell, tüdő, máj, mirigy, takhartya, légzősi, hólyag és vesébántalmat, gümőkört, szédelgést, szákmellűsége, köhögést, emésztési gyöngeséget, szorulást, diarrhoát, álmatlanságot, gyöngeséget, aranyéret, vizekört, lázat, aszkórt, vértörölődést, fülzúgást és hányási ingert még terhesség idején is, diabotest, buskomorságot, soványkódiást, csuvt, sárgaságot a 72,000 gyógyeset, melyek minden gyógyszerrel da-czóltak; többi közt bizonyítványok pápa ő szentségétől, gr. Pluskov udv. marsalltól, de Brehm marquisinótól. — A husnál táplálabb lévén, a Rovalascière fölöttéknél és gyermekeknl 50-szerre megkiméli a gyógyszeres költségeit.

74,316 számú bizonyítvány. Gáson (Stájerhon) 1869. decz. 19. *) E rovat alatt kösültékert felelősséget nem vállal Szek.

Örömmel állapítom meg a Rovalascière nyíra ismeretes gyógyhatását. E kitűnő szorítózatós légzési nehézségemet, köhögésem e görcsimmal együtt, megszüntette, miért is teljes sülygyógyulásomból közel vagyok. Körmönbnt postai utárvéttel még 5 font Rovalascière küldésére. Legnégyebb hálaa kifejezés mellettelb. (2.) Steininger Vincze nyug. lelkész.

Pécsszelenczékben 1/2 font 1 ft. 50 kr., 1 font 2 ft. 50 kr., 2 font 4. 50 k. 5 fut 10 ft. 12 font 20 ft. 24 font 36 ft. — Rovalascière Chocolaté táblákban 12 csészére 1 ft. 50 kr.; 24 csészére 2 frt 50 kr.; 48 csészére 4 frt 50 kr.; poralakban 12 csészére 1 ft. 50 kr., 24-re 2. 50 kr., 48-ra 4.50 kr., 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft. 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és t-ráj Bécsben, Wallfischgasse, Nr. 8. Posten Török József gyógyszerésznél, Kolozsavárott Kronstádtornél, Alsó-Kubinban Tyroler és Schlesingernél, Debreczenben Borsos Ferencznél, Dunaföldváron Nathera Pálnál, Károlyfővárott Brill F.-nél, Nagy-Kanizsán Lovék Károlynál, Érsekújváron Conlegr Ignátnál, Székes-Fehérvárott Dieballa Györgynél, Varsoczen Fischer Mórnál, s minden városban s gyógyszer, fűszer, és csemegeárusoknál.

Üzleti-hirnök. Nagy-Kanizsa, martius 24. 1871. A vasuti közlekedési fenakadás ugy bent, mint külföldön megszűnévén, a gabonaszlet Németország felő gravitált. Ennek ellenében Triestből jöttek ma kérdőszakodások, hol szállásra már a hajók várakoznak, hogy közeleinket a köszeptengerre vigyék. Buza erősen szedték s jó-áron jó számúára vételek. Az idős ismét tavaszis, a hó pár nap alatt eltűnt; a vetések szép zöldék s gazdag aratásra nyujt kilátást.

Piaczi ár. Nagy-Kanizsa, 1871. évi mart. 22-ik napján. Buza 83-85 font 5 trt/6 kr. 85-86 font 5 frt 50 kr. 87-88 font 5 frt 80 kr. Rozs 78-79 font - frt - kr. 79-80 font 3 frt - kr. 80-81 font 3 frt 20 kr. Árpa sörfűszere 70-71 font 2 frt 80 kr. 71-72 font 3 frt - kr. Árpa közönséges 65-66 font - frt - kr. 67-68 font - frt - kr. Kukorica 2 frt. 80 kr.; 2 frt 80 kr. Kukorica olasz (cinqquantin) - frt - kr. Zab 45-47 font 1 frt 80 kr. 47-48 font 2 frt - kr. Pohanka 66-68 frt. - frt - kr. 68-70 font - frt - kr. Bab fehér 8 kr. - bab tarka 6 kr. Kenyerliszt közönséges 9 frt - finom 10 frt. Zsemelliszt 18 frt - kr. Lángliszt közönséges - frt - finom - frt - kr. Király-liszt közönséges - frt - finom 16 frt - kr. Rozs láng közönséges - frt - kr. finom - frt - kr. Marha-hus fontja 28 kr. Horju-hus fontja 24 kr. Hertés-hus fontja 26 kr. Juh-hus fontja - kr. Szalonna fontja 40 kr. Zsír fontja 44 kr. Csibe párja 1.20-1.30 kr. Kácsa kr. - frt. Lud sovány 2 frt - frt - kr. Lud hizott 3 frt 25 kr. - frt - kr. Pújka 3 frt - frt - kr. Tyuk-tojás 1 3/4 kr. Burgonya méreje 1 frt 40 kr. - frt 60. Egy mázaa széna 1 frt 50 kr. széna új frt - kr. Egy kéve szep 14 - kr. Szalma mázaaja 1 frt 20 kr. Ujbor vidékünkbeli akója - frt - kr. O-bor vidékünkbeli akója - frt - kr.

A nagykanizsai város tanácsának árjegységo könyvéből kiadta SZIBETHY KÁROLY, birtos.

Vasuti naponkénti menőfend: Indul N.-Kanizsáról Bácsa felé reggel 4 óra 65 peros délután 2 óra 25 peros Buda reggel 6 óra d. u. 1 óra 22 peros. este 10 óra 57 Triest regg. 4 óra 45 délb. 2 óra 15 Hécs regg. 6 óra 30 éjjel 11 óra 20 délután 1 óra 30 Érk. N.-Kanizsára Bácsa reggel 4 óra 1 délb. 12 óra 36 Buda felől reggel 4 óra 23 délb. 1 óra 42 peros. este 8 óra 53 Triest délb. 12 óra 52 Vato 10 óra 36 Hécs reggel 4 óra 10 este 9 óra 40 délb. 11 óra 9

Érték- és váltófolyam: mart. 24. 5% metaliques 58.50; 5% nemz. kölcsön 68.30; 1860-ki Álladalmi kölcsön 95.70; bank részvények 726 -; hitelintézeti részvények 268 -; London 124.80; ezüst ágio 122.50; arany darabja 5 87 kr 3/10

Heti naptár. Maroz. 26-tól apríl 1-ig 1871. Hó- és heti nap Katholikus nap-tár Protestáns naptár utj) 13: A zsidók megakarak Jézust követni. Ján. VIII. 32-45.

Hó- és heti nap	Katholikus nap-tár	Protestáns naptár	utj)
26	Vasárnap	A 5 Mánó	A 5 Judica
27	Hétfő	Rupert	Rupert
28	Kedd	Gusztáv	Mennehus
29	Szerda	Cyrrilus	Eustach
30	Csütört.	Quirin	Quirin
31	Péntek	7. fáj. sz.	Trautott
1	Szomb.	Hugó p.	Hugó

Felelős szerkesztő: Wajdits József. Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

Mellékelve van a „Magyarország és a Nagyvilág“ egy a „Kis Lap“ előfizetési felhívása.

POPP J. G. URNAK

gyakorló fogorvos Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Roppanó fogfájás Által hirtelen megkapatva megkísérlem önnek jó hírnevűt *Anatherin-szájvizét* mire a fájdalom azonnal megszűnt.

Ennélfogva nagy hálaforrá kötelezve érzem magam ön iránt és *Anatherin-szájvizét* minden fogfájásban szenvedőnek a legjobban ajánlom.

Zara, 1869. január 1.

Dr. Martinov Ant. Miklós.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer, Rosenberg Rosenfeld, Wellisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepfen J., Keszthelyen: Pfisterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegben: Isó F. gyógyszerész, Kapronczán: Werli gyógyszerész, Varsádon: Hatter gyógyszerész, Sümegben: Dörner Károly, Szombathelyen: Pillich Ferenc és Rudolf gyógyszer, Határvidéki Sz. Györgyön: Fyib E. C. Veszprémben: Meyr és Tusa J. és Gythard Tivadár és fiaival — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógyszer, Lovas-Berényben: Heisler gyógyszer, Kálcán: Horváth K. gyógyszerész, Kecskeméten: Mithofer és Machleid gyógyszer, Paksán: Florián J. gyógyszer, Bormendén: Horváth J. Somzeurend gyógyszer, Kaposvárott: Kohn J. Bögl, Belus és Schröder gyógyszer, Szegszárd: Braksay gyógyszer, Konyhán: Kramolin J. Saigetvárott: Barwath, Salamon gyógyszer. — Kaján: Michitsch St. és Herzfeld fia, ugy Herzog Ignácnál. — Pécsen: Zsolnay W. és E. Zách, Sípokh gyógyszer, Kárárdon: Zudnbánszky gyógyszer, Marcaliban: Kiss gyógyszer. — Tolnában: Graf gyógyszer. — Dunaföldvárott: Lukács gyógyszer. — Szent-Györgyön: Nöthig — Alsó-Leadván: Kiss gyógyszer. — Rohoncban: Simon gyógyszerész m. a. u. l.

WAJDITS JOSZEF

könyvkiadó hivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

Megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta leányok mulassunk!“
MULATTATÓ KÉZIKÖNYV.

A magyar hölgyek számára gyűjtötte: **Wajdits József.**

Ezen gazdag beltartalmu, szép kiállítású (közel 500 lapra terjedő) csinos kemény táblába kötött könyvnek **Ara 1 frt. 60 kr.**

„Kebel hangok.“

Uj évi, név- és születésnap felköszöntések.

Irta **HOFFMANN MÓR.**

E díszes kiállítású kemény kötésű könyvnek ára 1 frt.

! JELENTÉS !

Ezerféle beismert, orvosi tekintélyek s magányzók bizonyítványai által kitünőnek jelzett

Dr. MILLER-féle

moha-növény-nedv

meglepő hatással gyógyít mell- és tüdőbajoknál, köhögés és különösen gyermekek görcseinél.

Egy tőgly ára 50 krajczár.

PRESERVATIV-BALZSAM

görcsök és gyomorgyengeségek, kólika s más bajokban, még egy gyógyszer sem tett oly jó hatást.

Egy eredeti üvegcsével ára 80 kr.

Valódi minőségben Nagy-Kanizsán egyedül

Nentwich Gyulánál
kapható.

Ujlaky, Hirschler és fia

fakereskedő társulat

Alsó-Domboru-ból utolsó posta Kottori

tisztelettel jelenti a magas uraságoknak a t. cz. közönségnek, miszerint

deszka, lécz, és mindennemű fenyő-épületfából

nagy és jól berendezett raktára van; mely raktárból bármi enmű megbízás gyorsan és jutányosan eszközöltetik; mire nézve midőn a magas uraságok s a t. cz. közönség további bizodalmit kérnök, ajánljuk

Nagy-Kanizsán, **SCHLESINGER GYULA** urnál lévő bizományi raktárunkat.

Teljes tisztelettel,

Ujlaky, Hirschler & Fia,

fakereskedők.

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által roz órákat ajánlanak a t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrovezetésére. E kereskedők sem órák, sem — mint állítják — órágyárosok, ennél fogva az órák belszo vezetéséről legkevesebb értelmük sincs. Eladnak például avult lógonyművet, pakfongállványban mint új szabatos műszerű órákat, valamint másféle legközönségesebb órákat valódi angol órák stb. Azért óvakodjék mindenki ilyféle haszontalan órák vevésétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni, forduljon a jó hírnevű **Óráshoz.** ki általában csak az órágyártással foglalkozik.

HERZ M.

Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6.)

HERZ M.

polg. órák Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. Aussenseiten

des Zwettelhofes) számos év óta jó hírnevben részesülő legdusabb tartalmu

ÓRA-RAKTÁRA

ajánlja mindennemű jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzék szerint.

Gonul zseborák.

[471-17, 6-11.]

kitűnő minőségűek a ca. k. kömlészeti hivatal által megpróbálva.

Minden szabályozott óráról jótállási jegy adatik. A nem szabályozott drbja 2 fital olcsóbb.

Férfi órák	— email, 30-36 frt.	— email, 30-36 frt.	— email, 30-36 frt.
— Email henger ór. 4 rubl	10-12 frt.	— Email gyémánt	38-48 frt.
— aranykor.	13-14 frt.	— kristálylappal	36-45 frt.
— rugóval	13-14 frt.	— kettőslap 8 r.	40-48 frt.
— kettős fődél	15-17 frt.	— email gyémántok	50-65 frt.
— kristály üveg	14-17 frt.	— Email horg. órák	40-18 frt.
— horgony r. 15 rub.	16-19 frt.	— jegesüveg	45-60 frt.
— fin. email lappal	20-23 frt.	— kettős lappal	50-65 frt.
— kettős fődél	18-23 frt.	— remontoirok 60, 70, 80, 90, 100 frt.	— ket. fődél
— Simább	24-28 frt.	— ket. fődél	90, 100, 110 frt.
— ang. h. krisz. üv.	18-25 frt.	— Azonkívül mindenféle óranem készletben van.	
— horg. hadi ór. k. lap	24-28 frt.	— Email órák 1. 1.50-ig aranyoztatnak.	
— remontoirok a nyak-		— Email órák 2 frt 50 kr.	
— nál huzandó fel	25-30 frt.	3. 4. 5. 6. 7. 8. 10-12 frt.	
— rem. kettős fődél	35-40 frt.	— Arany órák 18, 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 frt.	
— jegesüveggel	30-36 frt.		
— horg. hadi rem.	38-45 frt.	Kettős órával 7 ft.	
— Arany henger ór. 3 ar. 8 r.	30-36 frt.	— Kettős órával, mely a kettős órával egyeztét gyújt 9 frt.	
— horgony 15 r.	34-44 frt.	— Biztosított kettős, riasztó tüzel, mely egyszersaminál gyertyát gyújt 14 frt.	
— óram. ar. lap	45-60 frt.	— Parisi kettős óra díszes bronctokban 12, 13-14 frt.	
— kettős lappal	55-65 frt.	Hordozható órági ellenőrző órák.	
— aranykor.		— Horgonyfélé, rubinval, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari órászere, számbázakban, gyárakban stb.	
— Arany eszl. arilap 50, 75, 80, 90, 100 frt.		— Ezen óráknak mindegyike ugy van szerelve, hogy hat különféle helyen	
— remontoir	100, 110, 120, 150 frt.		
— ket. lap	100, 110, 120, 150 frt.		
— Valódi és emulált remontoir pakfongtalmi aranyokban	13-47 frt.		
Hölgy órák			
— Email cuff. 4 és 6 r.	13-18 frt.		
— Arany	25-30 frt.		

GARRETT és FIAI

Leiston Works, Schuffölk Angolország.

Eredeti

gazdászati gépek

Garrett R. és fiai: gőzmozdonyok, cséplőgépek, vetőgépek, SAMUELSON kaszáló-gépeik, ugy mint minden más gazdászati és borászati gépek, s esavarok, térdemelyük s rajnai borpréseket jutányosan és pontosan szállit e gépek ügynöke és raktár-bizományosa

(539-3,2) **Marth Heinrich,** IV. Bez, Heugasse No. 48. Bécsben.

Egészséges alvás

köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, mell- és tüdőbajokból való kigyógyítás után.

Hoff János udv. szállító ur központi raktárának Bécsben, **II. Kärntherring II.**

Pinkafő, 1870. november 16-án. Sziveskedjék az itt mellékelt összegért maláta-egészség-csokoladét küldeni. Návéróm már több év óta nagy köhögésben szenved, különösen őszi és téli időben ezen chokoladé tavál igen jó szolgalatot tett nekik.

Ried, november 27-én. Az ön maláta-egészség-csokoladéját jó sikerrel alkalmaztam tüdő majam ellen A köhögés ritkább és könnyebb, az éjjeli köhögés egészen eltűnt és igen egészséges alvásnak örvendek. A maláta-készítmények folytatolagos használata által reménytem, hogy bajom nem sokára végleg meglesz gyógyítva és így akadálytalanul élhetek ismét hivatásomnak. **Plunfinger János,** mérnök Riedben 147. sz. (Innkreis.)

Sátor-A-Ujhely, 1869. december 2-án. Midőn 2 év előtt leányom étvágytalanság, gyomorhajuk- és ideggyengeségben szenvedett, és az alkalmazott szerek daczára látható soványodás állt be; utolsó menedéket kerestem az ön maláta-kivonat-egészség-csokoladéban, és annak hatása oly kitűnő volt, hogy 13 palack használata után előbbi egészséget tökéletesen visszanyerte és annak mai napig élvezetében van. Minthogy pedig most magam szenvedek elnyálkásodás- és köhögésben, sziveskedjék a mellékelt 14 frtért az ön kitűnő maláta-kivonat-csokoladéját és lédával küldeni.

Wohryzka Márton, magy. kir. nyugd. mérnök. Egyedül valódi raktár van Nagy-Kanizsán Wajdits József urnál.